

”... pentru tot ce înseamnă viață – Brăila mi-e suficientă. Ea este toată umanitatea”
Panaît Istrati

EX LIBRIS

Revistă culturală editată de
Biblioteca Județeană **Panaît Istrati** Brăila

Serie nouă, nr. 21,
2024 - Brăila

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
PANAÎT ISTRATI
BRĂILA

SUMAR

EDITORIAL

Inteligența Artificială Generativă și domenii de muncă din sectorul cărții.....1

de Dragoș Adrian NEAGU

BIBLIOTECA - SPAȚIU PENTRU COMUNITATE

Arta în lumină și lumina în artă.....2
de Leonard NECULAE

Lectura unește oamenii și în 2024.....4
de Teodora LUNGU

Bucurii la vârsta a treia.....7
de Viorica APOSTU

Povești pentru copii isteți- atelierul care aduce biblioteca în cartier.....8
de Gabriela ȘTEFU

Colorăm viața.....9
de Camelia Aurelia CHERCIU

Un alt fel de a ne exprima trăirile.....11
de Adriana TRICĂ

Hai cu noi în Bărăgan !.....12
de Lică BARBU

CULTURA ET ANIMA

Vechi și nou în literatura brăileană:
cenaclul Alter Ego.....14
de Liviu CHIFANE

Nae Ionescu și Nicolae Steinhardt - două repere ale spiritualității românești.....18
de Octavian OSANU

Luceafărul Literar și Artistic, Revistă Culturală a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila.....23
de Eduard Claudiu BRĂILEANU

VOLUNTARI – VISURI DĂRUITE
Portret de voluntar – Adriana-Florentina ENE.....24
Portret de voluntar – Emma Ionescu.....26

MANUSCRIPTE, AUTOGRAFE ȘI COLECȚIUNI

Documente militare băilene vechi (livrete militare, ordine demoblizare)29
de Ion VOLCU

OAMENI, LOCURI, FAPTE – BRAISTORIA

Azi la Brăila, mai multe povești decât hrube...31
de Laura CAPLEA

Istoricul Școlii Primare a Municipiului Brăila.....33
de Leonard NECULAE

Vocea dulce a Brăilei, romanțierul Jean Moscopol.....35
de Laura CAPLEA

BIBLIOTECHĂ

Brăila Tech Sprint 2024.....38
de Corina CIURARU

Helix, echipa de robotică a bibliotecii - un nou capitol de succes.....40
de Leonard NECULAE

Houston, we have Eva.....42
de Leonard NECULAE

Visit Brăila - un vis împlinit.....43
de Corina CIURARU

Inteligența Artificială (AI) - o provocare, o amenințare sau un ajutor în bibliotecii (III).....45
de Leonard NECULAE

PROIECTE ȘI CONCURSURI

Creative Hub Brăila, la final de proiect.....48
de Corina CIURARU

Concursul Național de Creație Literară *Și eu știu să scriu*, ediția a IV-a, 2024.....50
de Doinița Mihaela STANCIU și Lică BARBU

Proiect Național de Scriere Creativă *Fantezii Literare*, ediția a IV-a.....52
de Roxana NEAGU

Săptămâna Apelor - o aventură interactivă.....55
de Doinița Mihaela STANCIU

COLABORATORI

Excelență în educație, excelență în parteneriat.....57
de Corina CIURARU

e-ProDesign alături de Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila.....58
de Corina CIURARU

LUMEA CĂRȚILOR

Biblioteca - oglinda civilizațiilor. *Bibliotecile din Antichitate*.....60
de Teodora LUNGU

Ana Engrth Răduleț și proiectul *Biblioteca Prichindeilor*.....63
de Leonard NECULAE

Încercări literare

Concursul Național de Creație Literară *Și eu știu să scriu 2024* - Premiile I.....65

Recomandări de lectură.....70
de Roxana NEAGU

Inteligența Artificială Generativă și domenii de muncă din sectorul cărții

Putem constata deja că în sectorul cărții s-au dezvoltat numeroase „modele de afaceri AI” cu autori falși, cărți false și, de asemenea, cititori falși. S-a dovedit că fundamentele pentru modele de limbaj AI importante precum GPT,

Meta, StableLM, BERT au fost generate din lucrări protejate prin drepturi de autor, dar ale căror surse sunt biblioteci pirat precum Library Genesis (LibGen), Z-Library (Bok), Sci-Hub și Bibliotik. Fără reglementări legale, tehnologiile generative accelerează și permit astfel extinderea exploatarei și legitimarea încălcării dreptului de autor, alături de distorsiuni ale informațiilor și comunicării etc.

O poziție juridică clară față de excepția (excepțiile) privind extragerea de text și date găsim în cadrul articolului 3 și articolului 4 din Directiva CDSM 2019/790 (Directive on Copyright in the Digital Single Market).

Se observă răspândirea entuziasmului necritic pentru Inteligența Artificială Generativă, spre exemplu pentru modelele de limbaj, imagini sau audio la scară largă, care produc rezultate asemănătoare diverselor domenii ale culturii. Acest entuziasm este orb față de originile sistemelor respective, precum și față de consecințele pe termen mediu și lung. Analiza de mai jos atrage atenția asupra celor șase păcate ale IA generative, care este considerată, pe bună dreptate, o amenințare:

- Producția necontrolată de IA este plasată pe listele de bestselleruri cu ajutorul boților IA;
- Furtul de identitate: cea mai importantă platformă de recenzii din lume, Goodreads, de asemenea, compania Amazon sunt inundate de cărți create cu ajutorul inteligenței artificiale și

publicate sub numele unor autori umani reali (sau cu ortografii ușor modificate ale numelor reale cunoscute), fiind astfel utilizate în mod ilegal;

- Traducerile automate neautorizate deschid piețele în limbi străine și canalizează vânzările către surse necunoscute;
- Editorii folosesc tot mai mult coperti generate de inteligența artificială;
- Apar pretenții de remunerare ilegale către organizațiile de gestiune colectivă și clienții mass-media;
- Vocile digitale înlocuiesc naratorii umani, ceea ce duce la pierderea taxelor de licență pentru aceștia: DeepZen lucrează la voci clonate din 2013 și oferă editorilor posibilitatea de a economisi taxe.

Pentru ca viitorul tehnologiei să fie durabil, inovator și echitabil, trebuie ca sistemele care provoacă prejudicii să fie închise și puse în aplicare reglementări bazate pe autorizare, remunerare și transparență, pentru dezvoltarea viitoare comunicări artificiale. Dacă acest lucru nu se întâmplă, viitorul IA este construit pe constrângere și jaf.

Dragoș Adrian NEAGU
Manager Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

Arta în lumină și lumina în artă

Lumina și arta merg mână în mână. Nimeni nu poate admira cum trebuie detaliile dintr-un tablou sau o fotografie, dacă acestea nu sunt iluminate suficient de bine. Cea mai spectaculoasă operă de artă poate fi banală sau neimpresionantă dacă este așezată în umbră și nu este pusă în valoare.

La Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila s-a dezvoltat o idee inedită, făcând parte din proiectul *Creative Hub Brăila – incubator de idei destinat revitalizării și valorificării identității locale*, însumând aproape un an de muncă, iar rezultatul este, în premieră, o pictură fluorescentă în lumină UV.

Este un proiect, zic eu, interesant. Nu știu dacă a mai fost abordată tematica asta. Dar dacă tot am făcut la bibliotecă arte și matematică, de data aceasta s-a făcut puțină fizică și matematică, s-a ieșit din tipare, a menționat directorul bibliotecii, domnul Dragoș Adrian Neagu.

Elevii clasei a XI-a B de la Liceul de Arte *Hariclea Darclée* din Brăila, coordonați de profesor Florentina Giol, au împletit idei, grafică, pictură, elemente decorative, au venit aproape în fiecare sâmbătă la bibliotecă să lucreze la proiect, au fost uniți, au colaborat, au fost o echipă. O echipă minunată. Makerspace-ul bibliotecii a colaborat cu tinerii artiști, adăugând partea tehnică. Și rezultatul este pe măsură.

Nu am mai lucrat genul acesta de proiect și fiecare membru al echipei a venit cu o idee. Ei au propus ideea cu markerele, grafica de ansamblu, fiecare elev de la Liceul de Arte «Hariclea

Darclée» a adus un plus lucrării. Cu toate că sunt îmbinate stiluri diferite, pentru că avem grafică, pictură, elemente decorative, produsul final este unul deosebit, deoarece copiii provin de la toate secțiile liceului, de unde și ineditul proiectului. Sunt prezente imagini reprezentative ale Brăilei noastre, pe care le-au preluat din schițele lor și le-au așezat în această lucrare. Au colaborat atât de frumos și s-au completat atât de bine și iată, a ieșit ceva deosebit. XI B e o echipă adevărată și îmi sunt tare dragi, a declarat doamna profesoară Florentina Giol.

Nu în ultimul rând, trebuie menționați și felicități tinerii artiști: Bianca Cotigă, Angel Culea, Andreea Maia Burlacu, Bogdan George Marin, Denisa Georgiana Stănescu și Gabriela Mirela Streche.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* a fost, cu mândrie, partenerul acestui proiect, care va rămâne expus în sala *Dunărea* pentru a demonstra că pasiunea, talentul și dedicarea pot aduce în viața noastră lucruri magice și că, în ciuda vremurilor și a tuturor celor care nu cred, arta ne înnobilează existența!

Leonard NECULAE,
redactor

Lectura unește oameni și în 2024

Ziua Națională a Lecturii este sărbătorită în România pe 15 februarie, dată nu întâmplător aleasă, aceasta reprezentând ziua de naștere a două personalități culturale de seamă ale țării noastre, Titu Maiorescu și Spiru Haret. Fondatorul societății literare *Junimea* și ministrul Educației au avut un aport însemnat în ceea ce reprezintă cultura și dezvoltarea sistemului educațional modern al țării.

Tot în luna februarie, mai exact în prima zi de miercuri, este și Ziua Internațională a Cititului Împreună, un eveniment inițiat de Asociația *LitWorld* care este marcat în peste 100 de țări. Astfel, cele două evenimente cu scop comun, acela de a atrage atenția asupra importanței lecturii, fac ca în România, în luna februarie, lectura să fie în centrul tuturor activităților desfășurate în biblioteci, centre de cultură sau instituții de învățământ.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila încurajează lectura ca modalitate de dezvoltare a culturii generale, a capacității de concentrare și gândire analitică, de reducere a stresului și de

îmbogățire a vocabularului. Alături de colecția volumelor puse la dispoziția cititorilor, în luna februarie, le oferim acestora posibilitatea de a sărbători împreună zilele dedicate lecturii prin intermediul unei serii de activități destinate tuturor categoriilor de vârstă, de la cei mici până la seniori. Fiecare secție a bibliotecii a găzduit grupuri de preșcolari sau școlari care s-au bucurat de lectură, fie ascultând, fie interpretând chiar ei rolul personajelor din paginile citite.

Despre atmosfera și emoțiile fiecărei activități desfășurate cu ocazia Zilei Naționale a Lecturii și Zilei Internaționale a Cititului Împreună i-am rugat pe colegii noștri să ne împărtășească câteva cuvinte, iată ce ne spun aceștia:

„Faptu’ că citești îți aduce ceva ?

- Ce să-mi aducă?

- Păi, de ce citești?

- Ca să știu.

- Ce să știi?

- Ce nu știu.

Pornind de la citatul prozatorului Marin Preda, am experimentat de Ziua Internațională a Cititului Împreună (ZICI), o nouă clipă ca-n povești, o clipă când peste Brăila a trecut un pescăruș care a luat în zborul lui copilăria și zâmbetul copiilor și le-au așternut pe valurile Dunării pentru totdeauna.

Cum a fost ZICI în 2024? ZICI în benzi desenate...

De ce a fost ZICI?... ZICI să colecționezi gânduri, aripi și să prindem în suflet puterea cuvântului rostit?

Cui ZICI? ZICI preșcolarilor de la Grădinița *Dumbrava Minunată*, elevilor de la Școala Gimnazială *Fănuș Neagu*, Școala Primară *Sfânta Maria*, Colegiul Național Pedagogic *D. P. Perpessicius*.

Explozie de bucurie, inocență, scilipici, iubire, copilărie, joacă, zâmbete, carte, povești, licurici în ochii copiilor, dragoste de viață, cunoaștere. Toate acestea sunt ingredientele care au completat întregul tablou ZICI.

Mai ZICI? Siguuuur... pentru că nimic nu ne face mai fericiți decât Cititul Împreună cu copiii.

Ce ZICI? Poți să ZICI și tu! ZICI că ne întrecem în pagini în 2024?

ZICI 2024 în parteneriat cu elevi ai Liceului de Arte *Hariclea Darclée*. Mulțumiri doamnei profesor Nicoleta Brânzia și domnului profesor Zane Jarcu.” (**Doinița Mihaela Stanciu, bibliotecar, Ludotecă**)

„ZICI să fim împreună, să clădim castele? Să atingem stelele și să zburăm? ZICI să experimentăm tot ce ne-am dorit? ZICI că nu e imposibil? Cum asta? Simplu: ZICI propoziții. Le rostești cu voce tare și fiecare propoziție citită prinde viață și se transformă precum Cenușăreasa devine prințesă, iar apoi în șoaptă rostită propoziția se transformă în taină și taina e doar a ta, îți aparține. Un întreg UNIVERS alcătuit de tine devine propriu. Magia aceasta doar cărțile o au! Doar cărțile te fac magic, te fac bun, înțelept, curajos, destoinic, luptător, te fac un mic creator de vise ce treptat devin realități.

ZICI că e timpul să încercăm? Da, e timpul să începem să experimentăm... și am început experimentul cu ceva timp în urmă, dar n-am știut că putem ZICe chiar de Ziua Internațională

a Cititul Împreună, alături de Steluțe mici care au devenit bine conturate fiind călăuzite de doamna Ioana Popescu de la Școala Gimnazială *Fănuș Neagu* Brăila.

ZICI că vom continua? Cum altfel... doar ce am început!” (**Camelia Aurelia Cherciu, bibliotecar, Secția Împrumut pentru Adulți**)

„Un copil căruia i se citesc povești de mic va deveni un adult care va iubi să citească toată viața! Cel mai simplu și grozav mod de a marca Ziua Internațională a Cititului Împreună este să iei o carte și să o citești cuiva. Astfel, vei putea spune că citiți împreună. Indiferent dacă e o singură persoană sau sunt mai multe, mesajul tău din cartea pe care o citești va ajunge departe. Anul acesta, Ziua Cititului Împreună am sărbătorit-o împreună cu preșcolarii Grădiniței cu P.P. nr 1. *Narcisa*, care s-au bucurat de povestea pe care le-am citit-o: *Ce poate face o furnică*, de Yanitzia Cannety.” (**Adriana Trică, bibliotecar, Sala de lectură**)

„Tema propusă anul acesta de către inițiatorii ZICI, benzile desenate, a fost primită cu entuziasm de cei mici. De obicei copiii sunt reticenți când este vorba de citit, dar benzile desenate i-au cucerit cu desenele și replicile scurte. Le-a plăcut să se pună în pielea personajelor, Oac cel neobosit și Tac cel cumpătat, și a lui Garfield, motanul roșcat, care a cucerit și încă cucerește inimile copiilor cu replicile lui savuroase. Dar cred că cea mai interesantă parte a fost atunci când au jucat rolul unui creator de bandă desenată și au completat bulele de dialog dintr-o scurtă bandă

desenată, unii dintre ei reușind să mă surprindă plăcut cu imaginația și creativitatea lor.

Dacă de Ziua Internațională a Cititului Împreună cei care au citit au fost copiii, cu prilejul Zilei Naționale a Lecturii, noi, bibliotecarii, le-am citit preșcolarilor, care sperăm că vor fi viitorii noștri cititori. Poveștile alese i-au purtat pe copii prin fermă și pe la târg. Împreună cu o familie de căței, cei mici au răs, s-au speriat și au răsuflat ușurați când aventura patrupedelor s-a încheiat cu bine. Cu ocazia fiecărei activități, copiii, atât școlarii cât și preșcolarii, au fost încântați să descopere mica noastră colecție de cărți pentru copii și au promis că vor reveni cu părinții, să împrumute cărți.” (**Olimpia Moraru, bibliotecar, Centrul Cultural American**)

„La sfârșitul lunii octombrie a anului trecut, aflând de atelierul de caligrafie care se desfășoară la bibliotecă, doamna Nina Brajenco a luat legătura cu noi pentru a-i ajuta pe copiii refugiaților ucraineni, pe care îi coordonează, să învețe să scrie în limba română. Cu ajutorul entuziasmului și implicării neobosite a doamnei Nina, copiii nu au lipsit de la nicio întâlnire, astfel că, în luna februarie, învățaseră deja destule litere pentru a putea citi cuvinte. Atunci când am aflat că tema de anul acesta a ZICI este banda desenată, gândul ne-a zburat către copiii ucraineni. Benzile desenate sunt mai ușor de citit, fapt ce ne ajută foarte mult în lucrul cu acești copii. Am ales să citim *Garfield* deoarece am sperat ca ei să fi auzit de cel mai simpatic motan din istorie și așa a și

fost. Copiii s-au descurcat bine și au fost foarte încântați de faptul că au citit benzi desenate, iar *Garfield* i-a cucerit. Din acel moment am hotărât împreună ca la fiecare atelier de caligrafie să îmbinăm scrisul cu cititul și astfel putem spune că am continuat cititul împreună în fiecare zi de miercuri, atunci când ne întâlnim la atelierul de caligrafie.” (**Ana-Maria Florică, conservator, Colecții speciale**)

Lectura nu a lipsit nici în cadrul întâlnirii cu seniorii de la Căminul Sf. *Apostoli Petru și Pavel*, acolo unde **Viorica Apostu și Daniela Moisoiu**, bibliotecare, desfășoară lunar diverse activități. Seniorii și-au amintit de titlurile și autorii preferați, s-au bucurat de lectura oferită de colegele noastre, iar unii dintre ei le-au rugat, ca de fiecare dată, să le aducă la următoarea întâlnire anumite titluri din colecția bibliotecii, returnându-le pe cele deja citite.

Timp de o săptămână au avut loc peste 15 activități destinate celebrării lecturii. Pe tot parcursul anului, Biblioteca Județeană *Panaite Istrati* Brăila împărtășește valorile lecturii prin ateliere de scriere creativă, cluburi de lectură și dezbateri literare, lansări de carte, întâlniri cu scriitorii și alte activități similare.

Teodora LUNGU,
documentarist

Bucurii la vârsta a treia

Atelierul *Activități cu seniorii*, organizat de Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, în cadrul căminului de bătrâni *Sfinții Arhangheli Petru și Pavel*, își propune, pe lângă rolul de incluziune socială a persoanelor vârstnice, să îmbunătățească calitatea vieții acestora prin activitățile desfășurate.

Este un atelier lunar, început în toamna anului 2023, de către bibliotecarele Viorica Apostu și Daniela Moisoiu, care are ca principală activitate și preocupare, includerea persoanelor instituționalizate în diferite activități recreative, menite să-i distragă, pentru un timp, de la singurătate și mediul restricționat din cadrul căminului de bătrâni.

Ideea atelierului a luat naștere în urma dorinței de a ajuta cumva seniorii să suporte mai ușor lipsa vieții active anterioare.

Am întâlnit acolo povești de viață uimitoare, oameni cu experiențe trăite, demne de romanele marilor scriitori. Pe lângă activitățile propuse de noi, seniorii ne împărtășesc povești din viața lor, ne vorbesc cu mândrie despre nepoți sau despre meseriile avute anterior.

Așa am aflat că în fața noastră sunt persoane care au lucrat în domenii diverse, ca architect, doamna în cauză punându-și amprenta pe multe obiective importante ale Brăilei, o fostă asistentă medicală la maternitate, care a ajutat la venirea pe lume a multor copii, poate chiar a noastră, o contabilă, o fostă angajată a Băncii Naționale, o campioană națională la caiac canoe, care ne împărtășește cu mândrie momentele de glorie, vorbindu-ne adesea despre munca asiduă depusă și mândria de a-ți auzi numele în fruntea clasamentului, dar și o doamnă cu o meserie mai puțin obișnuită pentru o femeie, macaragiu! Fiecare poveste are parfumul ei, iar seniorii ne fac să ne simțim onorate de încrederea acordată în a fi părtașe acestor experiențe de viață, a înseși vieții lor! Aici rolul se inversează natural, iar noi învățăm de la ei despre răbdare, pasiune, anduranță, respect, puterea de a merge înainte indiferent de situație, iar pentru asta, le mulțumim!

În ceea ce privește activitățile propuse de noi pentru ei, am încercat să combinăm lectura, jocul, cu lucrul manual, exersând astfel memoria, motricitatea, să facem în așa fel încât să nu existe niciun moment de plictiseală, ceva repetitiv, de aceea temele propuse sunt mereu altele. Am vorbit astfel despre flori și semnificația lor, despre tradiții și obiceiuri de Crăciun, una dintre întâlniri fiind în decembrie, am celebrat ziua poeziei recitând versuri, de asemenea, am abordat diverse alte teme, toate însoțite de teste de cultură generală sau de identificare a autorilor, la care seniorii s-au descurcat cu brio. În cadrul fiecărei întâlniri, după partea culturală, exersăm creativitatea prin realizarea unor frumoase ornamente, numai bune pentru a înfrumuseța camera acestora, felicitări pentru cei dragi și multe alte creații ce le bucură ochiul și le aduc puțină culoare în griul vieții de cămin.

Deși credeam că ceea ce ne-am propus nu va face o mare diferență, pentru că la început am fost primite cu oarecare reticență, se pare că ne-am înșelat și că vizitele noastre sunt așteptate cu nerăbdare, fiind întrebate de cum trecem pragul, ce vom face azi FRUMOS? Reticiența de la început s-a transformat în bucuria revederii, iar pentru noi, o obligație plăcută de a găsi noi teme, menite a le capta atenția, de a-i însufleți preț de o oră și puțin.

Întâlnirea cu seniorii ne onorează și ne motivează să venim cu activități cât mai plăcute, energice și creatoare de frumos!

Viorica APOSTU,
bibliotecar

Povești pentru copii isteți - atelierul care aduce biblioteca în cartier

Povestea acestui atelier este una simplă și frumoasă. El s-a născut din dorința bibliotecarilor de la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila de a deschide, încă puțin, ochii copiilor de la Centrul Social Multifuncțional Lacu Dulce.

Acești copii, majoritatea de etnie rromă, trebuie să afle că lumea este foarte mare și nu se termină la marginea cartierului în care locuiesc. Dincolo de hotarele lui îi așteaptă o sumedenie de oportunități care le vor face viața mai ușoară și mai frumoasă.

Rolul nostru, ca instituție implicată activ în educație informală și incluziune socială, este să le insuflăm dorința de a înfăptui mai mult decât au realizat părinții și bunicii lor. Este vital ca acești copii frumoși și isteți să înțeleagă că soluția unei existențe armonioase și reușite este **educația**.

Atelierul de lectură a debutat la începutul anului 2019 cu denumirea *Timpul poveștilor* sub coordonarea colegei noastre, Roxana Neagu. A fost continuat din anul 2020 de către Laura Caplea până în anul 2022, când a fost preluat de către noi, Gabriela Ștefu și Daniela Moisoiu, cu denumirea *Povești pentru copii isteți*. Ne întâlnim de două ori pe lună pe tot parcursul anului școlar.

Și pentru că cea mai potrivită metodă în procesul învățării și acumulării de cunoștințe este lectura, în cadrul atelierului citim! Poveștile, poeziile, fabulele, benzile desenate din colecțiile bibliotecii dezvăluie copiilor o lume de basm și aventură în care libertatea este totală.

Aceste lecturi le dezvoltă imaginația, le îmbogățesc vocabularul, le antrenează capacitatea de concentrare și atenție. Le îmbunătățesc, de asemenea aptitudinile de comunicare. Învăță să verbalizeze o idee, o impresie, o emoție.

Prin intermediul poveștilor, copiii asimilează, fără să-și dea seama, informații utile pentru integrarea lor în comunitate precum: bunele maniere, respectul pentru semenii, grija pentru mediul înconjurător etc.

Lecturile sunt de obicei moralizatoare, de aceea avem grijă să evidențiem învățăturile și să tragem concluzii. Sunt încurajați mereu să-și

exprime opiniile. Copiii nu doar ascultă, citesc ei înșiși din cărțile frumos colorate. Sunt plăcut impresionată să observ că micuții evoluează de fiecare dată exersând cititul.

Chiar dacă atelierul este dedicat lecturii, ultima parte a acestuia se constituie într-o sesiune de lucru manual unde copiii confecționează diferite obiecte din hârtie, carton, carton gumat și materiale reciclabile prin tehnica plierii, decupării și lipirii. Trebuie să recunoaștem că este cel mai așteptat moment al întâlnirii. Deși la început erau foarte stângaci (unii dintre ei nici nu știau să țină foarfeca în mână), copiii lucrează cu mult entuziasm.

Cu puțină răbdare și multă perseverență, din mânuțele lor mici apar măști, marionete, semne de carte, felicitări, măștișoare și decorațiuni de sezon.

Copiii din Lacu Dulce, inimoși și dornici de cunoaștere, au mare nevoie de implicare, dedicare și, de ce nu, afecțiune din partea fiecărei persoane care interacționează cu ei în procesul educării.

Mă bucur să văd că egalitatea de șanse nu rămâne doar un deziderat, ci cu toții contribuim la realizarea lui. Acești copii merită toată atenția societății!

Gabriela ȘTEFU,
bibliotecar

Colorăm viața

Colorăm viața, atelierul dedicat copiilor cu cerințe educaționale speciale, care a pus la dispoziție de-a lungul timpului o ofertă educațională diferită de cea școlară, anul acesta împlinește 10 (zece) ani. Zece ani de bucurii, de culori asortate magic și împlinite pentru a fi purtate cu drag atât în locul de întâlnire, cât și la reverul vieții de zi cu zi, amintindu-ne de toți prietenii pe care i-am întâlnit în cadrul atelierului, cu care am împărtășit experiențe, șanse, zâmbete și câteodată lacrimi... fiindcă viața are multe culori cu infinit de multe nuanțe!

Activitățile dezvoltate s-au centrat pe nevoile participanților, dar în primul și în primul rând factorul cel mai important a fost, este și va fi: **SOCIALIZAREA**. Conținutul activităților a fost bine conturat și divers, axat pe: dezvoltarea memoriei, a imaginației, a stărilor motivaționale, dezvoltarea unor sentimente pozitive, dar și comportamentale, ce apar în urma unor stări negative. Acestea din urmă au fost cele mai complexe și solicitante atât pentru organizator, cât și pentru participanți. Am abordat de asemenea teme ce au urmărit dezvoltarea cognitivă, trecerea de la abstract la concret, realizate prin joc, prin activități concrete de identificare și cunoaștere/recunoaștere.

Una dintre activitățile care au pus în valoare conceptul abstract-concret a fost *Magia florilor*, unde copiii au avut de identificat câteva plante din cărțile aflate în fondul bibliotecii, după care au învățat denumirea acestora (în limba română), au desenat planta, au denumit părțile componente, ca mai apoi să descopere planta într-un ghiveci floral, pentru a vedea cum arată

în stare reală, naturală. În urma acestui exercițiu, copiii au dezvoltat acuratețe în gândire, au realizat concretul (pipăind floarea, mirosind-o, simțind-o) ca mai apoi să capete curaj și putere pentru a descoperi rădăcina, care era în pământ, și de a o transplanta într-un mediu favorabil creșterii. Pământul negru și murdar are un impact neplăcut pentru copii, dând la iveală emoții și senzații negative. Cu răbdare, pricepere, prin discuții și îndepărtarea cauzelor care duc la senzația de disconfort personal și înlocuirea cu imagini vizuale confortabile și plăcute (planta este într-un mediu benefic, are mai mult loc etc.) au căpătat încredere și au mers mai departe. Au transplantați florile într-un spațiu mare, special amenajat, și au fost analizate în repetate rânduri,

observând evoluția lor: (plantele au crescut, au mai multe flori, s-au uscat, au făcut semințe etc.).

Activitatea descrisă anterior a fost una din multe și frumoasele activități pe care le-am dezvoltat și parcurs în zece ani. Toți copiii au crescut, au devenit adolescenți, tinerii și-au creat un spațiu al lor, experimentând viața în continuare alături de ceilalți membri ai familiei și de comunitate.

Timp de zece ani am lucrat împreună cu multe cadre didactice, atât de la Centrul Special pentru Educație Incluzivă, cât și de la școlile gimnaziale brăilene și le putem aminti pe doamnele profesor Carmen Pîrvu și Lidia Atena Staicu, cu care organizăm concursul *Anotimpuri și culoare în inimă de copil* – concurs județean de creații artistice-plastice pentru elevii cu C.E.S. (concurs cuprins în C.A.E.J. al I.S.J. Brăila, an școlar 2023-2024, poz.25/ ediția a IV-a).

Doamnele profesor itinerant Drăghici Alina, Enache Veronica, Mușat Steliana, Secan Emilia, Hornea Florentina, împreună cu profesor religie Ion Gabriela, profesor logoped Satală Gabriela, psihopedagog Neofit Rodica, Cărbunaru Sândica

și voluntarii: Cabăș Maria-Cristina, Gurgu Victoria, Roșca Teodora, Diaconescu Luana, Ioanides Andra, Zainea Maria, Roșca Maria, Areh Ramona Giulia, Roșioru Andreea Daniela sunt cele mai dragi nume alături de care am crescut, ne-am dezvoltat capacitățile și abilitățile, învingându-ne temerile, bucurându-ne de fiecare reușită, ștergându-ne lacrimile și luând-o de la capăt. Organizațiile care au fost alături de noi de la început sunt: Asociația *S.O.S. Autism Brăila* și Asociația *Down Botez Sergiu Vlad Brăila*, cea din urmă desfășurând și alte activități alături de copiii din școlile brăilene.

Totodată atelierul *Colorăm viața* a fost o mică roțiță în cadrul proiectului *Biblioteca, motorul incluziunii sociale în comunitate*, proiect finanțat cu sprijinul Comisiei Europene, programul ERAMUS+. Proiectul ne-a permis să dezvoltăm atelierul, să-i adăugăm plus valoare datorită noilor experiențe trăite pe alte meleaguri, dar și mulțumită ajutorului primit din partea instituției, ajutor material ce a fost centrat pe nevoile individuale ale participanților din cadrul atelierului, biblioteca îndeplinindu-și astfel misiunea de a oferi diversitate, preocupându-se constant de îmbunătățirea serviciilor existente și de introducerea de servicii noi.

La ceas aniversar, ne dorim putere, înțelepciune, sănătate să reușim să continuăm atelierul oferind sprijin, bucurie și culoare tuturor celor ce au nevoie.

Camelia Aurelia CHERCIU,
bibliotecar

Un alt fel de a ne exprima trăirile

Desenăm emoții este un atelier de dezvoltare personală pentru copii cu vârste cuprinse între 12 și 14 ani, înființat în cadrul Clubului de Vacanță în anul 2023. Inițial a fost gândit doar ca un atelier scurt, pe perioada vacanței, dar văzând ce impact a avut, am decis să continuăm întâlnirile lunar, până în prezent.

În ce constă acest atelier de dezvoltare personală?

În primul rând, dezvoltarea personală este un concept care pare foarte ofertant la prima vedere, promițând o evoluție și o transformare a noastră pe toate planurile. Are ca scop atât creșterea performanței în plan personal și profesional, cât și îmbunătățirea calității vieții, a stării de bine și a relațiilor interpersonale. Dezvoltarea personală reprezintă un punct cheie pentru o viață mai bună.

Deoarece *Desenăm emoții* este un atelier pentru copii, ne-am axat mai mult pe relațiile interpersonale, pe trăiri și stări emoționale, cele mai multe dintre ele exprimate cu ajutorul artei desenului, aflată mult mai la îndemâna celor mici decât alte moduri de comunicare.

Întâlnirile sunt interactive, ne concentrăm pe activități, pași și jocuri care facilitează conștientizarea, imaginea de sine și identitatea fiecăruia.

Participând constant la întâlnirile de grup, copiii au reușit să își identifice atuurile și zonele care necesită îmbunătățire, au identificat problemele, fie ele de natură socială sau familială, și bineînțeles și-au dezvoltat încrederea în sine.

Au început, de altfel, să gândească pozitiv, pentru că la începutul atelierului toți îl aveau pe *nu* în brațe sau deseori primeam răspunsuri de genul: *nu știu, nu vreau, nu pot*. Au învățat cum să își stabilească obiective încadrate în timp și au avut parte de exerciții practice sau de jocuri interactive, în vederea rezolvării unor probleme cu care se confruntau zi de zi.

Care sunt beneficiile participării la acest atelier de dezvoltare personală?

În primul rând, am creat relații frumoase interpersonale, am identificat, am acceptat și am gestionat emoțiile. În al doilea rând, fiecare dintre ei și-a dobândit sentimentul de încredere în propriile abilități și nu în ultimul rând copiii au dezvoltat empatii în relație cu ceilalți.

Adriana TRICĂ,
bibliotecar

Hai cu noi în Bărăgan!

Călătoria în Bărăgan a început în luna August 2023, atunci când doamna Eugenia Drăghici, asistent coordonator al Grupului de copii NINO NINO, a venit cu propunerea să facem o călătorie în comuna Unirea din județul Brăila unde, după cum ne-a mărturisit, avea câteva rude. În urma discuțiilor purtate cu doamna Lenuța Puia, instructor-coordonator al Ansamblului Folcloric *Grăușorul Osmănean* din comuna Unirea, dar și cu administrația din această localitate, am acceptat provocarea și ne-am spus: *De ce, nu? Hai la drum!*

Dar nu a fost așa de simplu. Grupul NINO NINO a trebuit să-și pregătească un nou repertoriu de momente artistice și să caute posibilități de transport. Ajutorul a venit de la doamna Eugenia Drăghici, care ne-a însoțit în călătorie și care s-a îngrijit ca totul să se transforme într-o frumoasă aventură.

Și așa a fost. Gazdele ne-au primit cu de toate, iar Ansamblul Folcloric *Grăușorul Osmănean* ne-a copleșit cu cântece și dansuri folclorice din Bărăgan. Nici NINO NINO nu s-a lăsat mai prejos și a încântat publicul prezent la căminul cultural cu cântece și scenete cu mesaj educativ.

Ce mai, a fost ca-n povești adevărate!

Așa de mult le-a plăcut copiilor din Grupul NINO NINO, încât în nici o lună s-au pregătit să plece în călătorie în comuna Chiscani, județul Brăila, unde întâlnirea cu copiii din această comună a fost la fel de prietenoasă, generoasă și plină de entuziasm.

Pentru copii, perioada sărbătorilor de iarnă a fost foarte activă, plină cu colinde, cu realizarea unor reportaje, cu spectacole la diferite instituții și acasă la prieteni.

Nu putea lipsi în această perioadă o călătorie în Bărăgan, că prea le intrase în obicei. La invitația Primăriei Măxineni, NINO NINO n-a stat pe gânduri și a pornit la drum cu cântecele colindelor gata pregătite să-i ureze pe măxineni. Gazdele, de asemenea. Ansamblul Folcloric *Hora Măxinenilor* și-a primit musafirii de la Brăila cu colinde și daruri, pentru că așa se cuvine de sărbători. Pentru copii a fost o zi de neuitat.

Așa de mult le-au plăcut copiilor de la NINO NINO aceste călătorii în județul Brăila încât, încă de la începutul anului 2024, își făceau planuri unde ar mai putea merge în Bărăgan.

Toată această activitate, în afară de pregătirea unui spectacol, depinde de câțiva factori

importanți privind organizarea deplasărilor în județ: acordul primăriilor gazde, asigurarea transportului, procurarea unor cadouri și flori, cât și dulciuri, sucuri, pentru că așa e firesc când mergem în vizită. Nu mai spunem de munca depusă la repetiții pentru prezentarea unor spectacole de calitate.

Nici nu au trecut bine trei luni din acest an și NINO NINO țup-țup!, în comuna Siliștea, la invitația primăriei din localitate.

Fiind în luna martie, luna mărtișoarelor și a sărbătoririi mamelor, cât și a tuturor femeilor, copiii au pregătit un program artistic special încărcat cu emoție și cu drag de mamele lor. Un moment fascinant, în care Ansamblul Folcloric *Spicul*, împreună cu grupa mică *Spicul Mic* au dat mâna cu copiii din Brăila într-o horă a prieteniei și a bucuriei.

Cei trei copiii din Ucraina, Olga, Sofia și Nikolae, care i-au însoțit pe copiii de la NINO NINO, au adus pe scena de la Siliștea, prin interpretarea unor melodii în limba română și în limba ucraineană, sentimentul că pretutindeni copiii sunt la fel, caracterizați de inocență, zâmbete, iubire și prietenie, fără teamă de războaie și de lăcomia oamenilor.

La final, în toiul unui festin cu multe dulciuri, NINO NINO a dăruit cărți copiilor din Siliștea cu educativul lor îndemn: *Nino Nino te iubește/ Ia o carte și citește!*

Mulțumim tuturor gazdelor din Bărăgan care i-au primit pe copiii din Brăila cu bucurie și căldură, mulțumim părinților acestor copii pentru ajutor și implicare și, nu în ultimul rând, mulțumim doamnei bibliotecar Doinița Mihaela Stanciu de la Secția de Împrumut pentru copii. Ludotecă, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, pentru că este călăuza de nădejde în toate aceste călătorii și în altele care vor urma și pentru efortul pregătirii în amănunt a întâlnirilor discutând cu autoritățile administrative din localitățile pe care copiii urmau să le viziteze.

Vedeți ce *aventură* minunată petrec copiii de la grupul NINO NINO?

Următorul popas este în comuna Cazasu.

Călătoria continuă!

**Lică BARBU, coordonatorul
Grupului de copii NINO NINO**

Vechi și nou în literatura brăileană: cenaclul *Alter Ego*

Cenaclul *Alter Ego* a luat ființă în toamna anului 2022, din necesitatea de a crea un club al scriitorilor brăileni care să continue tradiția cenaclurilor literare ale Brăilei și să adune cât mai mult din energiile creatoare ale orașului. Dorința inițială a fost de a oferi un mediu propice manifestării literare, deschis atât autorilor contemporani consacrați prin volume publicate și aprecierea publicului și/sau a criticii, cât și celor aflați la început de drum sau în căutarea unei voci creative. S-a încurajat libertatea de exprimare, în spiritul principiilor estetice și al valorii artistice. În cadrul cenaclului, există, de regulă, o secțiune de atelier literar-critic (numită de noi *disecție*), în care un autor citește un text sau mai multe și îl/le supune atenției și analizei celor prezenți. Pe lângă acest moment, pot exista lecturi libere, discuții pe teme literare, anunțuri de evenimente și altele. Activitatea fiecărei întâlniri este rezumată într-o cronică dedicată, în care sunt consemnate opiniile de lectură sau critice ale participanților și alte detalii semnificative. Toate cronicile de cenaclu, texte prezentate în cadrul întâlnirilor, precum și recenzii ale cărților membrilor cenaclului pot

fi consultate pe site-ul dedicat, la adresa www.alterego.bjbraila.ro.

O contribuție deosebită la înființarea și dezvoltarea cenaclului a avut directorul Bibliotecii Județene *Panaït Istrati* Brăila, Dragoș-Adrian Neagu, cel care a căutat în permanență soluții pentru existența unei astfel de forme de manifestare culturală. Ideile sale au găsit ecou în inițiativa profesorului și scriitorului Liviu Chifane, punând astfel bazele cenaclului, pentru ca apoi activitatea să crească în amploare prin participarea unui număr considerabil de poeți, prozatori, critici literari, cititori sau persoane interesate de actul cultural în sine. După un an și jumătate de activitate, putem spune că cenaclul *Alter Ego* și-a atins toate obiectivele imediate: întâlniri regulate, realizarea unui site dedicat, prezența pe rețelele de socializare, publicarea unei antologii. De asemenea, membrii cenaclului au participat la o serie de activități literare precum simpozioane, lansări de carte sau întâlniri literare.

O componentă foarte importantă a fost analiza și interpretarea critică a textelor prezentate în cenaclu, cu orientare spre exprimarea sinceră

a impresiilor de lectură sau a părerilor critice, acolo unde expertiza o permitea, având scopul de a canaliza energia creatoare a fiecărui participant înspre creștere valorică și stilistică. Nume precum Viorel Coman (critic literar, membru al Uniunii Scriitorilor din România), Valentin Popa (redactor al revistei culturale *Antares*, autor de cronici literare și texte critice), Cristina Chifane (doctor în filologie, autoare de traduceri literare, studii de specialitate, articole și recenzii de carte), Liviu Chifane (doctor în filologie, autor de studii de specialitate, recenzor literar), Ana Maria Zlăvog (profesor, redactor al revistei culturale *Leviathan*, autoare de cronici literare), Mihai Vintilă (publicist, redactor-șef al revistei de cultură online *Litera 13*, editor literar) atestă cu fermitate nivelul de seriozitate în abordarea textelor literare supuse analizei în cadrul cenaclului.

În plus, o contribuție deloc de neglijat au avut Laura Dobra și Adriana Bănică Petre (coordonatoare a Serendipity Book Club), ca reprezentante ale cititorilor, a căror părere se dovedește crucială în lumea contemporană a cărții.

Antologia cenaclului literar *Alter Ego*, editată și publicată la Editura Proilavia a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila, este, în egală măsură, o invitație la lectură și un apel la apropiere de fenomenul literar brăilean contemporan, atât cât a reușit cenaclul nostru să coaleză prin activitatea sa de până acum, cu observația că energiile literare sunt inepuizabile și că există și alte forme de manifestare ale acestora, față de care cenaclul *Alter Ego* are toată deschiderea. Cei 25 de autori cuprinși în antologie oferă tot atâtea mostre de scriitură, pe care le aduc aproape de cititori ca forme de expresie care să le surprindă particularitățile creative. În fiecare capitol există o amprentă literară personală, chiar dacă nivelurile stilistice și de profunzime sunt diferite, de la manifestări incipiente ale creației, până la forme lirice și narrative profunde, așezate, bine definite.

Scurtele biografii poziționate înaintea textelor propriu-zise îl ajută pe cititor să își orienteze receptarea, lăsându-i totodată libertatea lecturii creațiilor cu propria sensibilitate artistică. În același sens, prefața volumului funcționează ca un amplificator al impresiilor pe care fiecare autor în parte le creează și ca un martor al modului în

care această antologie se poziționează în procesul elaborat de cizelare artistică pe care cenaclul *Alter Ego* îl favorizează.

În ceea ce privește poezia membrilor cenaclului, putem spune că autorii creațiilor își asumă rostirea poetică în esența ei revelatorie, atât către lumea din afară, cât și către lumea din interior, care se cern în cadențe diverse, în metrică diversă, în expresivități diverse, păstrând însă acel filon liric care transformă poezia într-o experiență aparte:

Virgil Andronescu, scriitor cu o carieră literară îndelungată și solidă și un stil complex și elaborat (autor al unor valoroase volume de poezii, precum *Ultimele luni din viața umbrei mele* (2010), *După Dumnezeu, potopul!* (2011), *Cronica potopului după Dumnezeu* (2014), *Necropsie lirică* (2017), *Semne și cuie* (2019) sau *Levitații și căderi* (2021));

Luminița Dascălu, membră a Uniunii Scriitorilor din România, autoare a mai multor volume valoroase de poezie, printre care enumerăm *Rime fragile* (1997), *Condominium* (2008), *Ținutul fratelui mai mare* (2013) și *fiara. nevisătorul. trei* (2018);

Ana Sofian (nume real: Camelia Chirchiboi), autoare a volumului *Perfect insolubil* (2018);

Iulian Mitof, geograf de profesie, absolvent al Colegiului Național *Gheorghe Munteanu-Murgoci* Brăila, autor al volumului *Dicționarul celor 99 de poezii* (2023);

Ana-Maria Dan, elevă la Colegiul Național *Gheorghe Munteanu-Murgoci* Brăila;

Neculai Băcanu, autor al volumelor *Pribeag printre cuvinte* (2018), *Noaptea zilei* (2021) și *Hotarele gândului* (2023);

Dana Borcea, autoarea volumelor *Pe genunchii luminii* (2016), *Siberii flămânde* (2019) și *Umbre de împrumut* (2020);

Silviu Dachin, autorul volumelor *Răsfrângeri* (2006), *Fetița cu crocodil* (2013), *Deasupra planetei un fluture* (2014), *Bilet în lojă* (2016) și *Circuitul lătratului în natură* (2022);

Armanda Filipine, autoarea volumului *Poezia și boabe de cafea* (2019);

Nicoleta Murgu, profesor de limba și literatura română;

Veronica Teodoru, autoarea volumelor *Culorile copilăriei* (2014), *Poate visăm* (2016) și *Kotodama* (2020, volum de haiku, scris în coautorat cu Eugen Pohonțu);

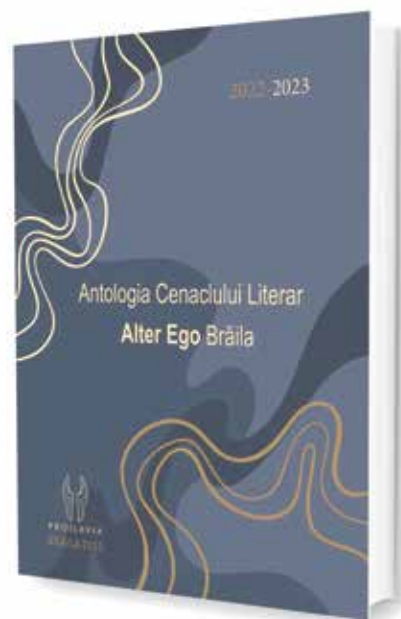
Mara Lauretta Balaban, autoarea volumelor *Curs de design în iubire* (2021), *Iubiloteșt* (2021) și *Spirivers* (2022);

Ana Maria Zlăvog, autoarea volumelor *Galeriile de artă* (1996) și *Andante. Cartea cu agate* (2009);

Mircea Andronic, autor al volumului *La marginea timpului* (2007);

Mioara Oprișan, autoarea unor cărți de poezie (*Aripi de cântec*, 2017; *Amor vincit*, 2020; *Suflet de roman*, 2021), poeme și eseuri (*La fântâna dorului*, 2022), povestiri pentru copii (*Lulu, Crăciunul și spiridușul Elfrin*, 2023).

Autorii de proză care frecventează cenaclul pornesc de la spațiul brăilean și tind să se deschidă spre universalitate. Fiecare în felul său este îndrăgostit de ideea de poveste, trăită sau auzită, simțită sau imaginată, lirică, realistă sau

metafictțională. Ceea ce îi unește și îi hrănește spiritual este necesitatea interioară de a împărtăși poveștile, indiferent de forma pe care acestea o îmbracă (memorii, jurnal, cronică, tablete, proză scurtă, roman):

Liviu Chifane, autor al romanelor *Copilul Deltei* (2014), *Sparg nuci!* (2022), al seriei *Eroi din întâmplare* (2019-2023) și al volumului de proză scurtă *Cercuri* (2024);

Gabriela Petre, autoarea volumului de proză scurtă *Disecție în social* (2020);

Adrian Victor Vank, coautor al volumelor *Dresorul de cactuși* (2019), *...Și duminică e tot sâmbătă* (2020) și *Futilități electorale și alte povești de adormit oamenii mari* (2021) și autor al volumelor *Cele trei lumini ale Crăciunului* (2021), *Aproape adevărat* (2022), *Aurora* (2023) și *Fragmentarium* (2024);

Georgiana Văju, autoarea mai multor romane de dragoste și a romanului biografic *Doamna Eminescu* (2021);

Dragoș F. Voicu, autorul a patru volume de tablete intitulate *Dr. Blue* (2020-2023) și publicate în regim propriu și al volumului de poezie *Amare* (2024);

Liliana Toma, autoarea volumelor *Podul cu oglinzi* (2020), *Spre Nord, prin Sud...* (2022) și *Elitre* (2022), la care se adaugă cartea de aforisme intitulată *Secretele lui Polichinelle* (2019) și volumul de poezii *Vis cu puncte cardinale* (2023);

Vergil Matei, autorul cărților *Acasă la Fănuș* (2014), *Dincolo de patul armiei: Jurnal de diribau* (2015), *Acasă, la Mărtinești* (2016) și *Întâmplări de peste zi* (2018);

Ion Măgeanu, militar de profesie (general), care a găsit în literatură teritoriul fertil pentru a împăca două dintre temele care îl pasionează, armata/războiul și istoria Brăilei;

Anton Marțian, autor al volumului *Trezește-te, băiatul meu!* (2023);

Camelia Cornelia Budan, autoarea volumului memorialistic *Sancta simplicitas* (2019);

Cristina Chifane, autoare a povestirii *Reflexia*, inclusă în antologia cenaclului;

Mihu Iancu, autor al volumelor de proză scurtă *Proze din era virtualului* (2014) și *13 momente narative* (2021);

Valentin Popa, autor al volumelor de proză scurtă *Papagalul și revoluția* (2012) și *Manuscrisul pierdut* (2015) și al romanului *Serata crăițelor* (2013);

Mihai Vintilă, remarcat ca poet (*Primii pași*, 2005; *Fiare și oameni*, 2012; *Ordine în gânduri*, 2013; *Sensul cuvintelor*, 2014; *Adevăruri mari scrise cu litere mici*, 2015; *Dirijorul de cuvinte*, 2017; *Sunt ruda de sânge a unui timp nebun*, 2023), autor al volumului de proză scurtă *Generalul de hârtie* (2024).

Cu adâncă recunoștință față de toți cei care au contribuit prin eforturile lor artistice, dar și prin comentariile și observațiile analitice, la desfășurarea activității cenaclului literar *Alter Ego*, nu ne rămâne decât să sperăm că acesta își va găsi un loc în sufletele brăilenilor și îi va apropia de atmosfera de efervescență literară, caracteristică tuturor celor implicați și atât de necesară dezvoltării culturale.

prof. Liviu CHIFANE,
scriitor

Nae Ionescu și Nicolae Steinhardt – două repere ale spiritualității românești

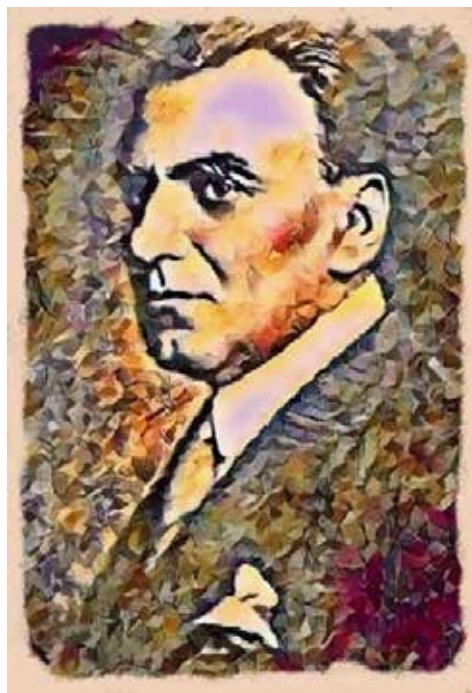
Nicolae Steinhardt (1912-1989) l-a avut drept ascendent spiritual, drept model de atitudine intelectuală pe Nae Ionescu, care a marcat și formarea personalităților culturale și spirituale ale lui Mircea Eliade, Constantin Noica sau Emil Cioran. Fiind student la Drept, a audiat cursurile acestuia în perioada anilor 1930-1931 în cadrul Facultății de Drept din București.

De origine evreiască, s-a convertit la religia creștină ortodoxă în închisoarea de la Jilava, și-a luat numele de fratele Nicolae și s-a călugărit după punerea sa în libertate. Este autorul unei opere unice în literatura română, *Jurnalul fericirii*.

La 15 martie 1960, la vârsta de 48 de ani, în închisoarea Jilava, ieromonahul basarabean Mina Dobzeu îl botează întru Iisus Hristos, martori fiind câțiva preoți de diferite confesiuni, spre a da botezului un caracter ecumenic. (1) La data de 16 august 1980, este tuns în monahism la mănăstirea Rohia de către episcopul Iustinian Chira și arhiepiscopul Teofil Herineanu, care îl iau sub aripa lor ocrotitoare.

Argumentarea apartenenței la generația interbelică este, pentru Nicolae Steinhardt, în deceniile comuniste, o cale de afirmare a propriei identități. Educația în spiritul libertății, curajul afirmării prin răsturnarea șabloanelor de orice natură, conștiința grupului format prin aderență intelectuală sunt doar câteva aspecte pe care Nicolae Steinhardt le recunoaște a fi ale generației și ale lui deopotrivă. Un argument inedit este prezentarea lui Nae Ionescu drept ascendent spiritual, drept model de atitudine intelectuală, știut fiind faptul că același profesor a marcat formarea personalităților culturale și spirituale ale lui Mircea Eliade, Constantin Noica sau Emil Cioran. Filosoful Nae Ionescu (1888-1940), teoreticianul trăirismului, manifestă convingerea că Europa trece într-o nouă etapă spirituală, menită a înlocui pustiul moral al unei lumi angrenate pe calea materialismului, a descoperirilor științifice și tehnice. El identifică sursele spiritualității românești în Ortodoxie, factorul diferențiator între România și Europa

catolică și protestantă și cel care stabilește un curs de dezvoltare diferit acestei zone culturale și spirituale. Nae Ionescu se bucură de o susținere extraordinară în rândul tinerei generații de intelectuali care se maturizează în anii '20. Se remarcă cercul *Criterion*, format din tineri cu idei convergente, nutriți de sentimentul comun al nevoii de cercetare și descoperire a unor noi teritorii spirituale încă neexplorate.

Vocația de dascăl a lui Nae Ionescu se manifestă plenar prin impunerea sentimentului libertății în auditoriul său. Profesorul de logică, metafizică, teoria cunoașterii și filosofia religiilor evită programatic rutina, obișnuința, *lenea în gândire* și nu se repetă niciodată. Cursurile sale sunt mobile, niciodată aceleași, îmbogățite și redimensionate, un permanent prilej pentru profesor de a duce înțelegerea proprie și pe cea a cursanților săi la un nivel mai complex și mai vast. Este un posibil motiv pentru care Nae Ionescu nu s-a oprit să scrie cărți. Cugetarea lui dinamică, fertilă, cumulativă nu se sedimentează într-o formă voit permanentizată, dar se întipărește definitiv, ca prezență reală și efectivă, în viața

spirituală a generației *trăiriste*. Cursurile lui Nae Ionescu sunt expresia unui om care trăiește problemele intelectuale și spirituale, analizându-le lucid și vizualizându-le, implicându-se energic și complet în înțelegerea lor și în oferirea lor spre înțelegere.

Ștefan Iloaie, în lucrarea de licență închinată activității lui Nae Ionescu, observă că *această manieră, cuprinsă în forme nesistematizate, încălzea inimile și osânde la libertate în alegerea căii de soluționare (căci nu era impusă în mod hotărâtor una singură), dar și la personalizare, fiindcă te descopereai ființă necunoscută pentru ceilalți și pentru tine. De aici responsabilitatea ca simț al vieții și al conștiinței, cultura ca îndrumător al reflexiei și ca dramă posibilă.* (2)

Simțul acut al presiunii timpului istoric, exercitată asupra timpului individual, pornește de la același profesor. Intelectualii deceniilor interbelice învață a răspunde provocărilor istoriei și a participa efectiv la coordonarea destinului istoric al neamului. Nicolae Steinhardt este prezent la asemenea cursuri în perioada anilor 1930-1931, fiind student al Facultății de Drept din București (audia și cursuri ale Facultății de Litere). În opinia lui, exprimată mult mai târziu, în anul 1984, profesorul Nae Ionescu i-ar întrece pe Nicolae Iorga, Nicolae Titulescu, Constantin C. Giurescu nu prin talent oratoric, ci prin *darul acesta incomparabil de a transmite, a dovedi absoluta convingere că nimic nu este mai de actualitate, mai util, mai stringent, mai pasionant, mai bogat în consecințe programatice decât cultura și chipul ei paroxistic: filosofia. Nimeni, ca el, nu trăia cu atâta intensitate și foc problemele, dilemele, implicațiile, capcanele, chemările culturii. El promova senzația cordialității și dependenței de cultură. Nu pentru că știa mai mult ori pentru că vorbea mai frumos, ci pentru că era mai dramatic.* (3)

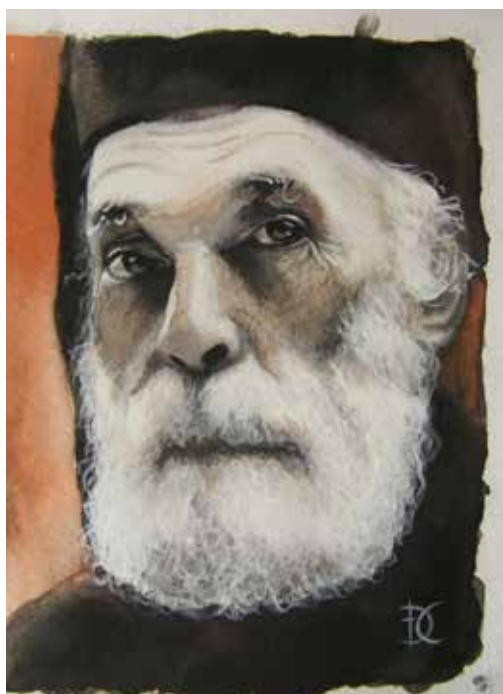
Nicolae Steinhardt reține coordonata esențială a înțelegerii culturii la Nae Ionescu - *trăirea culturii, implicarea etică și intelectuală în înțelegerea fenomenelor culturale. Înțelegerea actului cultural se realizează prin participare activă, prin implicare dramatică, deci prin asumarea unui rol în interiorul fenomenului. Prezentarea profesorului Nae Ionescu este continuată în aceeași notă elogios-participativă pe care o adoptă Nicolae Steinhardt ca metodă critică. El însuși se dezvăluie pe sine dramatizând, promovând cordialitatea și dependența de imaginea celui alt, a profesorului. Cultura pentru Nae Ionescu era o treabă pe viață și pe moarte, urgentă, capitală, decisivă și practică, de toate*

zilele! Devenea, pentru cei care îl ascultau pe dascăl, un soi de opțiune definitivă între bine și rău, între ineptie și discernământ, o aventură, un risc. Chiar și ceilalți, oricât de știutori, de competenți și meșteri în ale expunerii erau, în comparație cu el, reci și abstracți. Chiar și Nicolae Iorga se dovedea că este mai ales artist și mare povestitor. Nici umbră de academism și profesorat scorțos (ori și bonom) la Nae Ionescu. Ci numai flacăra și patimă, îngrijorare, nemilostenie, tehnică detectoare. Era crud și usturător cu sine, cu auditoriul, cu doctrinele. (4) În anii interbelici, ai libertății depline, Nae Ionescu pare a descoperi rețeta educației întru *libertate*. Nicolae Steinhardt subliniază înțelegerea libertății, la Nae Ionescu, drept responsabilitate asumată, capitală, decisivă, pe *viață și pe moarte*. Libertatea este *cruzime* autoimpusă în evaluarea sinelui și a celorlalți, a doctrinelor și ideologiilor. În aceeași prezentare, Steinhardt își recunoaște neparticiparea la spiritul generației în anii interbelici, poziționarea sa exterioară față de atmosfera intelectuală *entuziastă* și misionară a tinerilor săi contemporani. *Atunci pe loc în anii '30 nu mi-am dat seama. Abia mai târziu, mult mai târziu, după moartea sa, pe la sfârșitul celui de al șaptelea deceniu al veacului, am putut lua aminte la ce reprezenta un ceas petrecut în raza de acțiune a privirii și glasului profesorului Nae Ionescu, abia atunci noua terminologie sociologică și regizorală mi-a venit în ajutor spre a mă lămuri: un curs al lui Nae Ionescu era un happening. Ca și genul acesta de teatru cu totul deosebit al trecutului, cursul profesorului cobora de la catedră în sală, de nu și în stradă, în viață și în cugetul neșcolăresc al ascultătorilor. Happeningul părăsește scena și se amestecă în traiul concret al spectatorilor, deveniți și ei acum actori. Nu se mai știe ce e ficțiune și ce este veridicitate.* (5)

Nicolae Steinhardt vede în Nae Ionescu, târziu în existența sa, dar revelator, profesorul și modelul de atitudine față de cultură. În modul particular de înțelegere și expresie al marelui dascăl interbelic, el află cheia limbajului său critic. *Entuziasmul* devine la Nicolae Steinhardt *metodă critică*, așa cum observă Alex Ștefănescu: *Critica literară profesată de N. Steinhardt nu este convențional-elogiaasă, ci entuziastă. Nu este elogioasă, ci participativă. Criticul comunică într-o stare de efervescență spirituală cu autorul. Întâlnirea lui cu literatura reprezintă o sărbătoare. Nicolae Steinhardt nu obosește niciodată să sărbătorească literatura, așa cum pomii nu obosesc să înflorească de fiecare dată, primăvara, chiar și când sunt Bătrâni.* (6)

Este firesc ca ascendența spirituală recunoscută în Nae Ionescu să se manifeste, la Nicolae Steinhardt, în special, prin publicistica susținută din anii '70 și '80. Profesorul înțelegea publicistica drept forma cea mai activă de implicare individuală în fluxul istoriei, drept calea dinamică de a trăi și interpreta, prin prisma trăirii, faptul politic, religios și cultural. Nicolae Steinhardt își va consuma energia intelectuală și religioasă în scrierea unui număr impresionant de cronică, eseuri critice și hermeneutice. (7) El își asumă, de fapt, misiunea *apostolică* de a propovădui libertatea și valorile care o fundamentează: binele, adevărul, iubirea, frumosul, într-un context politic și social care anihila programatic tocmai aceste valori.

Volumele de eseistică și hermeneutică

publicate cu mari strădanii de Nicolae Steinhardt între anii 1976 și 1988 - *Între viață și cărți* (1976), *Incertitudini literare* (1980), *Geo Bogza. Un poet al Efectelor, Exaltării, Grandiosului, Solemnității, Exuberanței și Patetismului* (1982), *Critică la persoana întâi* (1983), *Escale în timp și spațiu* (1987), *Prin alții spre sine* (1988) -, dar și cele editate de Virgil Bulat, Ioan Pinte, Ion Vartic, începând cu anul 1991 - *Monologul polifonic* (1991), *Primejdii mărturisirii* (1993), *Cartea împărtășirii* (1995), *Drumul către isihie* (1999), *Ispita lecturii* (2000), *Eu însumi și alți câțiva* (2001), *Pledoarie pentru o literatură nobilă și sentimentală* - opinii despre generația '80 (2001), *Drumul către isihie - inedite* (2002) dezvăluie un critic lucid, surprinzător, nonconformist și nesistematic, entuziast, liber și responsabil.

Trăsăturile pe care le observă Nicolae Steinhardt în cursurile lui Nae Ionescu - refuzul sistematizării, permanenta mobilitate și redimensionare a noțiunilor și a explicațiilor, participarea prin trăire la explicitarea actului cultural, transferarea teoretizării în viața concretă, în stradă, provocarea la înțelegere individualizată - pot fi recunoscute drept coordonate ale scrisului hermeneutic practicat de el însuși.

De la Nae Ionescu, Nicolae Steinhardt afirmă, de fapt, că preia mobilitatea și libertatea deplină, personală, în alegerea operelor destinate actului hermeneutic. Hermeneutic și nu (doar) critic, deoarece Steinhardt nu emite judecăți de valoare, ci își ghidează receptarea, înțelegerea și exprimarea acestei înțelegeri prin trăirea operei, prin *aplicarea* sinelui în operă, prin *aplicarea* lumii operei în lumea *reală*, trecută sau prezentă. Lectura devine întâlnire între două *temperamente*, act de (auto) cunoaștere *prin alții*. Tot de la Nae Ionescu, Nicolae Steinhardt pare a prelua implicarea *dramatică* în înțelegere. Cititorul entuziast devenit critic, chiar și *diletant* (8), joacă rolul deplin al participării, al trăirii lumii ficționale. Astfel, eticul (laic și religios) revine în lumea esteticului și decide valoarea sau nonvaloarea acesteia. Actul interpretativ devine un *happening*, revelație și participare deopotrivă simultane și interdependente. Prezentarea lui Nae Ionescu ia, la Nicolae Steinhardt, aspect de autoportret, devenind, indirect, argument al integrării sale în generația trăiristă. Înțelegerea personalității și convingerilor profesorului interbelic devine mijloc de înțelegere a propriilor sale convingeri și de identificare cu Generația: *Nae Ionescu a priceput, înainte ca existențialismul să fi devenit o modă și o doctrină cvasi-oficială, că suntem cu toții osândiți la libertate și la alegere, că în filosofie insul și duhul se iau la trântă pe răspundere, că disciplina aceasta zisă teoretică îți stă nu mai puțin aproape decât îngerul păzitor, ori diavolul ispititor, că din pluralitățile ei nu poți ieși decât printr-un act de curaj bătând mai curând spre temeritate*. Modul particular de a înțelege filosofia ca parte reală, activă a existenței, ca suport de aplicare a spiritului în viața materială, cotidiană chiar, este rădăcina divergențelor *de maturitate* dintre monahul de la Rohia și filosoful de la Păltiniș, student al lui Nae Ionescu și mentor riguros, la rândul său, semănător de libertate și limpezime.

Prezentarea-*autoportret* (spiritual) făcută lui Nae Ionescu este continuată de Nicolae Steinhardt: *Nae Ionescu te certa, te înșfăca, te cucerea, îți pune cultura la îndemână ca pe o*

prăjitură minunată, ca pe un venin, ca pe un filtru al lui Merlin vrăjitorul, ca pe o spadă cu două tăişuri, ca pe un vârtej. Un lucru este sigur și de aceea a fost Nae Ionescu un profesor-unicat: nu te lăsa apatic și indiferent. (9) În același mod acționează scrierile și expresia autorului unui volum precum *Între viață și cărți*, volum care are ca posibil efect surpriza. Nicolae Steinhardt însuși își propune să cucerească prin flexibilitatea raportării intelectuale la actul cultural. El dorește să pună cultura la îndemâna cititorului, să anuleze apatia și indiferența. Eseurile și hermeneutica eruditului Nicolae Steinhardt nu se opresc la acte de literatură, ci trec liber, entuziast și nesistematic la pictură (întunecatul Goya fiind un privilegiat), la muzică (*scandalosul* Jesus Christ Superstar beneficiind de o interpretare inedit-creștină), la sculptură (Michelangelo producându-i reacții și trăiri revelatorii), la film (Demetrios și Marcellus, personaje din producția hollywoodiană *The Robe* devenind chei de înțelegere postmodernă a fragmentelor Bughi mambo rag din *Jurnalul fericirii*) și teatru (*O scrisoare pierdută* și jocul actoricesc blând, temperat, creștin, la Teatrul Național din anii '20 fiind sursă de plâns cathartic și de interpretare inedită în *Secretul Scrisorii pierdute*).

Volumul publicat în anul 1983, la Editura Dacia din Cluj-Napoca, numit *Critică la persoana întâi*, este ilustrativ pentru mobilitatea și lipsa de rigoare sistematică a lui Nicolae Steinhardt. Cuprinsul volumului relevă impunerea ca metodă critică a lipsei de sistem. Eseurile de teorie literară (*Structuralismul, Structuralismul și Boccaccio, Forma*) se îmbină, conform unei rațiuni subtile, interioare, cu reportajul cultural (*Parisul viselor, Metroul din New York*), cu critica de întâmpinare (Ileana Mălăncioiu, Vlaicu Bârna, Vasile Igna, Liviu Ioan Stoiciu, Cinci tineri poeți), cu interpretarea entuziastă și inedită a personalității interbelicilor (Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Constantin Noica, Sergiu Al-George), cu critica de film (Dan Pița și filmul *Concursul*) și evocarea personalităților din lumea literară și științifică europeană, a muzicii și a artelor plastice din toate timpurile (Valéry, Elytis, Albert Einstein, Mozart, Johann Strauss, Gustave Flaubert, René Magritte, Sigmund Freud, Heidegger).

Asocierile de personalități puse sub analiză sunt surprinzătoare, Nicolae Steinhardt descoperind conexiuni dintre cele mai neobișnuite, grație erudiției și memoriei incontestabile. Marcel Proust este asociat cu Henry James, Serghei Esenin cu Ioanichie Olteanu, Mihail Sadoveanu cu Lucian Raicu, Charlie Chaplin cu Buster Keaton.

Culegere de eseuri asumate responsabil, generate de actualitatea structuralismului și de orientarea anti-structuralistă a autorului, critică la persoana întâi, neagă șabloanele și modelele ca forme de înțelegere a literaturii. Înțelegerea se produce *așezat*, echilibrat, prin analiza temeinică și pertinentă a unor opere ce au caracter individual. Nu interesează șablonul structural aflat la temelia operei, ci elementele particularizante care conduc la *misterul* operei. Spre susținerea orientării anti-structuraliste, Nicolae Steinhardt parcurge, într-un amplu demers analitic, *Craii de Curtea-Veche (recitită de cincizeci de ori)*. (10) Nu doar opera este cunoscută în profunzime, ci și ceea ce s-a scris despre ea, criticul descoperind o manieră nouă de abordare a acesteia. Romanul lui Mateiu Caragiale este analizat în integralitate, ca *unitar clopot înlăuntrul și la adăpostul căruia se oploșesc atât romancierul, cât și cititorii, împărtășindu-se din superbia unei aceleiași bogate și darnice fantasmă*. (11)

O altă problemă abordată de Nicolae Steinhardt este biografismul căruia îi neagă valoarea reală în interpretarea literară. Evitând, din modestie, generarea unei polemici, Steinhardt acuză ca nedreaptă și nefructuoasă abordarea biografiei aceluiasi Mateiu Caragiale de către Șerban Cioculescu. *Esențial nu este de unde s-a pornit, ci unde s-a ajuns*. (12) Dimensiuni critice inedite abordează Nicolae Steinhardt și în ceea ce privește opera literară plină de semnificații filosofice și religioase a lui Mircea Eliade, poezia *virilă și nedichisită* a Ilenei Mălăncioiu, critica implicată, sinceră, fierbinte, aprigă, zeloasă, geloasă, *înverșunată* a lui Alexandru Paleologu în *Treptele lumii* sau calea către sine a lui Mihail Sadoveanu (13), dar și literatura polițistă în care coexistă inteligența și poezia și care, în mod regretabil, se pierde estetic-justificativ într-o societate *polițienească*, angrenată în violență gratuită.

Nicolae Steinhardt observă posibilitatea surprinzătoare a limbii române de a se modela în procesul traducerii. Într-un eseu închinat lui Heidegger (*Heidegger: Arta ca revelație*) Steinhardt remarcă introductiv plasticitatea și flexibilitatea traducerilor din literatura universală (*Iliada, Odissea, Divina Comedie, Don Quijote*). Traducerea din germană a *Originii operei de artă*, realizată de Gabriel Liiceanu și Thomas Kleininger, se datorează acestei înalte *abstractizări* a limbii române, dar și *prealabilei îmbinări a povestirii cu filosofia*, potrivite cu tradiția culturală românească. Steinhardt identifică relații profunde, subtile între *nativa*

sofie românească (a fi om-în-lume, om-între-oameni) și heideggeriana poziționare a ființei (in-der-Welt-sein). Ființarea nu se poate face decât sub semnul fricii de moarte, manifestată progresiv ca teamă, angoasă, îngrijorare, ultima generând diferențieri față de celelalte viețuitoare. Opera de artă se naște din această îngrijorare, având caracter revelatoriu asupra adevărului ființei. Starea omenească (Da-sein) este, conform lui Steinhardt, prin filtru heideggerian, *de natură harică și poetică*. (14) De altfel, în încheierea amplului demers eseistic, sub forma unui declarat *bătrânesc* epilog, Nicolae Steinhardt rezumă propria concepție despre artă: *Nimic nu exprimă în chip mai lămurit secretul făuririi artistice decât parabola prefacerii apei în vin. Artistul adevărat așa se și cunoaște: din apă (adică platitudine, banalitate, monotonie) deîndată scoate vin (adică putere, veselie, belșug). El, în conformitate cu textul parabolei și-n înțelesul cel mai literal al vorbirii, binecuvintează. Iar apa s-ar zice că atât așteaptă - că d-aia adastă acolo în vase de piatră - să se facă vin bun!* (15)

Volumul prezentat este ilustrativ pentru că, dând la o parte contactul cu cenzura, este rezultatul deciziei autorului însuși asupra ordonării textelor, asupra legăturii de conținut stabilite între texte. Autorul dovedește, nu doar prin conținutul eseurilor sale, ci și prin dispunerea lor, o înțelegere *ionesciană* a culturii. Nicolae Steinhardt își propune să trăiască în cultură, să aducă manifestările culturale cele mai diverse în lume, în stradă și în viață. Literatura, muzica, pictura, filmul și teatrul sunt, aparent nesistematic, preluate spre analiză, sub puternica impresie a receptării și prin filtrul intelectual al eruditului. Singura coordonată constantă în alegerea și înțelegerea obiectelor culturale are sorginte moral-creștină și este numită *dreaptă-socotită*. (16) Statutul particular al eseistului Nicolae Steinhardt vine din maniera - unică în literatura română - în care îmbină interpretarea hermeneutică erudită cu etica religioasă. Declarându-se descendent al lui Nae Ionescu, el înțelege existența culturală ca formă de libertate. Particularitatea expresiei sale critice este rezultatul înțelegerii creștine a lumii și a culturii. Destinul marcat de conversiune religioasă și permanentă autentificare prin trudă lucidă se oglindește fidel în actul hermeneutic și în literatura sa. Nicolae Steinhardt, asemeni lui Constantin Noica, Emil Cioran, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Petre Țuțea, își are rădăcinile spirituale solid ancorate în perioada interbelică, în pedagogia libertății ionesciene. *Trăirea* filosofiei în viață concretă,

trăirea entuziastă a culturii și dramatizarea lucidă a înțelegerii acesteia fac din Nicolae Steinhardt un discipol al lui Nae Ionescu, un perseverent continuator postbelic al libertății interbelice.

Note bibliografice

1. STEINHARDT, Nicolae, *Jurnalul fericirii*, Editura Polirom, 2008, p.17;
2. ILOAIE, Ștefan, *Nae Ionescu și ortodoxia românească. Cu bibliografie din și despre Nae Ionescu*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003, p. 20;
3. STEINHARDT, Nicolae, *Primejdia mărturisirii. Convorbiri cu Ioan Pinte*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, pp. 35-36;
4. *Ibidem*, pp. 35-36;
5. *Ibidem*, p. 36;
6. ȘTEFĂNESCU, Alex, *Entuziasmul ca metodă critică*, în *România literară*, nr. 21, 28 mai 2003, pp. 10-11;
7. Publicate constant, din anul 1973 până în anul 1989, în reviste precum *Viața Românească*, *Teatrul*, *Secolul 20*, *Tomis*, *Familia*, *Vatra*, *Steaua*, *Astra*, *Echinox*, *Orizont*, *Opinia studentească*;
8. STEINHARDT, Nicolae, *Primejdia mărturisirii*, ed. cit., p. 71;
9. Nicolae Steinhardt afirmă, în convorbirile cu Ioan Pinte: *Nu sunt creator, ci critic. Lucrez, așadar, cu materialul clientului. Scriu numai dacă am despre ce scrie și numai în măsura în care sunt în stare să înțeleg și să iubesc sincer cartea (...) pe care o citesc. De altfel, spunând că sunt critic, nu rostesc adevărul, nici critic nu sunt, sunt doar un diletant, a cărui prezență în viața noastră literară cred că se datorează, îndeosebi, faptului că vârsta n-a răpit scrisului meu decât puțin din entuziasmul său juvenil*, p. 143;
10. STEINHARDT, Nicolae, *Primejdia mărturisirii*, ed. cit., p. 37;
11. STEINHARDT, Nicolae, *Critică la persoana întâi*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983, p. 18;
12. *Ibidem*, p. 21;
13. *Ibidem*, p. 25;
14. 1978, reeditare 2006;
15. *Ibidem*, p. 245;
16. *Ibidem*, p. 268.

prof. Octavian OSANU

Luceafărul Literar și Artistic, Revistă Culturală a Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila

Peisajul publicațiilor culturale brăilene, destul de sărac am putea spune pentru potențialul urbei, cuprinde de câțiva ani și revista *Luceafărul Cultural și Artistic*. Publicația a fost finanțată de Consiliul Județean Brăila, prin instituția Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila, a ajuns deja în 2024 la anul VII al apariției și la o cifră a numerelor ce au văzut lumina tiparului care ar da frisoane superstițioșilor: 13.

Misiunea revistei a fost, încă de la început, de a sprijini autorii locali și de aceea ne-am concentrat atenția asupra creațiilor apărute în peisajul brăilean, scrise de autori activând în orașul sub formă de evantai sau care au plecat de aici. În fiecare număr am dorit să păstrăm un sumar echilibrat și stabil în ceea ce privește rubricile propuse. Articolele propuse s-au încadrat în următoarele categorii: Editorial, Opinii, Interviu, Poezie și cronică de poezie, Epigramă, Proză și cronică literară, Eseu, Critică, Teatru și cronică de teatru, Istorie, De văzut (prezintă filme celebre), De citit, De ascultat, Debut, Traduceri.

Primul număr, apărut în iunie 2018, a cuprins nume bine cunoscute, precum Viorel Coman, cu articole de istorie locală (*Monumentul sacului de grâu sau La mulți ani, Brăila! 650 de ani de mări și decăderi istorice*), Hugo Mărăcineanu (*Eu și câțelul meu*), Dumitru Anghel (*Diagonala cuvintelor*), Dan Anghelescu (*Vintilă Horia, poetul și poezia sa*), Gheorghe Lupașcu (*Triada psalmilor*), Lucia Pătrașcu (*Brăila de altădată*). Un foarte interesant interviu cu artistul Nicu Alifantis (brăilean de origine!) a adus plus valoare acestui prim număr. Epigrama a fost reprezentată de Stela Șerbu-Răducanu și Alexandru Hanganu, proza de Adrian Buzdugan (*Tijd*), Angela Burtea (*Mitică*) și Marian Coman (*Crama lăutarilor*). Am putut apoi citi eseurile lui Vasile Datcu (*Genetica organismelor sociale*) și Dan Anghelescu (*Exipora*). La rubrica Critică, am avut articolul despre volumul de interviuri dintre N.G. Mărășanu și Viorel Coman, *Locuirea în poezie*, semnat de Dumitru Anghel. Directorul Teatrului Maria Filotti în funcție în acea perioadă, Lucian Sabados, a prezentat *Spectacole montate la Teatrul «Maria Filotti» Brăila în stagiunea 2017-2018*. De menționat că la rubrica *Debut* primul număr a oferit spațiu tipografic Andreei

Crineta, câștigătoarea ediției 2018 a concursului de creație literară *Fănuș Neagu* organizat de biblioteca noastră.

Numerele următoare au conținut în general aceeași structură, dorind să oferim o predictibilitate atât autorilor, cât și cititorilor. Totuși, accidental, am suprimat o rubrică atunci când materialele primite nu au avut calitatea dorită.

Fiecare număr a fost ilustrat, pe cât posibil, tot de artiști din Brăila: Hugo Mărăcineanu (nr. 2/2018), Dumitru Ștefănescu-Ștef (3-5/2019-2020), Constanța Abălășei-Donosă (7/2021), Adrian Vasile (8/2021), Bobi Lazăr (10/2022), Vasile Trandafir (11/2023), Galia Dan (12/2023) sau cu documente aflate în colecțiile Bibliotecii Județene Brăila (pentru numerele nemenționate).

În perioada scursă de la primul număr (2018) și până astăzi, constrângeri de natură economică, dar și dorința de a ajunge în mai multe locuri din țară și, de ce nu, din străinătate, ne-au determinat să scoatem unele numere exclusiv online. Toate numerele apărute pot fi consultate online pe pagina www.bjbbraila.ro.

Invităm așadar autorii să ne trimită materialele lor, iar cititorii să citească fiecare număr al revistei.

dr. Eduard Claudiu BRĂILEANU,
redactor-șef
revista *Luceafărul Cultural și Artistic*

VOLUNTARI - VISURI DĂRUITE

Portret de voluntar

Nume și prenume:
Adriana-Florentina ENE

Studii: - Universitatea *Dunărea de Jos* Galați,
Facultatea de Mecanică, promoția 1995
- ASE București - Facultatea de Marketing,
promoția 2007

Profesie: - inginer economist
- asistent personal – din anul 2018

Familie: căsătorită, doi băieți (23 și 18 ani)

Ce înseamnă pentru dumneavoastră a fi voluntar?

Pentru mine a fi voluntar înseamnă să înțelegi că în viață nu trebuie doar să primești, trebuie să și dăruiești. Pornind de aici, consider că menirea mea pe pământ se va desăvârși AJUTÂND.

De când faceți voluntariat și care sunt domeniile în care ați activat în acest sens?

Am început să fac voluntariat din anul 2013, pornind de la Bogdan, fiul meu cel mare, care are autism. Așadar, sunt cu sufletul, cu timpul, cu tot ce știu și pot alături de persoanele vulnerabile. La cine mă gândesc? La persoanele cu dizabilități, la tinerii fără familii și la persoanele vârstnice.

Ce v-a determinat să faceți voluntariat?

Confruntându-mă în viața personală cu autismul, atunci când Bogdan a început școala, mi-am dat seama că voi avea o luptă continuă de dus cu sistemul, cu mentalitățile și, nu în ultimul rând, cu mine. Mă pregătisem pentru altceva și am fost nevoită să o cotesc foarte brusc. Dar Bogdan m-a învățat ce înseamnă răbdarea și cum trebuie să mă bucur de lucrurile mici.

Ce vă motivează în activitatea de voluntariat?

Mă simt motivată atunci când văd că ajutorul pe care îl ofer celor din jur dă rezultate bune. Persoanele cu dizabilități nu prea pot mulțumi, dar bucuria manifestată de ei îmi dă o stare de liniște deosebită. Faptul că o persoană cu dizabilități mă recunoaște și se bucură când mă întâlnește spune totul pentru mine. Nu îmi este ușor, dar îmi place ceea ce fac.

Cum ați ajuns la Biblioteca Județeană Brăila și de ce ați ales biblioteca pentru activitatea dumneavoastră?

Cred că mă apropii de o prietenie de aproape 10 ani cu Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila și cu angajații ei. Nu voi face nominalizări, din tema de a nu omite pe cineva, pot spune însă că am descoperit aici o echipă de profesioniști de la care învăț continuu. Biblioteca și-a deschis ușile pentru persoanele cu autism, cu dizabilități în general, și organizează activități adaptate nevoilor acestora, alături de voluntari dedicați. Le sunt recunoscătoare acestor oameni pentru că au crezut în mine și m-au cooptat în echipa lor. Uneori chiar mă întreb de ce oare m-au ales ei pe mine?

Pentru că eu iubesc biblioteca și oamenii ei, am reușit să transmit și tinerilor cu dizabilități această dragoste, ceea ce îmi aduce un sentiment de mulțumire.

Care este categoria de vârstă cu care ați ales să lucrați? De ce?

În activitățile de voluntariat la care am luat parte de-a lungul timpului, am lucrat cu persoane de vârste diferite, de la copii preșcolari, până la seniori ce ating vârsta a IV-a. Toate interacțiunile cu ei le-am considerat provocări pentru propria persoană. De fiecare dată când am abordat o categorie de vârstă diferită de cele cu care eram obișnuită, totul a început cu întrebarea: *Oare aș putea lucra cu ei?*

Descrieți în câteva cuvinte proiectul pe care îl desfășurați la bibliotecă.

În acest moment sunt voluntar în proiectul *Comoara din rafturile bibliotecii*, unde grupul țintă este reprezentat de tinerii din cadrul Organizației TREBUIE Filiala Brăila și lucrez alături de doamnele bibliotecare Carmen Leta Răileanu și Silvana Preda. Împreună interacționăm cu 20 de tineri cu dizabilități, pornind de la informațiile oferite de cărțile din bibliotecă, informații ce au ca scop mărirea universului lor de cunoaștere, dobândirea unor abilități practice și dezvoltarea personală.

Fiecare întâlnire e o provocare pentru mine, niciodată nu știu cât de bine va ieși activitatea, dar răbdarea, dăruirea și profesionalismul doamnelor bibliotecare mă uimesc mereu. Nu știu cum au învățat să lucreze cu această categorie de persoane vulnerabile.

Aveți satisfacții în urma voluntariatului?

Satisfacțiile mele sunt multiple. Voluntariatul mă ajută să cunosc mulți oameni, de calitate și să-mi fac noi prieteni.

Tot voluntariatul mă ajută să mă dezvolt, mă învață cum să-mi gestionez timpul și forțele ca să pot duce la bun sfârșit lucrul început.

Prin voluntariat, am ocazia să arăt cum aș dori să se schimbe unele lucruri, poate chiar unele nedreptăți.

Satisfacțiile vin din lucrurile mărunte: o expresie de genul *doamna Ene a mea*, o strângere de mână, bucuria celui care reușește să finalizeze ceva, dacă ai fost îndeajuns de răbdător cu el.

Intenționați să continuați astfel de acțiuni? Aveți și alte proiecte în plan?

Sunt dornică să continui astfel de acțiuni, mă simt gata oricând pentru noi provocări. Cea mai nouă activitate pe care o am în plan este un atelier de storytelling pe care îl voi desfășura în cadrul Clubului de Vacanță, tot la Biblioteca Județeană Brăila, atelier intitulat *Eroii din poveste*, alături de doamna bibliotecar Carmen Leta Răileanu.

Sfătuiți și alte persoane să facă voluntariat? De ce?

Consider că oricine poate face voluntariat dacă există voință și entuziasm. Fiului meu Dragoș îi vorbesc zilnic despre voluntariat și-l îndemn să-și găsească singur domeniul în care să se implice.

Caracterizați-vă în câteva cuvinte. Ce vă pasionează?

Sunt foarte încăpățânată când îmi doresc ceva. Nu-mi place să mă prezint cu lecția neînvățată. Mă pasionează storytellingul și ador călătoriile cu avionul.

Citat preferat:

Dăruind vei dobândi. (N. Steinhardt)

Portret de voluntar

Nume și prenume: Emma IONESCU
Studii: Elevă în clasa a X-a la Colegiul Național Nicolae Bălcescu Brăila

Ce înseamnă pentru tine a fi voluntar?

A fi voluntar, din punctul meu de vedere, înseamnă mai mult decât să ajuți pe cineva sau să oferi compasiune. Pentru mine, voluntariatul este ceva emoțional, pentru că e imposibil să nu te atașezi de oamenii cu care lucrezi, fie că vorbim despre ceilalți voluntari, fie despre persoanele care participă efectiv la activitate. Pot spune că unele dintre cele mai frumoase prietenii le-am legat prin intermediul voluntariatului. Deci, e mai mult decât o activitate pe care o bifăm doar pentru că avem nevoie de o adeverință la un dosar sau pentru că știm că ne-ar ajuta mai târziu, la facultate. E o plăcere, e ceva ce vine din suflet și, cu siguranță, nu te poți implica în activități de genul acesta dacă nu simți cu adevărat că menirea ta este să faci asta.

De când faci voluntariat și care sunt domeniile în care ai activat în acest sens?

Privind în urmă, pot spune că am început la bibliotecă. Îmi amintesc că eram înscrisă la un atelier unde vârsta participanților era mai mică decât cea pe care o avem eu atunci și, pentru că mi se părea prea ușor ce făceam, am decis împreună cu coordonatoarea activității să ajut. Și practic așa a început totul.

Apoi am participat la activitățile de la biserică, eu fiind catolică. Pentru comunitatea noastră, biserica este un centru important, unde se desfășoară deseori activități diferite cu copii, cele mai multe în aer liber. În mare, cam de la 11-12 ani am început să fac voluntariat, vara în mod special, la ateliere unde am lucrat activități

practice cu cei mai mici decât mine. Vara trecută, tot la biserică, la activitatea care s-a numit *Vara împreună*, am fost animator. Am jucat într-o piesă de teatru pentru copii, o adaptare după Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*. În urma piesei, s-a ținut o predică din care cei care au văzut piesa să înțeleagă că nu este bine să furi. Mi-a făcut plăcere să contribui astfel, măcar puțin, la educația lor.

Ce te-a determinat să faci voluntariat?

Mama m-a îndemnat mereu să mă implic în acțiunile de voluntariat, pentru că îmi pot astfel ocupa timpul într-un mod util. Am înțeles că voluntariatul mă ajută, mă dezvoltă pe mine ca persoană, oferindu-mi șansa să deprind abilități diverse. Dincolo de sprijinul mamei în acest sens, a fost și un instinct, am simțit că trebuie să fac asta, am încercat, mi-a plăcut și m-am implicat în continuare. La școală, din păcate, nu se organizează astfel de acțiuni, exceptând faptul că de Crăciun obișnuim să facem diverse târguri sau pachețele pentru copiii nevoiași. Dar sunt activități care nu necesită prea multă implicare, deoarece aducem practic ceva de acasă. Ulterior, produsele ajung să fie distribuite de alte persoane către destinatari. Mi-aș dori să facem voluntariat la școală, dar să fie ceva care chiar să ne ajute. A existat, spre exemplu, în cadrul liceului meu, un program de voluntariat pe teme ecologice, unde strângeam baterii, colectam gunoiul, însă totul a devenit o competiție, nu o muncă în echipă, iar în felul acesta nu se ajunge la ideea de voluntar, ci la o activitate în urma căreia ești recompensat de profesori cu puncte sau note la anumite ore. În niciun caz nu mi se pare că acest tip de voluntariat se poate compara cu cel pe care îl faci extrașcolar.

Ce te motivează în activitatea de voluntariat?

Cel mai mult mă motivează persoanele cu care interacționez, respectiv copiii în cazul activităților de la bibliotecă, pentru că se întâmplă să mă întâlnesc cu ei după ce trece o anumită perioadă de timp și, surprinzător, să descopăr că încă mă mai rețin. Iar faptul că îi văd zâmbind, că se bucură, mă determină să mă gândesc și la mine, cea din urmă cu ceva timp, când participam ca și ei la ateliere, la 8-9 ani, și abia așteptam să vină cineva să mă ajute pentru că nu mă descurcam. Iar lucrul acesta mă face să trăiesc un sentiment de nostalgie față de activitățile de atunci, pentru că totul se desfășoară la fel de frumos și în prezent. Faptul că reușesc să fac un copil să zâmbească, să aibă încredere în el și în capacitățile lui mă motivează mai mult decât orice altceva.

Cum ai ajuns la Biblioteca Județeană Brăila și de ce ai ales biblioteca pentru activitatea ta?

Mama fiind profesoară de română, deși acum nu mai profesează, a vrut dintotdeauna să mă determine să iubesc cărțile și astfel venea destul de des cu mine la bibliotecă. Nu îmi aduc aminte foarte bine, știu lucrurile astea mai mult din poveștile ei, însă încerca să îmi dezvolte această pasiune, deși eu nu am fost niciodată atrasă în mod special de lectură, dovadă fiind faptul că am optat la liceu pentru o clasă cu profil științele naturii. Mama însă mi-a citit multe povești, împrumuta cărți de la secția de copii, dar erau cărți pe care eu mi le alegeam și aveau mai mult imagini decât cu text. După aceea, mama a aflat că se țin activități diverse la bibliotecă, iar primul atelier la care m-a înscris a fost cel al cercetașilor. Apoi am tot venit an de an, totul a devenit familiar, practic am copilărit la bibliotecă, așa putea spune.

Care este categoria de vârstă cu care ai ales să lucrezi? De ce?

În afară de copii, nu am mai lucrat cu o altă categorie de vârstă sau cel puțin nu direct. Au mai fost situații în care am interacționat cu vârstnici sau cu persoane cu diferite dizabilități. Instinctul de voluntar m-a determinat întotdeauna să ajut persoane aflate în diferite situații, dar să fiu înscrisă efectiv la o activitate unde să lucrez cu o altă categorie de vârstă nu s-a întâmplat. Nu m-ar deranja însă absolut deloc, pentru că poți fi voluntar și pentru un copil de 5 ani, și pentru o persoană în vârstă care necesită ajutor. Mereu am fost deschisă să sar în ajutorul celor din jur.

Describe în câteva cuvinte proiectul/proiectele pe care îl desfășori/le-ai desfășurat la bibliotecă.

M-am atașat foarte tare de atelierul doamnei bibliotecar Camelia Cherciu, *Magia florilor*, însă aici nu am fost voluntar, ci participant. Ca voluntar însă, îmi vine acum în minte un atelier de anul trecut, la teatrul de păpuși. Mi-a plăcut foarte mult. Când faci voluntariat e bine să ai și un prieten cu tine, pentru că atmosfera devine mult mai relaxată și mai plăcută. A fost interesant pentru că am manevrat păpușile. Nu am ales poveștile, erau deja stabilite de organizatori, dar am improvizat, ceea ce a fost foarte interesant, spontan și distractiv. De asemenea, la *Noduri marinărești* mi-a plăcut foarte tare, deoarece cu câțiva ani în urmă fusesem participant și cunoșteam tehnicile. Lucrurile practice pe mine mă atrag foarte tare, să fac brățări, să pictez. Meșteresc bijuterii și acasă, uneori pentru a le oferi. Chiar recent am realizat o brățară nouă. Este dificil, dar cu timpul prinzi îndemânare. Îmi amintesc că a durat extraordinar de mult să fac prima mea brățară, dar acum în 30 de minute poate fi gata una. Am o cutiuță cu multe dintre lucrurile pe care le-am realizat de-a lungul

timpului la bibliotecă, castele, machete din hârtie creponată, totul e bine păstrat.

Ai satisfacții în urma voluntariatului?

Clar există satisfacție. În primul rând, personală, pentru că reușesc să aflu și eu lucruri noi despre mine, cum ar fi faptul că pot să am mai multă răbdare. Încerc să nu îmi arăt vulnerabilitățile în fața unui copil. Sunt convinsă că, dacă aș fi cu prietenii mei, cu siguranță nu aș avea atâta răbdare. Deci, voluntariatul mă ajută să îmi exerseze îngăduința, toleranța. Încerc să pun în practică în viața de zi cu zi ceea ce fac la voluntariat. Mă modelează ca om, îmi formează caracterul, personalitatea. Iar faptul că mă descopăr, că aflu ceea ce pot face eu mai bine reprezintă o satisfacție pentru mine.

Intenționezi să continui astfel de acțiuni? Ai și alte proiecte în plan?

Da, clar o să continui chiar și când voi merge la facultate. Deja am găsit un loc unde să fac voluntariat. Vreau să urmez facultatea la București, încă nu sunt foarte sigură, dar mi-ar plăcea să merg pe științe ale comunicării, jurnalism, în zona asta. O să îmi schimb puțin profilul. La liceu am ales științele naturii pentru că mi s-a părut cea mai versatilă specializare. Mi-am dorit o provocare la liceu, chiar dacă e greu și simt uneori că nu mi se potrivesc toate materiile, încerc să îmi dau silința, să mă autodepășesc permanent.

Spuneam mai devreme că în comunitatea noastră au loc foarte multe activități de voluntariat organizate de și în jurul bisericii. De la Crucea Roșie, până la ateliere cu persoane din categorii diferite. Ca voluntar, te poți implica în activități pentru vârstnici, de Crăciun, pentru tineri, pentru identificarea sponsorilor sau găsirea unor locații pentru diverse evenimente. De asemenea, există tabere organizate de voluntari adulți. La aceste tabere, semnezi un contract de voluntariat pe termen mai lung, spre exemplu pe tot parcursul facultății. Și atunci ești legat de lucrul acesta constant, pe tot parcursul anului. În tabere, sunt foarte multe activități. Ele sunt pentru tineri de la 14 la 25 de ani. Animatorii voluntari, spre exemplu, pot organiza excursii sau tot felul de jocuri. Eu am participat la o astfel de tabără la Sighișoara și mi-ar plăcea foarte mult ca pe viitor să mă ocup de organizare în acest domeniu.

Sfătuiești și alte persoane să facă voluntariat? De ce?

Sigur, sfătuiesc, dar nu pe toată lumea. Ca să fii voluntar, trebuie să vină în primul rând de la tine dorința de a-ți oferi serviciile fără să primești recompense materiale. Eu pot oferi sfaturi în legătură cu locul unde poți să te duci, în ideea că îți dorești deja să faci lucrul acesta, dar nu îndemn pe oricine să facă voluntariat. Plus că

și răbdarea, așa cum spuneam, este unul dintre atuurile pe care trebuie să le ai. Dacă sfătuiesc, o fac pentru că voluntariatul e o experiență prin care cred că fiecare trebuie să treacă, măcar o dată, să vadă dacă i se potrivește sau nu. Cel care alege să facă voluntariat trebuie să fie conștient de faptul că necesită timp, pe care l-ai putea petrece altfel, fie relaxându-te, învățând sau chiar muncind pe bani. Și eu m-am gândit să mă angajez undeva în vara asta, pentru că o sumă de bani, oricât de mică, mi-ar fi de ajutor în cheltuielile pe care le voi avea cu studiile, însă nu cred că acest lucru m-ar opri să practic și voluntariatul. Anul acesta voi fi voluntar la un centru de zi pentru copii care vin din medii defavorizate, la Fundația *Surorile Clarise*, deoarece programul îmi permite. O să îmi pun însă și niște limite. Oricum, totul se va întâmpla pe timpul verii, în restul anului, nu am timp.

La bibliotecă, am adus-o și pe prietena mea, pe care am cunoscut-o la un club de dezbateri, să facă voluntariat. A venit vara trecută la *Clubul de Vacanță* de la bibliotecă să îi ajute pe cei mici și cu siguranță va veni și la ediția de anul acesta. Vom organiza chiar un atelier de limbă coreeană, pe o perioadă scurtă, prietena mea fiind foarte pasionată de această limbă și de cultura lor.

Caracterizează-te în câteva cuvinte. Ce te pasionează?

Sunt foarte sociabilă, foarte deschisă, energică, îmi place să fiu spontană, nu prea am rețineri, deși uneori poate fi un dezavantaj, pentru că mă implic în prea multe. Se întâmplă să obosesc și să conștientizez abia după, dar nu prea zic nu lucrurilor noi, iar acesta cred că este cel mai mare plus al meu. Îmi place să vorbesc cu oamenii, să îi ajut.

E dificil să spun care sunt pasiunile mele, pentru că ele se schimbă oricum. În plus, nu am avut niciodată doar o pasiune. Spre exemplu, acum ceva timp, am descoperit chitara. Mi-am dorit foarte mult să fac un instrument și sunt foarte fericită că am reușit în urmă cu un an-doi să realizez acest lucru. Aș merge în continuare la cursuri, dar timpul nu îmi permite, așa că exersiez acasă.

Mă pasionează și dezbaterile. Sunt înscrisă într-un astfel de club. Am aflat astfel că îmi place foarte mult să caut informații, să particip la concursuri, la olimpiadă. Toate acestea m-au disciplinat foarte mult. Mi se pare că rolul meu în echipa de dezbateri este foarte important. Trebuie să fiu atentă la tot ce se discută în timpul meciului, deoarece eu sunt ultimul vorbitor al echipei și trebuie să fac un rezumat a ceea ce s-a discutat, fără să aduc argumente noi, doar să fixez anumite puncte conflictuale care s-au dezbătut anterior. Trebuie să fiu foarte concentrată, înaintea mea mai sunt patru vorbitori care vorbesc 8 minute, ceea ce înseamnă mult până se ajunge la mine, iar

arbitrul trebuie să își păstreze concentrarea. Dacă eu nu îmi fac bine treaba, pot să răstorn situația, iar lucrul acesta mi se pare cel mai interesant. E iarăși o provocare.

Există o persoană/o personalitate/un citat care te inspiră, te motivează în viață?

Niciodată nu am fost atrasă de personaje care apar în media, nu cred că există o astfel de persoană cu care să mă fi identificat, deși uneori am căutat-o. Gândindu-mă însă, pot spune că au existat două doamne care m-au determinat să aleg profilul la liceu, e vorba despre profesoarele mele de biologie și chimie din gimnaziu. Le-am admirat, mi-a plăcut felul în care se comportau, în care explicau, mi-au plăcut de asemenea și ca personalitate și probabil prezența lor a cântărit în alegerea pe care am făcut-o.

Îmi amintesc, de asemenea, o situație de la examenul de clasa a VIII-a, când, din cauza unor probleme de sănătate, am putut să solicit să fiu singură în sală și să am o oră în plus la examen. La matematică, obiect de care mă temeam, am fost supravegheată de o doamnă învățătoare care la prima vedere nu mi-a inspirat un sentiment prea plăcut. Însă, ulterior, mi-am dat seama că dacă nu ar fi fost ea în sală cu mine, probabil nu m-aș fi concentrat la fel de bine. Deoarece, înainte de a începe examenul, a vorbit cu mine, ceea ce m-a ajutat să mă relaxez și să mă pot concentra pe subiect. Am descoperit în această doamnă un om deosebit, de la care chiar am avut ce învăța, iar un lucru pe care mi-l amintesc este că m-a sfătuit să citesc *Micul Prinț*. După ce am terminat examenul, mi-am cumpărat cartea și chiar am citit-o. Ca o coincidență, povestea *Micului Prinț* am regăsit-o adesea și în copilăria mea, când părinții îmi cumpărau tot felul de obiecte cu acest personaj, deși recunosc că nu l-am citit până atunci, pentru că nu mi-a trezit neapărat interesul. Dar abordându-l la o altă vârstă, l-am înțeles altfel. Faptul acesta mi-a deschis într-un fel un nou univers. Dacă mi-ar fi spus altcineva să citesc cartea, probabil nu aș fi făcut-o, însă această doamnă învățătoare mi-a inspirat multă încredere. Sunt convinsă că există oameni care ne marchează într-un fel sau altul destinul și care apar în viața noastră exact în momentul în care este nevoie de ei.

Citat preferat:

Cu voință, omul își poate îndeplini orice vis, dar nu voința decide care-i sunt visurile. (Arthur Schopenhauer)

**A consemnat Roxana NEAGU,
corector**

MANUSCRIPTE, AUTOGRAFE ȘI COLECȚIUNI

Documente militare brăilene vechi (livrete militare, ordine de demobilizare) din anii 1880-1920

Brăila a fost un centru militar important unde au fost înființate și concentrate încă de prin anii 1875-1880 diverse regimente: infanterie, cavalerie, dorobanți, artilerie, geniu, pompieri și flotilă. Vom prezenta câteva livrete militare vechi care au aparținut unor soldați brăileni din aceste unități în perioade diferite.

rt. 190 din regl. administr. Model Nr. 36 seria nouăzeci imprim.

1) *III. DIVISIA MILITARA TERITORIALA*
2) *Corpul 3 Armată cu sediul la Galați*

LIVRET INDIVIDUAL

Numele *Roșcanu*
3) Pronume *Ion*

Matriculat sub Nr. *116*
Acest livret corespunde *doar unei singure*
Dat prin noi *Comand. Bateriei Cpt. M. Vălașan*
La *24 Octombrie* la *Brăila*. 1881.

No.	NUMERILE DIN CONTROLUL ANUAL							
Companiei escad. sau bateriei.	1881/18	18	18	18	18	18	18	18
<i>IX T.</i>								

2) Numele diviziei.
3) Numele corpului și numirea armelor.
4) Numele și prenumele omului; să se scrie ca literă mare.
5) Raportul consiliului său comandantului corpului unde nu este consiliu.

Două livrete militare din anul 1881 emise pe numele căpitanului Roșcanu Ion, comandant al Bateriei IX Teritoriale Brăila. Născut în comuna Vădeni, de profesie comerciant, a fost încorporat pe 1 iulie 1881 în Regimentul de Dorobanți nr. 11 Brăila. Livretul conține și foaia de jurământ pe care mobilizații îl citeau public în fața unității și îl semnavă. Prin depunerea jurământului, militarii erau de acord cu toate obligațiile și drepturile cuprinse în *Legea din 27 martie 1872 asupra reorganizării puterii armate*. Cei care nu știau carte, în loc de semnătură puneau amprenta

degetului în cerneală. Livretele conțin următoarele rubrici: starea civilă, semnalmente, jurământul, gradul și funcția în cadrul diverselor servicii, decorații și medalii primite, fapte meritorii, răni suferite, vaccinarea, rezultatele obținute la tragerea la țintă, instrucțiunea de care a avut parte în armată, dreptul la îmbrăcăminte, echipamentul primit, efective de harnașament date pentru cal, mențiuni privind serviciile efectuate și sumele de bani cuvenite și plătite.

Gradele deținute în armata română la 1880-1916 erau: soldat, caporal sau brigadier, sergent, sergent-major, sergent-adjutant, sub-locotenent, locotenent, căpitan, maior, locotenent-colonel, colonel, general de brigadă, general de divizie.

Unitățile militare din Brăila făceau parte din Corpul 3 Armată cu sediul la Galați. Corpul avea 2 divizii, iar la rândul ei fiecare divizie avea câte 2 brigăzi. La Brăila era Brigada a IX-a.

Puterea armată se compunea din patru elemente:

1. Armata permanentă cu rezerva ei;
2. Armata teritorială cu rezerva ei;
3. Milițiile;
4. Garda (garda) orășenească în comunele urbane și gloțe (gloate) în cele rurale.

Toți locuitorii țării în afară de supușii străini erau datori de a purta arma în chipul următor:

- a) De la 21-29 de ani în armata permanentă sau teritorială;
- b) De la 29-37 ani făceau parte din miliții;
- c) De la 37-45 de ani în comunele urbane făceau parte din garda orășenească sau în cele rurale din gloate.

Livret militar emis pe numele studentului Constantinescu Dumitru, la 1 aprilie 1889 încorporat la Regimentul 7 Artilerie Brăila (recrut la sorți). În anul 1891 este lăsat în concediu de un an de zile pentru terminarea studiilor pe care acesta le făcea la Școala de Poduri și Șosele pe care o și absolvă fiind apoi

avansat în 1893 la gradul de brigadier. Serviciul militar obligatoriu era pe o perioadă de 4 ani. Prezintă interes din ce se compunea efectivul de mic echipament acordat militarilor la încorporare în 1889. Conform mențiunilor din livret, militarul primise următorul echipament (îmbrăcăminte): cămăși, izmene, cravate, obele de pânză, mănuși de lână și bumbac, perie de cizme și de haine, ștergare, guler cauciuc, manta, tunică sau bluză postav, pantaloni de postav, capelă sau bonetă, chipiu, pălărie, cizme, centură cu port-baion.

Mâncarea militarilor se compunea din următoarele alimente: pâine, mălai, pesmeți, carne proaspătă și sărată, pește proaspăt, brânză, pâstramă, cârnați uscați, legume (fasole, mazăre, linte), orez, arpacaș, griș, fidea, ulei. Mai primeau uneori rachiu și vin.

Un livret militar valoros este cel din din anul 1916, când România intră în război împotriva Puterilor Centrale. Livretul este emis pe numele lui Dumitrașcu Ion, din comuna Rușețu, județul Brăila, mobilizat la 15 august 1916 în *Regimentul 3 Artilerie Brăila*. Informația este preluată din mențiunea din livret, întărită cu ștampila unității. Tot aici se face precizarea că acesta a fost demobilizat la 10 octombrie 1918. Livretul

emis în timpul războiului este total diferit de cele emise în timp de pace, având doar 4 pagini cu rubrici foarte puține și simple.

Unele livrete sunt însoțite și de ordine, au bilete de demobilizare emise pe un formular special. Unul dintre aceste ordine este emis de Convoiul de trăsuri nr. 9 pe numele soldatului Ștefan Constantin din comuna Strâmbu, județul Brăila, la data de 5 septembrie 1920. Tot de aici aflăm că acesta fusese mobilizat în Campania anilor 1916-1918, aparținând cercului de recrutare Petru Rareș. Ordinul are o ștampilă ovală a Spitalului de Contagioși, Deparazitare și Triaj prin care se atestă că soldatul este complet deparazitat, nu suferă de boli contagioase și are vaccinul antivariolă, antitifos și paratific.

Aceste documente se găsesc astăzi foarte rar de achiziționat deoarece nu se mai află decât în unele colecții private sau la unele familii care le-au moștenit de la rude. Atunci când Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila intră în posesia unor asemenea documente, este oportun ca acestea să fie valorificate și prezentate și publicului nostru.

Ion VOLCU,
șef birou Colecții Speciale

OAMENI, LOCURI, FAPTE - BRAISTORIA

Azi la Brăila, mai multe povești decât hrube

Peste 500 de kilometri de catacombe secrete și tot atâtea legende străbat România în lung și în lat, multe dintre ele fiind construite în perioada medievală. Povestea hrubelor la Brăila începe din timpul ocupației otomane, care pentru a domina portul și fluviul ridică aici, în toamna anului 1540, o cetate falnică, impunătoare, bine apărată și bine aprovizionată.

Cetatea Brăilei a existat în perimetrul cuprins astăzi între străzile Cetății, Citadelei, Cazărmii și Militară, pe suprafața aflată la nord de Grădina Mare și Vadul Schelei și până la Bulevardul Cuza. Această *șerhat* (cetate de margine) era prevăzută cu fortificații și o rețea secretă de cinci tuneluri, care făcea legătura cu diferite puncte strategice exterioare. Turcii au profitat de malul înalt al Brăilei din zona Dunării și de solul moale pentru a putea străpunge pământul, realizând astfel spectaculoasele galerii subterane. Ferite de ochii lumii, hrubele aveau aplicații militare, fiind construite ca rute de scăpare în cazul în care zidurile cetății cedau în fața unui asediu inamic. Așadar, aceste tuneluri serveau ca depozit de alimente și mărfuri pe timp de pace și pentru mișcarea trupelor sau transportul muniției pe timp de război. Potrivit istoricilor, unele erau atât de înalte, încât se putea merge călare prin ele.

Orașul a fost asediat de nenumărate ori în timpul războaielor ruso-turce, dar în vara anului 1828 cetatea a fost luată cu asalt de 25.000 de soldați ai armatei ruse timp de 7 luni. Deși era apărată de 8.000 de turci și de 278 de tunuri, bombardamentele au reușit să spargă unul dintre zidurile cetății, iar turcii au capitulat.

Noii ocupanți, rușii, au ras complet de pe suprafața pământului cetatea și fortificațiile de unde se putea controla tot traficul de pe Dunăre. Peste 3.000 de salahori au muncit timp de trei ani să niveleze locul, au săpat șanțuri pe lângă ziduri și au scos inclusiv fundația cetății. În perioada administrației militare, rușii au schimbat rețeaua stradală din Brăila, constituind străzile în semicerc, sub forma unui amfiteatru, toate aceste artere ducând la Dunăre. Singurele vestigii ale cetății turcești au rămas construcțiile de sub nivelul de călcare, adică hrubele subterane, care au fost săpate în masa de loess, căptușite cu cărămizi și dotate cu aerisiri (răsuflători). Nu au fost investigate științific sau cartate integral, iar după 1829 au rămas la dispoziția celor interesați să le amenajeze după bunul plac, în scopuri personale.

În arhivele orașului există o solicitare din 1833 privind o autorizație de consolidare înaintată magistratului orașului de către un negustor grec, întrucât *prăvălia ce o am clădită din nou în ulița Focșanilor au fost dedesubt locu bolnav, căci hrupe veche au fost și pământul se macină din zi în zi, cunoscându-se învedereat că merge spre primejdie, căci înaintea prăvălii fiind pământ până în drum, poate să se cufunde car sau vită sau om, și să face primejdie, dar cu un ceas mai înainte eu îmi fac datoria cu cinste,*

arătând cinstitului Magistrat a-mi să slobozi voe să dășchiz locu până în drum, săpându-l drept în jos, dărâmând pământul cel bolnav și din nou să-l zidesc, a nu să întâmpla, ferească Dumnezeu, vreo primejdie. Eu datorită mi-am făcut arătând cinstitului Magistrat; rezoluția este laconică: în vremea turcilor au fost hrubă. Se admite.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea se mai păstrau segmente de câte 20-30 metri, uneori în două etaje suprapuse, la o adâncime de 3-9 metri sub nivelul solului. În perioada regimului comunist, hrubele descoperite au fost astupate, pentru a stabili terenul și a construi diverse imobile, iar la începutul anilor '60, ca urmare a unor sondaje geologice, au mai fost detectate câteva punctual, nu pe lungimea lor. Astuparea nu a fost încheiată niciodată, unii dintre locuitori dorind să păstreze măcar un mic segment din *beciul* aflat sub imobilul personal. Temperatura și umiditatea sunt constante în hrube, diferența de la iarnă la vară fiind de doar 4-5 grade Celsius, de aceea cele mai multe sunt folosite drept pivnițe.

Cele mai recente investigații arheologice au fost făcute în 2011 și au debutat cu o cercetare geofizică efectuată în zona celebrei guri aflate sub treptele Grădinii Publice, acolo unde planurile plasează o galerie de comunicare între citadelă și terasa Dunării. Anomaliile înregistrate au fost interpretate ca posibile segmente de hrubă. Au fost identificate urmele unui val de pământ, amenajat cu pari verticali, aparent urmând un traseu în zig-zag, așa cum apărea reprezentat pe cel mai vechi plan al orașului (Johan von Vermatti, 1790). Tot aici a fost descoperit și un mare depozit de mei din care au fost recuperate peste 6.000 kilograme. Un alt element legat de vechea cetate a fost identificat în anul 2014, la capătul sudic al bulevardului Al. I. Cuza, care se știe că urmează traseul zidului cinci de apărare. Pe acest traseu se află actuala stradă a Unirii,

care avea menirea de a proteja așezarea civilă dezvoltată în afara citadelei.

În momentul de față, nu există un plan pentru localizarea acestui sistem de galerii. Niciuna nu a fost cercetată din punct de vedere arheologic, decât după ce s-a prăbușit. Nici Muzeul Brăilei, nici Direcția Județeană de Cultură și Patrimoniu Național nu dețin hărți cu informații privind poziționarea acestora.

Cele mai cunoscute hrube sunt Pulberăria Nouă, monument istoric de arhitectură situat pe strada Cetății, la nr. 43 și Gura de tunel situată pe strada Grădinii Publice nr. 20, prin care se făcea legătura cu întregul sistem de hrube. Acestea li se adaugă hruba din str. Justiției nr. 8, descoperită recent. Printre construcțiile noi ridicate deasupra hrubelor se numără sediile Băncii Comerciale Române, Direcției Muncii și Curții de Conturi.

S-a propus de mai multe ori ca bucăți din vechile hrube să fie restaurate și amenajate, pentru a putea fi incluse într-un circuit turistic. Sperăm că acest proiect va vedea într-un final lumina zilei, cel puțin așa a susținut ministrul culturii, Lucian Romașcanu în 2023 la Brăila, în cadrul unei conferințe de presă, că ministerul poate finanța proiectul de a transforma hrubele într-un fabulos muzeu, discuția fiind axată în special pe fosta pulberărie a orașului.

Biografie:

Ioan Munteanu, *Stradele Brăilei*, Ed. Proilavia, Brăila, 2021

Misterele din hrubele Brăilei, Revista *Formula AS*, nr. 962/2011

Ionel Căndea, *Vechile planuri ale orașului Brăila*, Johann von Vermatti, 1790, Ed. Istros XII, 2005

Petru Pintilie, *Brăila*, Ed. Proilavia, 2018

Surse foto: Internet

Laura CAPLEA,
bibliotecar

Istoricul Școalei Primare a Municipiului Brăila între 1829 și 1929

Pentru a înțelege mai bine progresul cultural din municipiul Brăila în cei 100 de ani de la eliberarea de sub dominația turcească (1829-1929), este esențial să ne concentrăm asupra dezvoltării învățământului primar.

În perioada dominației turcești, înființarea școlilor și bisericilor era strict interzisă, ceea ce a stins orice aspirație de progres și dezvoltare intelectuală în rândul locuitorilor. Abia după ocupația rusă din 1828 și retragerea turcilor în 1829, care a marcat eliberarea Brăilei prin Tratatul de la Adrianopole, a început o eră de redeșteptare națională. Atunci, Principatele Române au început să se dezvolte din punct de vedere cultural și educațional, Tratatul de la Adrianopole din 1829 a permis o anumită autonomie, iar acest context favorabil a dus la înființarea primelor școli naționale.

Una dintre cele mai semnificative reforme a fost Regulamentul Organic, introdus în 1831 în Țara Românească și în 1832 în Moldova, care a pus bazele învățământului modern. Acest regulament a stipulat organizarea unui sistem educațional național și a introdus noțiunea de școală publică.

În anul 1832, au fost puse bazele primei școli naționale din Brăila, cunoscută astăzi sub numele de Școala nr. 1 de Băieți. Înainte de această dată, nu există dovezi clare privind funcționarea unei școli oficiale românești la Brăila. Primul act care atestă existența acestei școli este o adresă

circulară a Eforiei Școalelor din 4 iulie 1832, care stabilește salariile profesorilor de la clasa I și a II-a. Inițial, conform circularei, școala funcționa cu două clase și doi profesori. Salariile acestora erau de 150 de lei pe lună pentru profesorii de clasa I și 200 de lei pe lună pentru profesorii de clasa a II-a.

Arhivele nu păstrează documente până în anul 1851, dar se știe că în perioada 1851-1853 școala a funcționat cu patru clase, dar numai cu doi învățători, clasele fiind unite sub conducerea unui singur institutor. De asemenea, între anii 1853-1864, școala a funcționat cu trei institutori, având clasele I și a II-a unite, iar în anul 1864-1865, clasele s-au separat, școala funcționând cu patru clase și patru institutori.

Începând cu anul 1865, școala a suferit modificări și reorganizări, trecând de la trei la patru clase și invers, până în 1868, când a revenit la structura cu patru clase și patru institutori. Școala a continuat să funcționeze în această formulă până în 1929, având o bibliotecă cu 500 de volume și un local propriu.

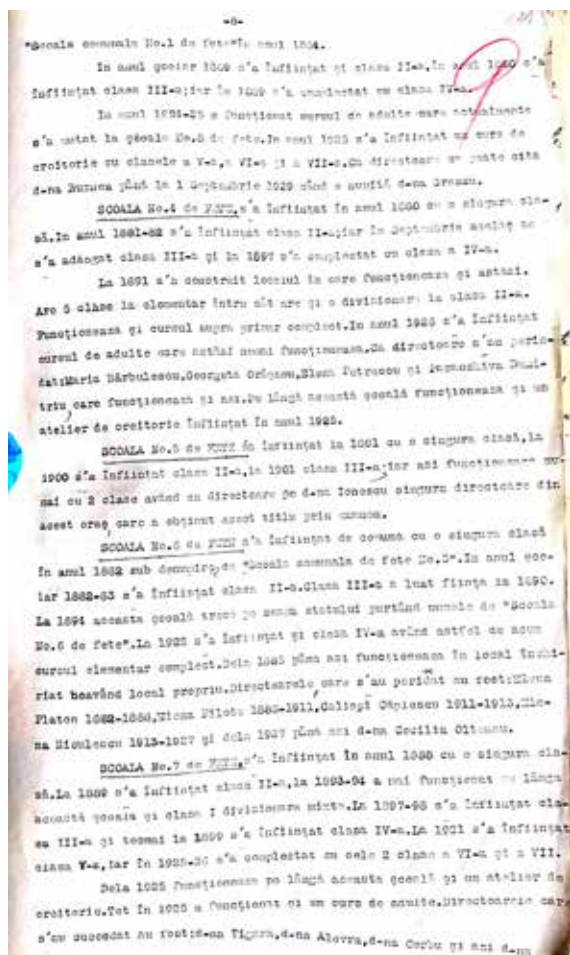
Dintre directorii remarcabili ai școlii, se numără profesorul Gheorghe Ciutescu și preotul Cosma Moisescu, iar unul dintre cei mai importanți a fost Panait Gheorghiu, care a ocupat și funcția de revizor școlar.

În a doua jumătate a secolului XIX, sub influența domnitorului Alexandru Ioan Cuza și a altor reformatori, s-au făcut eforturi pentru

modernizarea educației. Legea Instrucțiunii Publice din 1864 a fost un moment de cotitură, introducând învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți copiii.

Pe lângă Școala nr. 1 de Băieți, în orașul Brăila au început astfel să funcționeze, în următorii ani, alte 11 școli de băieți, 11 școli de fete și 9 grădinițe. De exemplu, Școala nr. 2 de Băieți a fost înființată la 1 mai 1867 cu o singură clasă și s-a extins treptat, având propriul local construit pe Bulevardul Carol în 1869, iar ulterior acesta a fost mutat pe strada Sf. Constantin în 1901.

Școala nr. 3 de Băieți a fost înființată în 1865 și a avut propriul local construit în 1891. De-a lungul anilor, a trecut prin diverse reorganizări și extinderi, funcționând în cele din urmă cu patru clase și patru institutori.

Școala nr. 1 de Fete a fost înființată la 1 septembrie 1861, cu o singură clasă. La înființarea școlii, funcționarea era *foarte neregulată, din cauză că populațiunea nu înțelegea rațiunea pentru care și fetele trebuie să învețe carte*, astfel că părinții nu voiau să-și trimită fetele la școală. Pentru a căpăta bunăvoința părinților, municipalitatea a dispus să li se ofere elevelor și o masă, plătită din bani publici. Astfel, în

1865 a fost menționată prima promoție de fete absolvente a patru clase primare. Clasele a II-a, a III-a și a IV-a se înființaseră în anii următori prin promovarea elevelor înscrise de la înființarea școlii. Școala a fost apoi dotată cu bibliotecă și avea chiar și un mic muzeu. Trebuie menționate și doamnele care au condus cu mare dedicație prima școală de fete și au contribuit la înființarea, în următoarele decenii, a încă 11 școli de fete: Maria Șerbănescu, Elena Manolescu, Maria Bărbulescu, Georgeta Orășanu, Elena Filote, Caliopei Căplescu, Ana Anghelide, Agata Vasiliu sau Cecilia Olteanu. Acestea au participat și la dotarea școlilor cu biblioteci, au înzestrat sediile cu săli de spectacole și cu mici muzee, dar au și înființat pe lângă școli ateliere de croitorie sau broderie.

Învățătorii aveau un rol crucial în comunitate, nu doar ca educatori, ci și ca formatori ai noii generații de cetățeni. Curriculumul includea, pe lângă alfabetizare, și elemente de matematică, istorie, geografie și educație civică. În unele școli, se predau și limbi străine, cum ar fi greaca, italiana și slavona, reflectând influențele culturale diverse din acea perioadă. Și comunitățile etnice din Brăila, ca de exemplu grecii sau evreii, au înființat mai multe școli.

Reformele educaționale și dezvoltarea infrastructurii școlare în Brăila au contribuit semnificativ la progresul orașului. Odată cu înființarea școlilor, Brăila a devenit un centru important de educație în regiune, atrăgând elevi din împrejurimi și pregătind cadre didactice pentru satele din județ unde s-au înființat școlile rurale.

Dezvoltarea școlilor primare din Brăila între 1829 și 1929 reflectă nu doar un progres local, ci și evoluția generală a sistemului educațional din România. Aceste școli au fost piloni esențiali ai comunității, contribuind la educația și formarea noilor generații și la renașterea culturală a orașului după secole de dominație străină.

Leonard NECULAE,
redactor

Vocea dulce a Brăilei, romanțierul Jean Moscopol

Fiind unul dintre cei mai îndrăgiți interpreți din perioada interbelică, cariera lui Jean Moscopol se prezintă ca un adevărat caleidoscop artistic: muzică, instrumente, epigrame, teatru, film, fiind prolific ca nimeni altul în epoca sa. Născut în 1903 pe meleaguri brăilene, din părinți greci, Moscopol moștenește talentul mamei sale, aceasta având voce de soprană. A primit de timpuriu educație muzicală particulară, iar chitara a fost primul instrument pe care l-a studiat. Cursurile liceale le-a urmat la Galați, la Liceul *Pelarios*, unde cu mare ușurință a învățat cinci limbi străine.

Pregătindu-se să devină inginer, intră la Universitatea Politehnică din București, timp în care cântă la renumitul restaurant *Zissu* și muncește la Întreprinderea Optică *Lares*. Din fericire pentru el, fabrica îl trimite la Berlin la specializare, unde fără să stea pe gânduri se înscrie pentru studii muzicale la Conservator. Un an mai târziu, din motive financiare, se întoarce în țară ca să fie funcționar în Constanța, la o firmă navală grecească. Viața în provincie nu i-a plăcut, așa că în 1923 pleacă spre capitală și lucrează conțopist la Banca grecească *Chrissoveloni*. Nu pierde timpul nici aici, se înscrie la a treia facultate, cea de Aeronautică și cântă în fața amicilor la *Zissu*, până când este angajat ca solist vocal în orchestra lui Alfred Pagony.

În februarie 1929 apare primul afiș pe poarta restaurantului, pe care scria: *Vocea dulce a Brăilei, romanțierul Jean Moscopol*. Pe lângă vocea dulce, Moscopol era cunoscut și pentru vorba ascutită, după fiecare reprezentație scria pe bani epigrame la adresa oamenilor din public. *Capul multor oameni a produs ceva în viață, însă capul dumatăle a produs numai mătreață*, era genul de catren care stârnea hohote de râs, Moscopol fiind destul de isteț să nu depășească limita ironicului.

Spectacol după spectacol, bucureștenii erau uluiți de vocea sa, iar patronii de restaurante îi făceau oferte generoase pentru a apărea în programul lor. Primul disc înregistrat la Viena, la *Parlophone* cu melodiile *Chiquita* și *Într-un mic bar*, l-a făcut cunoscut pe Moscopol și l-a determinat să se dedice exclusiv muzicii. Urmează un nou disc, cu tangoul *Florentina*, primul tango imprimat vreodată de un român. În câteva luni tânărul grec semnează și cu casa de discuri germană *Homocord*, care distribuia și în Marea Britanie.

Inventiv și dorind ca muzica sa să stârnească furori, pe la mijlocul melodiilor, începea să fluiera ca nimeni altul, pe note, cu o măiestrie incredibilă. În toamna lui 1929 semnează cu cea de-a treia casă de discuri, *His Master's Voice*, o premieră absolută pentru Europa de Est. Astfel, Moscopol devine primul artist pentru care se băteau trei case de discuri în același timp. Celebritatea lui începe cu discurile de la *His Master's Voice*, iar melodiile *Tu poți să pleci*, *Argentina*, *Vrei să ne întâlnim sâmbătă seară* se auzeau peste tot. Până în 1938, a rămas exclusiv artistul acestei case de discuri, a înregistrat peste 300 de cântece în română, franceză, engleză, germană, spaniolă. Pronunția în aceste limbi era ireproșabilă, cânta tango argentinian în spaniolă ca un nativ, acel tango luat direct din cartierele țigănești din Buenos Aires.

D. JEAN MOSCOPOL
cântă românești Luni 6 Martie

BARUL ZISSU

s'a redeschis complet renovat local de primul rang cu diseurul
JEAN MOSCOPOL

La „Cărăbuș” au loc ultimile reprezentări cu revista „Bravo Cărăbuș” de Nic. Vlădoianu și N. Constantinescu, cu întreg ansamblul companiei. Montarea acestei reviste a întrecut toate spectacolele ce s'au văzut vreodată, iar Corpul de Balet în număr de 80 de persoane obține un mare succes.

Fabulosul an 1929 îi aduce brevetul de artist profesionist de la Conservator, imediat este angajat de Teatrul de Revistă *Alhambra*, unde apare în două spectacole *Alhambrita* și *Contesa Maritza*, iar regizorul Jean Georgescu l-a distribuit în filmul *O noapte furtunoasă*.

În 1930 îi expiră contractul de la *Zissu* și semnează imediat cu luxosul *La Colonnade*, dar cântă și la bombonerie *Lafayette*, la *Vișoiu*, și la *Lothar Park*, localuri cochete, unde se serveau mâncăruri alese, vinuri fine și șampanie *Mott*, iar lumea bună asculta românești, șansonete franțuzești și canțonete italienești.

În parfumul anilor dintre războaie și atmosfera Micului Paris, Moscopol era perceput ca un bărbat frumos, cultivat și misterios, cu vocea caldă, înmiresmată, avea automobil, era foarte bogat și făcea parte din tineretul emancipat al Bucureștiului. Este singurul al cărui nume se găsea în soluțiile de la rebus, în *Realitatea Ilustrată*. Avea o aură cu totul aparte și era foarte adorat, fiind implicat în nenumărate povești de amor petrecute în întreaga Românie.

Deși majoritatea melodiilor sale sunt despre dragoste, nu știm dacă a iubit și pe cine. Circulau bârfe în epocă că era narcoman, homosexual sau prea chelțuitor. Asta, pentru că oamenii mediocri vor cleveți mereu despre cei muncitori și geniali, pe deasupra. Senzaționale la Jean Moscopol au fost sânguința și frica de plafonare. Voce, chitară, banjolină, fluierat, pian, limbi străine, rime, satiră, spectacole conceptuale, unele cu el singur, altele cu orchestre de treizeci de oameni. Mereu cu un pas înaintea celorlalți. Succesul la public

a fost uriaș, iar dacă nu-l rădeau comuniștii din memoria noastră, azi era mai sus decât Maria Tănase sau Zavaiodoc. (Bogdan Mihai Simion despre Jean Moscopol în Revista *Formula As*, 22.06.2022, p.24)

Faima sa ajunsese atât de mare, încât oamenii făceau orice pentru a prinde un loc la cântările sale. Concerta și la Brăila cu sălile arhipline. În 1932 a plecat la Berlin, unde a imprimat discuri cu renumitele orchestre *Ernst Hönigsberg* și *James Kok*. I s-a propus să rămână în Germania, dar a refuzat, lucru pe care mai târziu avea să-l regrete.

După izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, a participat la toate concertele organizate în scop filantropic și a vizitat soldații răniți din spitale pentru a-i mângâia cu vocea sa unică. Din păcate, la schimbarea regimului, satirele sale anticomuniste nu au fost deloc pe gustul puterii. Protestând vehement față de rusificarea țării, chiar înainte să înceapă arestările, actrița Elvira Popescu l-a ajutat să fugă din țară, emigrând la Paris în 1947, apoi la Berlin. Se mută la New York în 1951, pentru că amenințările la adresa lui au ajuns până la Berlin, unde colabora cu postul de radio *Europa Liberă*. Astfel, Biserica Sf. Dumitru de la New York devine locul de întâlnire emblematic pentru Moscopol și comunitatea românească din America. Acolo a compus celebrul cântec patriotic *Tot ce-i românesc nu piere* cu care începea și sfârșea spectacolele sale:

Graiul dulce ce ne înfrățește,
Niciodată nu va fi uitat,
Căci în el se-ascunde și trăiește
Tot ce-i mai frumos și mai curat.

.....

Când țara viața ne va cere
 Noi o vom dăru,
 Când ceasul va sosi
 Noi să plătim vom ști!
 Căci tot ce-i românesc nu pier
 Și nici nu va pieri!

După ce a părăsit România, comuniștii au dorit să-l șteargă din conștiința națională, distrugând orice urmă a existenței sale, așa că o biografie a celui care a fost Jean Moscopol a fost greu de reconstituit.

Pe vremea marii mele vogi, în România, eram funcționar la bancă, iar succesele mele le-am plătit datorită stilului meu cu o mie și una de povești inventate despre mine, de atât de activa presă a Bucureștiului. Unii au scornit despre mine că sunt cocainoman. Nu am fost. Alții, că sunt homosexual. Nici pomeneală. Alții, că aș fi bigam. Am avut o mare dragoste, în afară de pasiunea mea pentru cântec. Am fost un om curat. M-au mânjit toți, cât am stat în țară, până în 1947, cât și după plecarea mea în Franța, unde am cântat alături de Edith Piaf. Mi-e dor cumplit de România, dar nu mă mai pot întoarce...

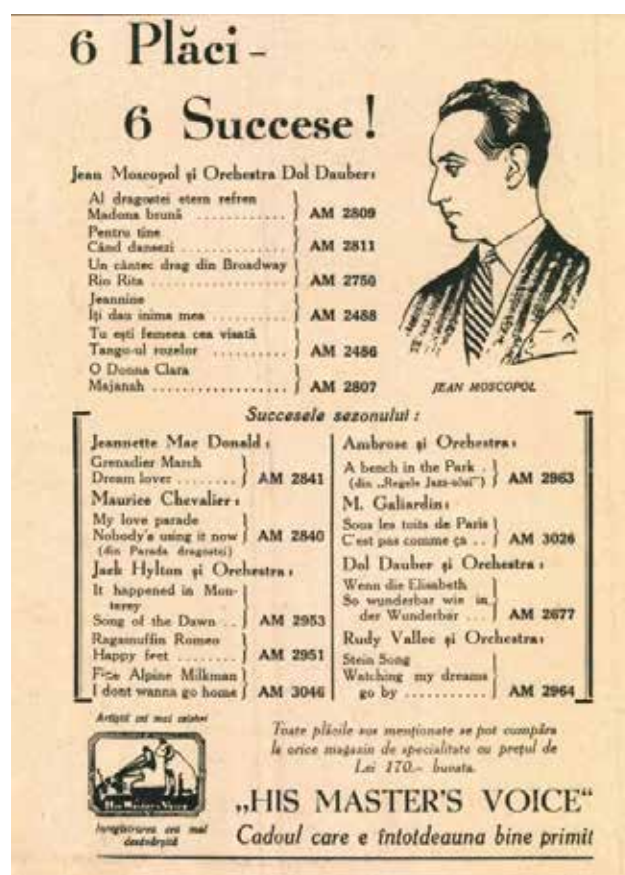
Sunt pe lista neagră. Am dat odată niște epigrame anodine la postul Europa Liberă și, de atunci, nu mai exist... Aici, în America, nu am dus-o ușor. Am fost paznic de noapte într-un magazin, am mai cântat și fluierat pe la adunările românești și grecești din Queens și Astoria.

S-au plictisit și cei de aici de mine. Vocea o am încă bună, dar nu mai sunt la modă nici aici, nici acolo, în țară, îi povestea, cu regret, Jean Moscopol regizorului Mihai Berechet.

Prin 1976, regizorul Mihai Berechet s-a întâlnit la New York cu Jean Moscopol, care ajunsese o umbră a artistului ce fusese cândva. Revenind în țară, din călătoria mea, am încercat să fac tot ce pot la Radiodifuziunea Română pentru el. Imposibil. Era, într-adevăr, pe lista neagră. După moartea sa, Electrecordul a scos un disc care s-a vândut în câteva zile. Își mai aduceau aminte unii câte ceva despre dulcele glas al anilor '30, rememora regizorul în volumul 9 caiete albastre.

La New York a trăit până la finalul vieții, în 1980. Dorul de țară și neputința de a se întoarce l-au distrus, dar a continuat să compună, iar după *Revoluție* ziaristul Aristide Buhoiu a reușit să aducă două discuri ale acestuia înregistrate în Statele Unite, pe care le-a lansat în cadrul unui într-un eveniment emoționant la Magazinul

Muzica din București. Discursul a început cu Bine te-ai întors, Jeane, în România!

Bibliografie:

9 caiete albastre, Mihai Berechet, Editura Muzicală, București, 1983

Cântărețul Jean Moscopol contra regimului comunist, Alexandru Acioabăniței, Revista Magazin Istoric, nr. 10, 2007, p. 16-17

Un superstar interbelic - Jean Moscopol, Simion Bogdan Mihai, Revista Formula AS, nr. 1522, 2021, p. 24-25

<https://jurnalul.ro/special-jurnalul/jean-moscopol-vocea-calda-inmiresmata>

Laura CAPLEA,
bibliotecar

Brăila Tech Sprint 2024, ediția a II-a

Brăila Tech Sprint este un proiect special al Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila, un proiect în care aceasta este inițiator, dar care nu s-ar fi putut realiza fără implicarea unui grup de voluntari, tineri liceeni brăileni, elevi ai Colegiului Național *Gheorghe Munteanu Murgoci*, dar nici fără contribuția un număr apreciabil de sponsori, firme care au înțeles că performanța tinerei generații trebuie susținută de întreaga societate.

Echipa de organizare trebuie menționată de la început, pentru că fără entuziasmul și creativitatea tinerilor, unii aflați la a doua participare la BTS, nu ar fi fost totul atât de bine planificat și organizat: Mario Alexandru Vlavianu, Andrei Iașar, Ștefan Ghețu, Briana Maria Tîrîlă și Ștefan Oprea. Acești tineri au dovedit abilități avansate de comunicare, utilizare a instrumentelor media și de fundraising. Din partea Bibliotecii Județene s-a implicat Corina Ciuraru, șef serviciu. Echipa a lucrat foarte eficient și împreună au refăcut regulamentul, pagina web, conturile de social media, precum și toate materialele promoționale de care a fost nevoie. De asemenea, prin implicarea lui Mario Vlavianu, multe firme brăilene au fost de acord să susțină evenimentul financiar sau cu produse.

Sponsorilor și partenerilor noștri le transmitem toate mulțumirile pentru efortul făcut:

Consiliul Județean Brăila, Primăria Municipiului Brăila, Inspectoratul Școlar Județean, CONAF România, ANBPR – Filiala Brăila, Casa de Cultură a Municipiului Brăila, Port Romanel, e-ProDesign, IME Romania, Pancronex, Cuptor pe vatră, TermHidro, VARD, Uninstal, Cimbrișor, AMIBIOS, BENTO, Electrix, Fondul Franklin Templeton ș.a.

Juriul a fost selecționat astfel încât să poată fi evaluate cunoștințele de programare, în primul rând, dar și spiritul antreprenorial, creativitatea și originalitatea proiectelor propuse. Astfel, din juriu au făcut parte:

- Daniela Cîrșă - Senior Partner NeoPrivacy Romania/President CONAF BRĂILA
- Florin Dediu - SEO specialist/Co-founder e-ProDesign
- Teodor Claudiu Ciuraru - Senior React Native Developer/Founder Sierra Tech
- Mario Alexandru Vlavianu - Mobile & Web Developer/Startup Founder – Visit Braila App

Hackathonul a durat, ca de obicei la astfel de competiții, 24 de ore, timp în care concurenții au programat, au făcut schimb de experiență, au asistat la două workshopuri, au mâncat din bunătățile pregătite pentru ei și au moțait atunci când oboseala a devenit prea puternică.

Palatul Tineretului a fost locul cel mai potrivit pentru această activitate, în holurile ample s-a putut lucra pe laptopuri, s-au proiectat prezentări, iar în sala de spectacole a avut loc jurizarea și premiarea celor mai buni.

Echipele participante au fost în majoritate din Brăila, dar și din Galați și Tulcea. Ne-am fi dorit să convingem și alte județe învecinate să aibă concurenți, dar probabil că la ediția următoare se va întâmpla și acest lucru.

Vom prezenta clasamentul echipelor, cu precizarea că fiecare concurent a fost apreciat pentru modul în care a lucrat și pentru rezistența de care a dat dovadă în cadrul acestui concurs special. Pentru noi, organizatorii, toți au fost speciali!

Nume echipa	Nume proiect	Premiul obținut	Nume concurenți	Oras
MS3 Tech	Dosarul meu	Premiul I	Sandu Robert Cristian, Tofan Eduard Gabriel, Mititelu Bianca	
Programmers in Paris	Almage	Premiul II	Nistor Peter; Sipica Maria	
Kodikas România	MercuriusMed	Premiul III	Soiu Cristian-Ionuț; Oprea	Brăila
Pixel Power	VolunTeen	Mențiune I	Boroș Maria-Alexandra; Vasilache Maria-Eliza	Galați
Program-R	Blockchain Master	Mențiune II	Pacea Eva-Mihaela; Petcu	Brăila
Juniorul Ocupat	Metodă alternativă de publicitate	Mențiune III	Leferache Ștefan	Tulcea
Procrastination Station	BR Quiz		Marin Andreea Lorena; Gheorghe Ștefan Augustin	Brăila
FTD	Turism Premium in Romania		Bilencu Daniel	Tulcea
Bit & Byte	RoVote		Grigore Matei; Morogan Christian	Brăila
Code_R_Us	Brăila Together		Zainea Bogdan Gabriel; Nedelcu Gabriel Aurel; Chirovan Mihai;	Brăila

Experiența pe care acest tip de concurs o oferă este unică: vorbim despre performanță, despre depășirea limitelor, despre lucrul în echipă, tot ceea ce avem nevoie în viață, iar școala ne oferă prea puțin din toate acestea. Iar noi, organizatorii, am observat că munca depusă ne-a făcut să ne prețuim unii pe alții, dincolo de barierele de vârstă.

Personal, pot spune că tinerii cu care am lucrat în această echipă vor rămâne pentru totdeauna în inima mea și că îmi va fi mereu dor de echipa minunată din care am făcut parte pe tot parcursul *Brăila Tech Sprint 2024*.

dr. Corina CIURARU,
șef serviciu

Helix, echipa de robotică a bibliotecii – un nou capitol de succes

În perioada 22-24 martie 2024, a avut loc la Iași faza națională a Competiției First Tech Challenge Romania Center Stage 2023-2024, ediția a VIII-a și a VI-a ediție a concursului la care a participat Helix, echipa de robotică a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* din Brăila.

First Tech Challenge Romania Center Stage 2023-2024 a început pe 9 septembrie 2023 și a trecut prin mai multe meet-uri până la faza regională, inclusiv cel din ianuarie, de la Brăila, unde Helix s-a clasat pe podium. Au participat, de asemenea, la meet-uri organizate împreună cu sau de prietenii lor de la RoSophia și Byte Force din Galați, Smart Cluster din Bacău, AICitizens și BrickBot din Focșani. Pentru că aceste concursuri nasc prietenii și legături trainice între echipe, dar și între oameni.

Componența echipei Helix a fost următoarea: MARIA ELENA SIPCĂ, ALEXANDRU PETCU, MARIO PETER NISTOR, SEBASTIAN ROȘIORU, EVA MIHAELA PACEA, MIHAI CHIROVAN, CODRUȚ CARAMARIN, ȘTEFAN IORDACHE.

Mentori: SILVIU OCTAVIAN GHEORGHE și ALIN ROȘIORU.

Voluntari: EDUARD ION, LORENA MIHAI, DIANA APOSTU ȘI MARA PRICEPUTU.

Alumni: doi foști membri ai echipei, actualmente studenți în București, care au făcut deplasarea alături de Helix la Iași, încurajându-i și susținându-i: ANDREI POPESCU și DENIS ANDREI CHIRIAC.

Premiile obținute în fazele finale ale concursului au fost: CONNECT AWARD – unul dintre cele două mari premii de popularizare și FINALIST ALLIANCE – 1ST PIC AWARD la Regionalele de la Iași (8-10 martie 2024). Iar la Finala Națională a First Tech Challenge Romania Center Stage 2023-2024, ediția a VIII-a, tot la Iași, INNOVATE AWARD – Locul II (Premiul Innovate Award evidențiază o echipă care gândește cu imaginație și are ingeniozitate, creativitate și inventivitate pentru a face ca proiectele să prindă viață aducând idei mărețe de la concept la realitate) și nominalizarea Evei Mihaela Pacea la DEAN'S LIST FINAL LIST. DEAN'S LIST este una dintre cele mai înalte distincții din cadrul FTC (First Tech Challenge). Aceasta este acordată celor care au demonstrat excelență în construirea de roboți și implicarea în comunitatea FIRST. Câștigătorii DEAN'S LIST sunt recunoscuți pentru abilitățile lor de lider și pentru implicarea lor în inspirarea și încurajarea altor tineri să se implice în competiții de robotică și în dezvoltarea lor personală.

Este un premiu care recunoaște nu doar performanțele tehnice, ci și atitudinea pozitivă, abilitățile de comunicare și capacitatea de a inspira și a motiva. Eva Mihaela Pacea a reprezentat echipa Helix a Bibliotecii Județene *Panait Istrati*, Brăila și România la Finala Mondială de la Huston, din Statele Unite ale Americii.

Per total, în urma acordării premiilor, echipa s-a clasat pe locul 17 din cele 60 de echipe participante în faza finală, având în vedere că la startul competiției First Tech Challenge Romania Center Stage 2023-2024 s-au înscris 197 de echipe din 240 existente la nivel național.

Reprezentanții Asociației Nație prin Educație au propus în acest an ca publicul să voteze, în baza unui formular online, 15 echipe preferate din cele 60 prezente în finala națională a FTC. Helix s-a clasat pe un meritoriu loc 12 în preferințele publicului din România. Le mulțumim tuturor celor care au fost alături de echipa noastră la vot!

Pentru noi, ei sunt campioni, au arătat că au evoluat față de anul trecut și este primul an în care, la fazele finale, au luat patru premii. Este și primul an când voluntarii au mers alături de echipă inclusiv în deplasarea de la Finală, susținând și ajutând activ echipa pe parcursul derulării competiției. De la ediția trecută a FTC România, și-au dorit mai mult după premiile obținute la regională și națională, iar dorința și abnegația lor s-au concretizat printr-un premiu superior ca importanță și pondere în concurs premiului pe care l-au câștigat anul trecut. Și, mai mult decât atât, au jucat finala de la Etapa Regională, care s-a disputat la Iași în intervalul 8-10 martie 2024.

În această ediție, componenții Helix au excelat la parte tehnică, mecanică, drive, control și programare și au reușit să facă față provocărilor din concursuri, inclusiv celor de

natură tehnică, regroupându-se și remediind totul contracronometru. Au mers umăr la umăr cu cealaltă echipă brăileană, Velocity, ce merită de asemenea felicitări. Cele două echipe care au reprezentat Brăila, s-au sprijinit, au comunicat și s-au ajutat pe tot parcursul concursului.

Din păcate, o parte dintre componenții Helix, fiind la finalul liceului, vor părăsi echipa, dar au promis că vor rămâne alături de Helix ca voluntari sau alumni călăuzindu-i pe viitorii membri. Ca o recunoaștere a meritelor lor, decanul facultății de Automatică și Calculatoare din cadrul Universității *Gheorghe Asachi* din Iași le-a spus că au carnetele de student pregătite, dacă sunt interesați. De altfel, pot intra la orice facultate tehnică doresc, fără examen, în baza rezultatelor obținute la concursurile naționale de robotică.

Echipa și mentorii s-au bucurat de un sprijin extraordinar din partea Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila, a ANBPR (Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România - Filiala Brăila), a liceelor din care provin componenții echipei (Colegiile Naționale *Nicolae Bălcescu*, *Gheorghe Munteanu-Murgoci* și *Nicolae Iorga* din Brăila) și, nu în ultimul rând, a părinților, care le-au fost mereu alături, trup și suflet.

O mențiune specială pentru sponsori, care au crezut în Helix și în capacitatea echipei de a accede cu succes în fazele finale: FRANKLIN TEMPLETON INVESTMENTS, OFFICE MAX SRL, CARGUS SRL, ROMNAV SA, REPROIND SRL, VARD BRAILA SA, GRUP RULM SRL, EOSAD TRADE SRL, CLINICA MATEOS, CREDIMOB SRL, AMIBIOS SRL, PIZZA RADU (TCMA AND SON SRL), EZEAN GRAIN SRL, BENTO INTELLECTUALLY CURIOUS, ELECTRIX BRAILA SRL, MOARA GHIONE, POEM CAFFE.

Felicitări, Helix, felicitări, Eva, și mulțumiri tuturor celor implicați!

Leonard NECULAE,
redactor

Houston, we have Eva!

Prima ei dragoste a fost șahul. A participat la concursuri și a câștigat premii. Așa și-a dezvoltat foarte mult gândirea analitică și simțul strategic. La școală a fost la concursuri de matematică, română și engleză.

Încă din gimnaziu și-a dorit să facă informatică. Apoi, când a intrat la Colegiul Național Nicolae Bălcescu, într-o săptămână de Școala altfel a venit la Makerspace-ul Bibliotecii Județene Panait Istrati, a văzut echipa de robotică și a fost dragoste la prima vedere. A devenit unul dintre driverii echipei de robotică Helix și știe că la Facultatea de Inginerie Industrială și Robotică din București procentul fetelor care se duc acolo îl bate pe cel al băieților. În primul sezon cu Helix a câștigat, împreună cu echipa, și la etapa regională și la cea națională, locul I la categoria Inovație.

Ambițioasă, și-a dat seama că vrea mai mult și că își dorește neapărat să continue în domeniul roboticii. A intrat pe un drum al transformării și și-a dezvoltat atât partea tehnică, cât și pe cea

non-tehnică (promovare, marketing etc.). A prins încredere în ea, a trecut de timiditate și a învățat să vorbească în public, a participat la evenimente, la emisiuni televizate, a vorbit cu sponsori, s-a ocupat de planul de afaceri al echipei. A făcut de toate. Este și mentorul echipei Helix Junior.

Iar în acest sezon s-a calificat la etapa mondială de la Houston, din Statele Unite, a concursului de robotică First Tech Challenge, fiind unul din cei patru finaliști Dean's List Award din România.

Dean's List Award este unul dintre cele mai prestigioase premii ce se acordă elevilor care au demonstrat excelență în construirea de roboți, care și-au dovedit abilitățile de lider și care au capacitatea de a inspira și motiva alți elevi să participe la competițiile de robotică.

A fost la Houston alături de mentorul ei de la Helix, Silviu Octavian Gheorghe, unde și-a reprezentat cu fruntea sus orașul și țara. A văzut cum este acolo și are ambiția de a reveni alături de întreaga echipă.

Este deja admisă la facultate în România, pe baza premiilor de la robotică și ar tenta-o să se ducă la Inginerie Industrială și Robotică, pentru că nu vrea doar să scrie niște coduri, ci să lucreze efectiv și cu piulițe și șuruburi. Este sigură că după facultate o să aibă un job în zona de tech și o să mentoreze o echipă de robotică sau mai multe.

O fată ca o trestie plâpândă, cu multă modestie și bun-simț, dar plină de determinare, ambiție, proiecte de viitor, o fată care știe să lucreze în echipă, dar care nu poate, sub nicio formă, să fie trecută cu vederea individual, pentru că este un om excepțional: Eva Mihaela Pacea.

Leonard NECULAE,
redactor

Visit Brăila – un vis împlinit

La Biblioteca Județeană *Panaite Istrati* Brăila există de peste 10 ani preocupări intense pentru promovarea patrimoniului local și a turismului în acest oraș ofertant, dar mai puțin cunoscut și vizitat decât merită. Astfel, am publicat, cu ajutorul profesorului Ioan Munteanu - un autor iubit și respectat - zeci de titluri de monografii dedicate orașului de la Dunăre, albume foto-documentare, seturi de hărți cu trasee prin centrul istoric în principalele limbi de circulație universală, cu vederi din Brăila veche și multe altele. Contribuția noastră din punct de vedere editorial este semnificativă și demonstrează interesul nostru pentru acest oraș și oamenii lui.

Informațiile cuprinse în cărțile profesorului Ioan Munteanu reprezintă rezultatul unei munci de documentare unice întinsă pe mulți ani de zile și am considerat important ca o parte din aceste informații să treacă și în mediul digital, tocmai pentru a ajunge la cât mai mulți oameni cu putință. Astfel a încolțit ideea unei aplicații pentru telefoane mobile care să familiarizeze publicul cu tot ceea ce are mai valoros acest oraș: clădirile de patrimoniu și un centru istoric unic. Din fericire, între timp, în orașul nostru au apărut

și servicii de ghidaj turistic, lucru care a condus la creșterea atractivității Brăilei pentru vizitatori, dar, cu siguranță, există și un segment de public care dorește să exploreze urbea pe cont propriu, iar un asistent digital sigur ar fi binevenit.

Pentru realizarea acestui proiect am avut în vedere identificarea unui tânăr pasionat de programare care să dorească să se implice și să realizeze aplicația. Voluntarii au fost mereu sprijinul nostru în tot ceea ce ne-am propus și de data aceasta am fost optimiști că va fi la fel. În 2022, în vară, am formulat propunerea unui tânăr deosebit, elev al Colegiului Național *Gheorghe Munteanu Murgoci*, căruia i-am găzduit un curs de programare, Mario Alexandru Vlavianu. Mario a acceptat provocarea, am stabilit împreună câteva repere necesare aplicației și apoi nu am mai aflat nimic despre acest subiect. Mario a revenit după câteva luni de muncă intensă cu aplicația într-o formă avansată, care corespundea cu ceea ce ne doream, calitatea și finețea detaliilor, grafica etc.

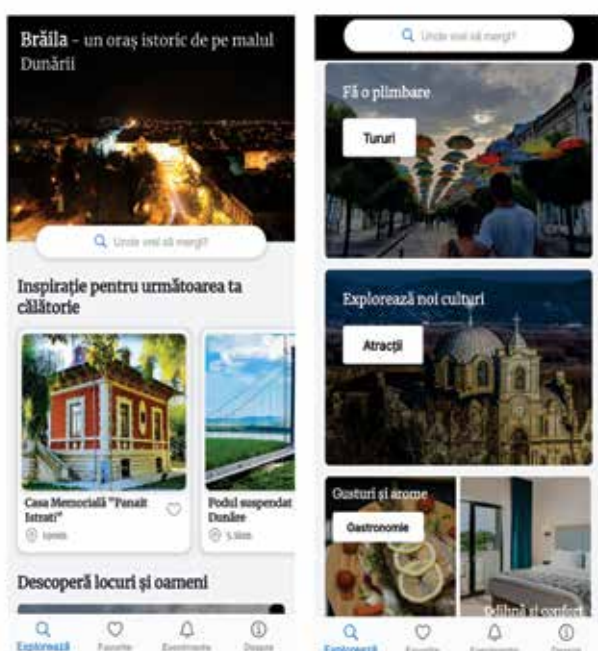

fiind remarcabile. Aplicația este găzduită de serverele instituției noastre și datele referitoare la atracțiile turistice, case de patrimoniu, monumente, evenimente culturale, sportive etc. sunt actualizate de către colegii compartimentului de marketing.

Ulterior, aplicația a fost prezentată Primăriei Municipiului Brăila, munca lui Mario Vlavianio a fost apreciată corespunzător și aplicația a fost achiziționată după ce au fost adăugate câteva module care informează utilizatorul despre posibilitățile de cazare și oferta gastronomică din orașul nostru. Biblioteca Județeană *Panait Istrati* este, în continuare, partener în acest proiect.

Aplicația *Visit Brăila* este un adevărat succes, iar realizatorul ei, Mario Vlavianio, este acum un tânăr antreprenor care are o ofertă avantajoasă pentru o platformă de informare turistică ce poate fi extinsă la nivel național pentru orice localitate. Ne bucurăm pentru că suntem parte din acest proiect și astfel ducem mai departe misiunea de a promova orașul Brăila, un oraș prea puțin cunoscut, dar cu multe de oferit. Probabil că nu ne vom opri aici, pentru că mai avem inițiative care dorim să prindă viață.

dr. Corina CIURARU,
șef serviciu

Inteligența artificială (AI) – o provocare, o amenințare sau un ajutor în biblioteci? (III)

Așa cum am mai arătat, bibliotecile nu s-au numărat printre primele instituții care au adoptat inteligența artificială (AI), dar tot mai multe biblioteci pe glob utilizează acum tehnologia în diverse moduri. Bibliotecarii au descoperit că aceasta poate îmbunătăți experiența oamenilor și le poate ușura puțin munca. Ce schimbări a adus AI până acum?

1. Simplificarea fluxurilor de lucru ale bibliotecarilor

Unele instituții au pus rapid la dispoziție resurse care explică modul în care profesioniștii din biblioteci și alții ar putea folosi inteligența artificială. Universitatea Northwestern, de exemplu, oferă o listă de resurse actualizată în permanență pentru bibliotecarii și profesorii săi. Este un punct de plecare excelent pentru persoanele deschise să încerce inteligența artificială, dar care încă trebuie să-și dea seama cum să înceapă. Există deja o structurare pe domenii a programelor de inteligență artificială și acestea cuprind elaborarea de grafică, text, elemente tehnice ș.a.

În altă parte, Administrația școlară din Iowa a respectat legile recent adoptate de stat cu privire la cărțile interzise, folosind inteligența artificială pentru a determina ce titluri să retragă din bibliotecile școlare și universitare. Oficialii au retras 19 titluri din bibliotecile școlare din

cauza conținutului sexual sau rasial al cărților. Autoritățile au subliniat faptul că bibliotecile din școli și din universități au colecții uriașe provenite din diverse surse. Nu este fezabil să citești fiecare pagină și să cauți conținut în afara a ceea ce permite legea așa că folosirea inteligenței artificiale a fost de bun augur. Nu însă și cenzura în sine a literaturii, aflată acum la discreția unor mișcări care pun sub semnul întrebării exact libertatea de exprimare.

De asemenea, instrumentele de inteligență artificială pot elimina obiectele nedorite din fotografii. Acestea sunt convenabile pentru bibliotecarii care doresc să editeze imaginile înainte de a le publica pe rețelele de socializare sau în altă parte.

2. Îmbunătățirea interactivității pentru vizitatori

Unele biblioteci folosesc, de asemenea, inteligența artificială pentru a îmbunătăți experiența vizitatorilor și a o face mai interactivă. Biblioteca Publică Centrală din Singapore are o Sală Imersivă în care oamenii pot folosi un instrument generativ bazat pe AI pentru a crea povești interactive. Aceștia selectează personajele, genul și locația, lucrând în același timp în parametrii a șase povești populare. Povestea este apoi afișată pe un perete format din șase panouri curbate. Utilizatorii le pot lua acasă pentru a le savura mai târziu, scanând codurile QR și descărcându-le pe dispozitivele lor.

Biblioteca Changning din China a profitat și ea de interactivitate. Un avatar uman echipat cu un algoritm de recomandare scanează cardurile de bibliotecă sau fețele oamenilor pentru a obține istoricul lecturilor acestora și pentru a le sugera titluri relevante. Apoi, roboții livrează aceste cărți clienților. Biblioteca a introdus aceste funcții de inteligență artificială în toamna anului 2022.

De atunci și până în august 2023, vizitatorii bibliotecii le-au folosit de peste 20.000 de ori, ceea ce indică popularitatea lor. Pe lângă utilizarea inteligenței artificiale, membrii personalului se pot baza pe datele interne în numeroase moduri pe care clienții le vor aprecia. Crearea unor baze de informații centrate pe algoritmi și tipare comportamentale de către inteligența artificială pentru a afla mai multe despre datele demografice ale comunității sau despre titlurile preferate poate arăta profesioniștilor din biblioteci unde și cum să își cheltuiască resursele. Însă există și pericolul ca aceste baze de date să poată fi folosite în varii moduri, unele ocolind cu mult libertățile sociale și individuale.

3. Oferirea bibliotecarilor de oportunități de predare a gândirii critice

Deși inteligența artificială poate face unele lucruri incredibile, nu este perfectă. Instrumentele de inteligență artificială generativă oferă uneori informații total incorecte pe care utilizatorii le-ar putea considera ca fiind factuale. Informațiile par exacte, dar această problemă poate deveni periculoasă atunci când oamenii nu știu mai bine. Bibliotecarii sunt bine poziționați pentru a-i ajuta să recunoască și să lucreze cu neajunsurile AI.

Cu o istorie de aproape un secol, Biblioteca Sharjah este cea mai veche din Emiratele Arabe

Unite. Aceasta a valorificat tehnologiile digitale în 2020, oferind publicului toate resursele sale online. Colecția include 5 milioane de titluri academice, 160.000 de cărți electronice și 30.000 de videoclipuri. Această tranziție digitală a provocat o creștere de 70% a numărului de membri ai bibliotecii.

Directorul bibliotecii, Eman Bushulaibi, consideră că, deși IA și alte tehnologii au adus schimbări, bibliotecile vor avea întotdeauna valoare ca locații pentru schimbul și dobândirea de cunoștințe. Bushulaibi și personalul său creează spații sigure în care oamenii pot folosi și dezvolta instrumente pentru a gândi critic cu privire la informațiile pe care le întâlnesc.

4. Explorarea viitorului rol al tehnologiei în biblioteci

Cele mai multe trasee de carieră cer profesioniștilor să se adapteze. Cei care lucrează în biblioteci au experimentat recent acest lucru pe măsură ce instrumentele de inteligență artificială au devenit mai accesibile. Tehnologia a stimulat multe schimbări în biblioteci, de la schimbări arhitecturale și estetice până la schimbări radicale în ceea ce privește capacitățile de educație și cercetare.

Un program al Universității Texas din Austin își propune să reducă curba de învățare. Inițiativa susținută de o bursă guvernamentală va instrui nouă doctoranzi timp de trei ani pentru a-i ajuta să aducă inteligența artificială și știința datelor în biblioteci.

Acest efort a luat naștere datorită feedbackului bibliotecarilor și studenților în biblioteconomie care au primit asistență din partea experților în tehnologie. Aceștia au spus că cei cu cunoștințe tehnice nu aveau adesea experiența și cunoștințele necesare pentru a lucra în biblioteci.

Acest program de trei ani îi va plasa pe cei cu experiență în inteligență artificială și știința datelor în biblioteci publice, academice și școlare pentru a le oferi perspectivele atât de necesare. El se bazează pe o abordare bazată pe rotație, inspirată de formarea studenților la medicină în medii reale.

Este prea devreme pentru a spune cum ar putea folosi bibliotecile inteligența artificială peste cinci ani. Cu toate acestea, participanții la program ar putea obține informații pentru a modela acel viitor.

5. Actualizarea programelor școlare

Multe biblioteci oferă membrilor comunității cursuri gratuite sau cu costuri reduse, care sunt predate de bibliotecari, profesori, profesioniști din domenii variate, cercetători invitați și alții. Fie că cineva dorește să își îmbunătățească cunoștințele lingvistice, să învețe sfaturi de fitness sau să se pregătească pentru facultate, există o mare probabilitate ca bibliotecile să aibă evenimente tematice create de inteligența artificială care să ajute.

Unii bibliotecari au analizat modul în care ar putea folosi instrumentele de inteligență artificială pentru a-și actualiza metodele de predare. Lauren Todd are peste un deceniu de experiență în calitate de bibliotecar al secției de materii ingineresti, tehnice și industriale la Universitatea Washington din St. Louis. Slujba ei îi permite adesea să meargă la cursurile de inginerie din campus și să îi ajute pe studenți să realizeze modul în care resursele bibliotecii ar putea să îi ajute la sarcinile lor, prin intermediul inteligenței artificiale.

Așa a descoperit că la o clasă de inginerie mecanică și proiectare a materialelor, ChatGPT

i-a ajutat pe cursanți să localizeze rapid standardele pe care inginerii trebuie să le respecte. Unii cursanți au creat solicitări cu ajutorul inteligenței artificiale pentru a determina relevanța standardelor specifice pentru exercițiile lor de proiectare și au identificat documentele relevante pe care le pot accesa în bibliotecă pentru îndeplinirea acestora.

Acestea sunt unele dintre cele mai potrivite moduri de utilizare a inteligenței artificiale în biblioteci. Cu toate acestea, vor apărea, fără îndoială, și altele pe măsură ce tehnologia va avansa și va deveni mai accesibilă. Profesioniștii din biblioteci își pot aplica abilitățile și cunoștințele pentru a decide ce aplicații se potrivesc cel mai bine activității lor și nevoilor vizitatorilor bibliotecii și care necesită îmbunătățiri suplimentare pentru a le face utile.

Persoanele care lucrează în biblioteci, le folosesc sau au alte asocieri relevante cu bibliotecile trebuie să își păstreze mintea deschisă în această perioadă de schimbări semnificative. Inteligența artificială le va permite oamenilor să facă lucrurile în mod diferit, dar asta nu înseamnă neapărat că trebuie să o facă. Bibliotecarii trebuie să își folosească inteligența, discernământul și cunoștințele sau să asculte sfaturile persoanelor specializate pentru a determina dacă inteligența artificială îmbunătățește sau nu anumite sarcini legate de funcționarea bibliotecilor.

Surse:

<https://hackernoon.com/>

<https://www.ifla.org/events/artificial-intelligence-and-libraries-transforming-information-access-and-discovery/>

Leonard NECULAE,
redactor

PROIECTE ȘI CONCURSURI

Creative Hub Brăila, la final de proiect

În decembrie 2023 s-a finalizat proiectul *Creative Hub Brăila – incubator de idei destinat revitalizării și valorificării identității locale*, cod SMIS 156230, finanțat prin Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime 2014-2020, Prioritatea Uniunii Europene 4 - Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale, Măsura III.3 – Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală, Măsura 2.1. – Revitalizarea și valorificarea identității locale. Valoarea totală eligibilă a contractului de finanțare este de 180.642,86 lei, reprezentând finanțare nerambursabilă alocată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării.

Proiectul a mers pe identificarea elementelor comune emblematic, pentru mai multe generații, care să convergă spre simboluri ușor cuantificabile în conștiința comună a locuitorilor, spre redescoperirea rădăcinilor care au făcut din această zonă, în istorie, un loc al înțelegerii, al tradițiilor multietnice, al comerțului și al culturii, dar și spre valorificarea acestei moșteniri, unice în România.

În cadrul proiectului, conform obiectivelor, a fost executat un Creative HUB, adică un sistem expozițional modularizat care permite expunerea de obiecte într-un spațiu închis ce se pretează

obiectelor mici realizate de creatori sau de diverși producători locali. Sistemul tradițional de expunere pe rafturi de sticlă iluminate a fost completat de un sistem digital prin intermediul căruia sunt prezentate informații suplimentare privind fiecare element expus. Informația este oferită și prin intermediul a două sisteme de tip info-chioșc care au instalate aplicații specifice de prezentare a fiecărui exponat. Exponatelor le-au fost asociate informații de tipul text/imagine/video/obiect 3D pentru a oferi privitorilor o experiență completă. Prin atelierele derulate, au fost create manual exponatele care readuc în atenția privitorilor elemente emblematic precum ciulinii Bărăganului, pescuitul și peștele, navigația și Dunărea, Bălțile Brăilei cu flora și fauna, copilăria la malul Dunării, obiceiurile, legendele și poveștile locurilor, simbolurile istorice și culturale precum și personalitățile orașului din varii domenii. Redescoperirea identității locale a fost una dintre țintele principale ale proiectului încercând conectarea tinerilor, prin elemente narative, de design, creative, jocuri, obiceiuri sau tradiții cu moștenirea lor istorică sau culturală. Au fost realizate peste 60 de ateliere și activități care au fost prezentate și într-un catalog al expoziției.

Seria de ateliere și activități cultural-educative a fost concepută ca să poată pune în valoare și noul tip de sistem expozițional. Atelierele au fost profilate pe revitalizarea activităților specifice zonei și promovarea acestora, alături de preservarea tradițiilor locale, prin acțiuni culturale și creativ-culturale. Au fost prezentate obiceiuri vechi din Câmpia Brăilei, precum Caloianul, tradiția pescuitului în zona Brăilei, identificarea și prezentarea unor elemente emblematice ale orașului, naturale și turistice (Dunărea, Balta Brăilei, Lacu Sărat), istorice, arhitecturale, sociale (orașul multietnic), culturale (personalități) și economice (vestita Bursă de cereale, Porto-Franco ș.a.). Participanții au lucrat cu hârtie, lut, culori, materiale refolosibile, au pus suflet în exponatele pe care le-au creat și au conștientizat care este moștenirea locurilor natale.

Odată cu punerea în valoare a acestei expoziții s-a încercat orientarea adresabilității și spre profesioniștii din sectoarele culturale și creative

într-un dialog despre cunoaștere, revitalizare, redescoperire și reînnoare a unor tradiții și elemente definitorii ale zonei Bărăganului și a Dunării.

Proiectul a avut ca scop și angrenarea celor tineri în activități de tip STEAM care au instituit premisele dezvoltării activităților culturale și creative și care, concomitent cu specificitatea zonei FLAG, au condus la o mai bună cunoaștere a specificului local, la o reintegrare a trecutului în prezentul care ne pregătește viitorul.

Echipa de proiect a fost compusă din:

Dragoș Adrian Neagu – manager de proiect, Corina Ciuraru - responsabil tehnic, Valentina Chiriac - coordonator programe culturale, Mihaela Lungu, Leta Răileanu, Daniela Moisoiu, Viorica Apostu - responsabili activități hand-made, Mara Ionașcu, Irina Ene, Steluța Buzdugan - responsabili creație plastică, Leonard Neculae - responsabil comunicare, Mihai Ichim - responsabil grafică și design de produs, Cerasela Georgescu - responsabil editare și tehnoredactare, Angelica Vilcea - responsabil financiar, Stela Boboc - responsabil achiziții publice, Lenuța Done - consilier juridic.

Deși proiectul în sine este considerat finalizat, intenționăm să continuăm ideea de a promova zona Brăilei prin intermediul artei, creatorilor locali și să valorificăm potențialul local cultural.

dr. Corina CIURARU,
șef serviciu

Concursul Național de Creație Literară *Și eu știu să scriu!* ediția a IV-a, 2024

De la Brăila, orașul port la Dunăre, un pescăruș ne-a anunțat cu chiote de bucurie o nouă ediție a Concursului Național de Creație Literară *Și eu știu să scriu!*, nu înainte de a ne întreba *Cine știe să scrie?*

Cum cine? Copiii, toți copiii din toată țara și din Republica Moldova, cu vârste cuprinse între 7 și 14 ani, știu să scrie!

Și ce au scris acești copii? ne-a întrebat în continuare insistentul pescăruș.

Ei, știa, dar voia să se bucure și el de poeziile minunate despre bunici și despre școala lor, proză fantastică sau povești cu magia imaginației, povestiri umoristice și chiar de o piesă de teatru.

Mulțumit de răspunsurile noastre, pescărușul a plutit în zbor pe valurile Dunării ducând spre alte zări toate creațiile copiilor care au participat la acest concurs.

Și nu au fost puțini. Aproape 100 de lucrări au ajuns în fața juraților, dându-le serios de lucru. Multe dintre creații au fost așa de bune, uimind jurații, ceea ce ne face să ne mândrim că acest concurs și-a atins scopul propus: stimularea și impulsivarea copiilor la scris, vorbim în mod deosebit despre cei care s-au născut cu acest talent și aveau nevoie de un astfel de concurs pentru zborul lor pe mai departe spre noi și noi succese.

Emoții, bucurii, cuvinte potrivite, zâmbete, prietenie. Toate acestea au definit festivitatea de premiere a copiilor participanți la Concursul Național de Creație Literară *Și eu știu să scriu!* din municipiul și județul Brăila, dar și din alte localități din țară.

Scopul acestui concurs a fost atins, atât timp cât mai avem valori creative fragede. Vă mulțumim, dragi copii! Literatura nu se pierde datorită vouă.

Cu toate mulțumirile pe care le adresăm cu drag juraților, ne facem datoria și vi-i prezentăm:
– Victoria Furcoiu, scriitoare de literatură pentru copii, membră a Uniunii Scriitorilor din România;

– Roxana Neagu, corector Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila;

– Liviu Chifane, profesor, scriitor;

– Mioara Oprișan, scriitoare, membră a Ligii Scriitorilor din România.

A fost o bucurie și onoare pentru mine să fac parte din juriul Concursului de Creație literară «Și eu știu să scriu!». Numărul mare de premianți dovedește o bună pregătire și îndrumare a elevilor.

Citind lucrările, am remarcat în poveștile lor, pe lângă talent, imaginație bogată, creativitate și abundența mesajelor pozitive, dorința de schimbare a lumii prin biruința binelui. Felicitări, dragi copii! Felicitări premianților, îndrumătorilor, organizatorilor concursului! Mult succes tuturor participanților! (Victoria Furcoiu-Bunica, scriitoare, editor, membră a Uniunii Scriitorilor din România)

Premiile Speciale ale Editurii Arco Iris Brașov

Marta Matei-Ioan - Școala Gimnazială Ion Creangă, Brăila

Mocanu Clara - Colegiul Național Pedagogic D.P. Perpessicius, Brăila

Munteanu Natalia - Colegiul Romano-Catolic Sf. Iosif, București

Guedenon Nira - Colegiul Național Pedagogic D.P. Perpessicius, Brăila

Premiul Special al Grupului Artistic Nino Nino

Medrihan Ecaterina - Școala Gimnazială Vasile Bumbac Costâna, Suceava

Premiul Special al Asociației Creionăm Viitorul

Ghilea Maria Iosana - Clubul Copiilor Sântana, Arad

Secțiunea 7-10 ani - Poezie

Ciobanu Filoteea - Instituția Publică Gimnaziul
Ștefan cel Mare, Nisporeni, Republica Moldova
Seserman Mihai-Gabriel - Școala Gimnazială
Vasile Bumbac Costâna, Suceava
Negoiță George - Școala Gimnazială *Vlaicu*
Vodă, Brăila
Patnoschi Naomi - Școala Gimnazială *Vasile*
Bumbac Costâna, Suceava

Secțiunea 7-10 ani - Proză

Bădică Bogdan Ioan - Școala Gimnazială
Vasile Alecsandri, Brăila
Guedenon Alma - Colegiul Național Pedagogic
D.P. Perpessicius, Brăila
Ungureanu Maria Lorena - Școala Gimnazială
Traian, Brăila
Corban Miriam - Școala Gimnazială *Ion*
Creangă, Brăila
Popa Laura-Ioana - Școala Gimnazială *Mihu*
Dragomir, Brăila

Secțiunea 11-14 ani - Poezie

Bibicu Andrada - Școala *Pahomie C. Vasiliu*
Grămești, Suceava
Olariu Ana Ștefania - Colegiul Național
Nicolae Iorga Brăila
Frecăuțeanu Evelina - LTPR *Mihai Marinciuc*,
Chișinău, Moldova
Șgîrcitu Maria Antonia - Școala Gimnazială
Fănuș Neagu Brăila
Cojocar Mădălina - LTPR *Mihai Marinciuc*,
Chișinău, Moldova
Calistru Vasile - LTPR *Mihai Marinciuc*,
Chișinău, Moldova
Lupușor Iulian - LTPR *Mihai Marinciuc*,
Chișinău, Moldova
Harea Mihaela - LTPR *Mihai Marinciuc*,
Chișinău, Moldova
Ploae Alexia Ștefania - Școala Gimnazială
Galicea, Vâlcea

Secțiunea 11-14 ani - Proză

Tiu Eliza Rosanna - Școala Gimnazială
Federico Garcia Lorca, București
Rădulescu Alexandru-Ionuț - Școala
Gimnazială *George Emil Palade*, Buzău
Chiriac Daniela Roberta - Școala Gimnazială
Specială pentru Deficienți de Vedere, București
Savin Bianca-Maria - Școala Gimnazială
Mihail și Gavril, Structura Școlii Gimnaziale
Sfânta Cuvioasa Parascheva Smârdan, Galați
Mihăilescu Sarah Maria - Colegiul Național
Nicolae Iorga, Brăila
Lambro Mateo Cătălin - Școala Gimnazială
Costache Grigore Șutu Șutești, Brăila
Marcu Larisa - Școala Gimnazială *Sf. Cuvioasa*
Parascheva Smârdan, Galați
Bulanași Denisa-Maria - Școala Internațională
Gimnazială *Spectrum* Iași
Mihăilă Alex - Școala Gimnazială *Fănuș*
Neagu Brăila

Secțiunea 11-14 ani - Teatru

Vlădulescu Elena Andreea - Școala Gimnazială
Galicea, Vâlcea

Creațiile literare premiate pot fi citite accesând
linkul:

<https://sectiacopiibjbraila.blogspot.com/>

Vă mulțumim și vă așteptăm cu drag la
următoarea ediție din 2025 a acestui concurs!

Doinița Mihaela STANCIU, bibliotecar,
Lică BARBU, prozator,
coordonatori proiect

Proiect Național de Scriere Creativă *Fantezii literare*, ediția a IV-a

Începând cu anul 2019, preocuparea Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila față de pasiunea pentru scris a tinerilor este una constantă. Proiectul *Fantezii literare* și atelierelor de scriere creativă desfășurate la sediul bibliotecii dovedesc acest lucru. Începând cu luna octombrie, în fiecare an, elevii cu vârste cuprinse între 13 și 19 ani pot participa timp de 5 luni la cursurile desfășurate în cardul atelierului de scriere creativă. Aici, cei care aleg să ni se alăture se descoperă, se perfecționează, învață tehnici narrative, împărtășesc păreri, găsesc sprijin în coordonatori, dar și în rândul colegilor și ajung la final, din aproape în aproape, să redacteze un text în proză scurtă, fără temă impusă, care să reprezinte cel mai bine convingerile personale și stilul fiecăruia. Sunt alese apoi cele mai bune cinci texte dintre cele realizate la atelier pentru a participa la Concursul Național de Scriere Creativă *Fantezii literare*.

Ceea ce se întâmplă la biblioteca din Brăila se petrece și la alte biblioteci publice din țară, înscrise în proiectul inițiat de noi. Anul acesta, la cea de-a IV-a ediție, au participat 11 biblioteci județene, municipale, orașenești și comunale care au adunat un număr de 39 de lucrări ce au fost trimise juriului care a stabilit clasamentul în funcție de criteriile personale stabilite de fiecare jurat. Alături de noi au fost: Biblioteca Județeană *Al. Odobescu* Călărași, Biblioteca Județeană *O. Goga* Cluj, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea, Biblioteca Județeană *Ion Heliade Rădulescu* Dâmbovița, Biblioteca Județeană *I.A. Bassarabescu* Giurgiu, Biblioteca Județeană *C. Sturdza* Bacău, Biblioteca Bucovinei *I.G. Sbiera* Suceava, Biblioteca Comunală *Al. Graur* comuna Reviga, județul Ialomița, Biblioteca Municipală *Radu Rosetti* Onești și Biblioteca Orașenească *Prof. Ion Buzea* Măcin.

Mulțumim partenerilor, concurenților, dar și membrilor juriului, care, în ciuda programului încărcat, au acordat atenție fiecărui text în parte, oferind povestirilor punctajul meritat. La această ediție, din juriu au făcut parte: Raluca Alina Iorga, scriitoare, Oana Stephanie Roșu, studentă, Liviu Chifane, scriitor, profesor de limba și literatura română și Daniel Kițu, scriitor, profesor de limba și literatura română.

Răsplata talentului și efortului depus de participanți nu a întârziat să apară, motiv pentru care suntem extrem de mândri de faptul că în fiecare an, pe podiumul concursului a existat cel puțin un concurent care a reprezentat biblioteca din Brăila, anul acesta fiind chiar doi în această ipostază.

Premiul I

Din cenușă răsare luna, Țigănuș Diana Andreea, 15 ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila;

Premiul II

Floarea de Cuarț, Ulmeanu Andreea Carmen, 18 ani, Biblioteca Județeană *Al. Odobescu* Călărași;

Premiul III

Colaps, Toma Irina, 14 ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila;

Mențiuni

Post-mortem, Linte Maria, 17 ani, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea;

Artificii în neant, Mărgărita Maria Daria, 16 ani, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea.

Ca de fiecare dată, după recompensarea câștigătorilor cu premii în bani, la finalul

proiectului toate textele participante la concurs sunt cuprinse într-o antologie în ordinea descrescătoare a punctajului obținut de la juriu, volumul fiind realizat la editura *Proilavia* a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila și distribuit tuturor bibliotecilor din proiect și concurenților.

Clasament *Fantezii literare*, ediția a IV-a 2024

1. *Din cenușă răsare luna*, Țigănuș Diana Andreea, 15 ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila - 321,1 p.
2. *Floarea de Cuarț*, Ulmeanu Andreea Carmen, 18 ani, Biblioteca Județeană *Al. Odobescu* Călărași - 320,75 p.
3. *Colaps*, Toma Irina, 14 ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila - 320,25 p.
4. *Post-mortem*, Linte Maria, 17 ani, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea - 318,25 p.
5. *Artificii în neant*, Mărgărita Maria Daria, 16 ani, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea - 309,15 p.
6. *Zorii unei vieți schimbate*, Taifas Claudia, 17 ani, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea - 290,1 p.
7. *Pactul*, Gherasim Ana, 16 ani, Biblioteca Județeană *Octavian Goga* Cluj - 266,15 p.
8. *Vânătoarea*, Andrieș Mihaela-Ioana, 18 ani, Biblioteca Municipală *Radu Rosetti* Onești - 264,35 p.
9. *Liniște*, Ghineț Ruxandra-Maria, 15 ani, Biblioteca Județeană *C. Sturdza* Bacău - 258,85 p.
10. *Zbuciumul a cinci minute*, Chirea Ioana-Alexia, 17 ani, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea - 257,65 p.
11. *Dincolo de Coroană*, Munteanu Natalia, 14 ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila - 257,15 p.
12. *Aleea Licuricilor*, Cosma Ana Iarina, 16 ani, Biblioteca Județeană *Octavian Goga* Cluj - 243,5 p.
13. *Umbra*, Chiru Corina Maria, 18 ani, Biblioteca Județeană *Al. Odobescu* Călărași - 237,35
14. *Cassie*, Țuțuianu Ana Maria, 18 ani, Biblioteca Orășenească *Prof. Ion Buzea Măcin* - 232,79 p.
15. *Tu, Quoque*, Oprea Darius-Florian, 17 ani, Biblioteca Municipală *Radu Rosetti* Onești - 232,55 p.
16. *Cel mai mult mint îndrăgostiții*, Florea Laura, 15 ani, Biblioteca Județeană *Al. Odobescu* Călărași - 230,15 p.
17. *Ultimul Eu*, Teodorescu Diana Elena, 17 ani, Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* Vâlcea - 226,78 p.
18. *Lumina de la capătul tunelului*, Rusu Denisa Ioana, 17 ani, Biblioteca Municipală *Radu Rosetti* Onești - 217,45 p.
19. *Dansul trist al toamnei îl dansăm acum*, Cazan Mihai Claudiu, 18 ani, Biblioteca Județeană *I.A. Bassarabescu* Giurgiu - 214,75 p.
20. *Marco?*, Schiop Catalano Carina Alysa, 16 ani, Biblioteca Județeană *Octavian Goga* Cluj - 213,55 p.
21. *Acum ori niciodată*, Criste Iulia, 17 ani, Biblioteca Județeană *Octavian Goga* Cluj - 211,75 p.
22. *Începuturi*, Ionescu Elena, 16 ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila - 209,15 p.
23. *Să nu mă uiți!*, Simion Cristina Ștefania, 17 ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila - 207,87 p.
24. *Fericirea copilăriei*, Abordiencei Naomi, 14 ani, Biblioteca Bucovinei *I.G. Sbiera* Suceava - 205,45 p.
25. *Disparația*, Matescu Maria, 16 ani, Biblioteca Județeană *Octavian Goga* Cluj - 201,41 p.
26. *Stele rescrise*, Lefter Adriana Emilia, 18 ani, Biblioteca Județeană *I.A. Bassarabescu* Giurgiu - 201,35 p.
27. *Spiridușul*, Leuciuc Nectarie-Matei, 13 ani, Biblioteca Bucovinei *I.G. Sbiera* Suceava - 189,75 p.
28. *Disparația în carte*, Mitroiu Elena Celestina, 17 ani, Biblioteca Municipală *Radu Rosetti* Onești - 182,1 p.
29. *Cum este viața?*, Vodă Amalia, 13 ani, Biblioteca Municipală *Radu Rosetti* Onești - 180,26 p.
30. *Legenda luminii care a ucis întunericul*, Neacșu Claudia Andreea, 18 ani,

- Biblioteca Județeană Al. Odobescu
Călărași - 176,1 p.
31. *Călătorul din galaxia lecturii*, Olteanu Alexandra, 14 ani, Biblioteca Bucovinei I.G. Sbiera Suceava - 175,35 p.
 32. *Probleme adolescente*, Stancu Ștefania Maria Alexandra, 17 ani, Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu - 171,15 p.
 33. *Prietene până la capăt*, Stanciu Mihaela Alexandra, 15 ani, Biblioteca Comunală Alexandru Graur Reviga, jud. Ialomița - 162,75 p.
 34. *Valea Amurgului*, Enculesei Cătălina Ioana, 13 ani, Biblioteca Județeană C. Sturdza Bacău - 143,75 p.
 35. *Aventura vieții mele*, Ralea Teodora, 18 ani, Biblioteca Județeană I.H. Rădulescu Dâmbovița - 139,75 p.
 36. *Drumul răzbunării*, Drăgan Alexia-Mirela, 18 ani, Biblioteca Județeană Al. Odobescu Călărași - 138 p.
 37. *Cartea salvează viața*, Popescu Adelina, 13 ani, Biblioteca Bucovinei I.G. Sbiera Suceava - 136,15 p.
 38. *Călătorie către lumea cunoașterii*, Loghin Anastasia, 13 ani, Biblioteca Bucovinei I.G. Sbiera Suceava - 135,75p.
 39. *Povestea unui șantaj*, Iancu Maria Elena, 15 ani, Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu - 135 p.

Vă oferim în cele ce urmează un fragment din povestirea câștigătoare, sperând că vă vom trezi interesul atât pentru lecturarea în întregime a textului, pe care îl veți regăsi în paginile

antologiei ce va fi disponibilă pentru împrumut la bibliotecă, cât și pentru atelierul unde vă așteptăm din toamnă, pentru a da împreună viață unei cărți!

— Foc!

Cuvântul sună neclar în mintea mea. Deschid ochii și clipeșc de câteva ori pentru a mă obișnui cu lumina dimineții. Mă aflu în vizuină, în culcușul meu de mușchi. Pa doarme încolăcit lângă mine, vârful cozii sale pufoase acoperindu-i botul. Ma este cufundată într-un somn adânc și, din când în când, mârâie și tresare, de parcă ar avea un coșmar. Îmi ridic capul și privesc în afara vizuinii. În locul soarelui abia răsărit, observ un cer picurat cu stele, mii și mii de luminițe albe pe un fundal întunecat. Este o noapte ciudat de luminoasă. Îmi ciulesc urechile. Aud trosnete și pocnete, vântul şuierând printre crengi, pași necunoscuți... Închid ochii și mă lipesc de Pa, de blana lui mătăsoasă și caldă și îi simt abdomenul ridicându-se și coborându-se ritmic. Mă concentrez pe sunetul respirației sale. Inspiră. Expiră. Inspiră. Expiră. Nu mai aud șoptele înfiorătoare ale nopții. Sunt în siguranță aici, cu Ma și Pa, departe de pădurea în care mișună monștri necunoscuți.

— Foc!

De data aceasta, strigătul răsună mult mai puternic. Recunosc vocea fratelui meu, Fulger. Pa și Ma se ridică pe neașteptate și adulmecă ușor. Ochii lui Ma se măresc, când la intrarea în vizuină apare Fulger. Are blana răvășită și o privire disperată, care mă înspăimântă. Pa mă împinge cu botul cât mai adânc în vizuină și pășește alarmat afară. Blana de pe spinare i se ridică, iar acea lumină stranie o colorează în nuanțe aurii-roșiatice. Șoptesc:

— Pa, ce cauți soarele atât de aproape de noi, pe timp de noapte?

Pa îi aruncă o privire terifiată lui Ma și rostește, ignorându-mă:

— Fulger are dreptate. Trebuie să plecăm. Acum.” (Diana Andreea Țigănuș, *Din cenușă răsare luna*)

Acest proiect este despre voi! Povestea continuă!

Roxana NEAGU,
coordonator proiect

Săptămâna Apelor - o aventură interactivă

Săptămâna Apelor a revenit la Brăila și anul acesta!

Într-o paletă vibrantă de verde și albastru, în perioada 14-22 martie 2024, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila a organizat în parteneriat cu Asociația Creionăm Viitorul evenimentul *Săptămâna Apelor - o aventură interactivă*, care a îmbinat învățatul cu distracția, punând accent pe protecția mediului acvatic.

Marti, 14 martie 2024, am început cu energie și entuziasm activitățile din cadrul evenimentului.

Primii temerari care au pornit în această aventură și care și-au dorit să afle cum pot face apele mai curate au fost elevii claselor I A și I B de la Școala Gimnazială Radu Tudoran Brăila, alături de doamnele profesor învățământ primar Mihaela Cociașu, Victorița Vilcu și profesor Otilia Teodoru.

Cei mici au aflat care sunt alternativele la produsele de plastic în cadrul expoziției eco-friendly, și-au testat cunoștințele despre importanța protejării apelor, au aflat povestea micului Crab care își dorește o plajă și ape fără plastic, s-au jucat *Nu consuma plastic, frate!* și

au primit în dar un kit cu alternative la plastic cu ajutorul căruia să facă următorii pași către ape mai curate.

Pe 15 martie 2024, am avut parte de o zi minunată în care am fost vizitați de prieteni noi și vechi de la Școala Gimnazială Gropeni și Școala Gimnazială Cazasu.

Afirmăm destul de des că mediul este responsabilitatea noastră, a tuturor, de la mic la mare. De aceea, prin activitatea propusă, am continuat să conștientizăm tânără generație asupra valorii resurselor de apă, să formăm comportamente și să creionăm împreună un viitor sustenabil.

Cei mici și-au testat cunoștințele cu ajutorul unor rebusuri provocatoare și s-au distrat creând opere de artă pe asfalt, cu tematică marină. Micuții claselor I și a IV-a, coordonați de doamnele profesor Luiza Axinte și Gabriela Vasilache, ne-au încântat cu prezența lor și cu energia pe care au adus-o.

*Fără ea din cer nu plouă,
Iarba-n zori e fără rouă,
Înselat pământul crapă.
Toți nevoie au de... APĂ.*

Ziua Apei a fost pe 22 martie și a fost super importantă! Am sărbătorim și am recunoscut importanța vitală a apei în viețile noastre și pentru sănătatea planetei noastre, cu micuții clasei I D ai Școlii Gimnaziale Fănuș Neagu. Apa e ca și cum ai avea un super-erou în casă, ne ajută să trăim și să creștem mari și sănătoși. Chiar și lucruri mici, cum ar fi să închidem robinetul când ne spălăm pe dinți, contează mult.

Haideți să fim eroi pentru apă! Acesta este îndemnul Clasei năstureilor, coordonați de doamna profesor Angelica Iordan.

Și a fost Săptămâna apelor, când fiecare curs de apă și-a spus povestea, învățându-ne despre viață și natură.

Râurile ne-au învățat despre curajul de a continua, indiferent de obstacole, despre a nu renunța niciodată.

Toate apele s-au unit, amintindu-ne despre cum suntem toți legați unii de alții și de natură.

Fiecare obiect eco-friendly din captivanta expoziție, organizată de Asociația *Creionăm Viitorul*, ne-au dovedit cât de ușor putem face alegeri sustenabile

în viața de zi cu zi și ne-au transmis câteva îndemnuri pentru un viitor mai verde:

Rămâi hidratat și cool cu sticla reutilizabilă!

Periuța de bambus e ca un supererou verde pentru dantură: luptă împotriva cariilor și a poluării!

Jucăriile din lemn: pentru copii care vor să se joace eco-style!

Farfuriile și paharele de carton – noii eroi ai picnicurilor tale!

Acțiunea face parte din Programul Cu Apele Curate lansat în 2019 de Asociația Mai Mult Verde și Lidl România, ca un apel la implicare în combaterea și prevenirea poluării cu plastic a apelor, adresat membrilor comunităților și autorităților publice din localitățile riverane.

Împreună creionăm viitorul!

Doinița Mihaela STANCIU,
bibliotecar

COLABORATORI

Exelență în educație, excelență în parteneriat

Mulți dintre cei mai valoroși colaboratori Mai Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila sunt cadre didactice, profesază în unitățile de învățământ brăilene și sunt adevărate modele pentru copiii și tinerii noștri. Un astfel de dascăl, de mentor, prezentăm în acest număr al revistei noastre: domnul Ștefan Aftodor, profesor, doctor în istorie, președinte al Societății de Științe Istorice din România - filiala Brăila și autor al mai multor cărți de istorie și articole științifice. În același timp, din 2021, este și directorul Centrului Județean de Exelență Brăila, unde demonstrează continuu că *omul sfințește locul*. În această ultimă calitate, de director al CJE Brăila, este o prezență activă în slujba performanței prin educație, o minte neobosită, preocupată doar de schimbarea în bine a actului pedagogic și de creșterea în valoare a școlii românești. Numărul mare de elevi care beneficiază de tot ceea ce CJE Brăila oferă și interesul acestora pentru cursurile de excelență demonstrează că instituția a dobândit omul potrivit la locul potrivit.

Încă din primele zile în care profesorul Ștefan Aftodor a preluat conducerea CJE Brăila, Biblioteca Județeană a fost invitată să devină partener, colaborator apropiat, iar din 2021 până acum s-au realizat nenumărate proiecte, cu resurse puse la comun de ambele instituții în folosul elevilor brăileni.

Fiind invitat să descrie în câteva rânduri relația dintre cele două instituții, profesorul Aftodor ne-a trimis aceste gânduri care ne dorim să rămână ca un model de bună colaborare:

Scriu aceste rânduri ca o mărturisire de prietenie și de recunoaștere pentru un parteneriat impecabil, acela dintre Biblioteca Județeană «Panait Istrati», Brăila și Centrul Județean de Exelență Brăila, început în anul 2021, atunci când instituția pe care o reprezintă a fost înființată. Deși principalul obiectiv al Centrului este pregătirea elevilor pentru înalta performanță, o direcție prioritară de acțiune vizează și colaborarea cu instituțiile de cultură locale, astfel încât elevii brăileni să desfășoare activități culturale de o calitate indubitabilă. Tocmai de aici și colaborarea firească cu Biblioteca Județeană «Panait Istrati», o instituție ce reprezintă un model de bune practici la nivel național. Colaborarea a fost cu atât mai

facilă întrucât lucrez de aproape două decenii cu această instituție și am dezvoltat relații profesionale aproape fără cusur cu profesioniștii bibliotecii.

Dintre multele activități pe care le-am desfășurat împreună, un loc aparte îl are, în acești ultimi trei ani, organizarea etapei județene a Festivalului - concurs național de cultură și civilizație «CDIdei în cărți», edițiile VII-IX, 2022-2024. Subliniez că deține un loc aparte nu doar pentru că am primit sprijinul material, logistic pentru realizarea activităților din partea Bibliotecii «Panait Istrati», ci și pentru că se încadrează cel mai bine în scopul comun al colaborării noastre: apropierea tinerilor de cărți, încurajarea lecturii, studierea în echipă, încurajarea creativității elevilor și, nu în ultimul rând, formarea unor valori fundamentale pentru dezvoltarea unei societăți libere, care pune în prim-plan toleranța și respectarea drepturilor omului și evoluția plenară prin cultură.

Așadar, îmi doresc și sper ca pe viitor să continuăm pe același drum și în mod cert să îmbunătățim colaborarea noastră, prin noi proiecte culturale, prin realizarea următorului număr al anuarului Centrului Județean de Exelență, «Excelsior».

e-ProDesign alături de Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila

Sunt niște ani de când bibliotecarii au înțeles că bibliotecile publice trebuie să depășească barierele pe care formatul tradițional al acestor instituții le-a impus și că o bibliotecă modernă are nevoie de toate resursele pe care comunitatea le poate oferi. Nu există aparent legătură între o astfel de instituție și mediul privat, dar într-o accepțiune mai largă, în contextul în care suntem de acord că toți facem parte dintr-o comunitate și pentru a ne fi bine tuturor trebuie să colaborăm în acest sens, atunci ne dăm seama că bibliotecile publice și mediul privat nu sunt chiar două mulțimi care nu se pot intersecta.

Biblioteca brăileană are ca misiune să fie un spațiu dedicat comunității din care face parte, proiectele sunt destinate acestora și nu a exclusiv componentă din tot acest întreg care înseamnă locuitorii județului Brăila. Mediul privat este un mediu activ, dinamic, străbătut de probleme și provocări și, din acest motiv, am căutat să vedem cum îl putem susține și cum putem colabora așa încât fiecare să fie mulțumit.

Astfel am cunoscut antreprenori care, pe lângă abilitatea de a conduce în aceste vremuri o afacere profitabilă, au și deschidere către oameni și dorința de a contribui pentru societate. Cu aceștia am putut să facem lucruri deosebite și ne place

să credem că le-am demonstrat că și în biblioteca publică există implicare și inițiative laudabile. Firma *e-ProDesign*, condusă de către Cristiana și Florin Dediu, este una dintre societățile brăilene în care afacerea este condusă cu mult suflet și pasiune. Aceștia au ales Biblioteca Județeană Brăila ca partener pentru a susține și orienta în carieră tinerii. Cei doi antreprenori au avut amabilitatea să facă o prezentare a firmei și a modului în care au colaborat cu noi.

Agencia de marketing «e-ProDesign» a avut privilegiul de a participa la proiectul «Cartea Vie a Profesiei», organizat de Biblioteca Județeană «Panait Istrati» Brăila. Această inițiativă a adus împreună tineri pasionați de viitorul profesional și profesioniști din diverse domenii, pentru a împărtăși secretele și perspectivele din spatele meseriilor creative.

În cadrul acestui proiect, am avut ocazia să oferim informații și să răspundem la întrebările curioase ale tinerilor referitoare la webdesign, grafică digitală, marketing și antreprenoriat. Ne-am bucurat să vedem cât de deschiși și entuziasmați au fost acești tineri în a descoperi mai multe despre domeniile fascinante în care activăm.

Cristiana Dediu, co-fondatoarea și graficianul principal al agenției, a prezentat detaliat postul de

grafician, evidențiind provocările și satisfacțiile acestei profesii, precum și oportunitățile pe care le oferă: *Grafica este o formă de artă ce comunică prin creativitate, iar atunci când te dedici cu adevărat, rezultatele pot fi magice. Fiecare proiect este o poveste pe care o transpunem vizual. Este o modalitate de a inspira și de a comunica idei într-un mod captivant și creativ.*

De asemenea, Florin Dediu, co-fondator și webdesigner al agenției, a împărtășit din experiența sa și a oferit informații esențiale despre postul de webdesigner, subliniind importanța acestui rol în mediul digital contemporan: *Pasiunea și dedicarea sunt cheia către succes în orice domeniu, iar în webdesign ele sunt elementele care aduc la viață fiecare proiect. De asemenea, webdesignul nu este doar despre estetică, ci și despre experiența utilizatorului. Este o modalitate de a comunica și de a crea conexiuni semnificative cu publicul tău.*

Prin sinceritatea și răbdarea noastră în a răspunde la întrebările participanților, suntem convinși că am contribuit la conturarea unei viziuni mai clare și realiste a acestor domenii pentru tinerii entuziaști.

Experiența noastră în cadrul proiectului «Cartea Vie a Profesiei» a fost una care ne-a adus împlinire și ne-a motivat să continuăm să împărtășim cunoștințele noastre și să inspirăm următoarea generație de profesioniști creativi.

Pe toți cei interesați să afle mai multe despre lumea designului digital și a marketingului, echipa «e-ProDesign» vă așteaptă cu brațele deschise în cadrul sediul nostru.

Ne exprimăm sincerele mulțumiri către Biblioteca Județeană «Panait Istrati» din Brăila pentru invitația de a participa la proiectul «Cartea Vie a Profesiei». A fost o experiență deosebită și motivantă să facem parte din acest eveniment educațional, care a oferit tinerilor oportunitatea de a descoperi și de a explora diverse domenii profesionale.

Așteptăm cu nerăbdare următoarea ediție a acestui proiect, unde vom continua să ne implicăm și să împărtășim cunoștințele și experiența noastră cu tinerii dornici să descopere lumea digitală.

**Rubrică realizată de
dr. Corina CIURARU,
șef serviciu**

Biblioteca – oglinda civilizațiilor

Bibliotecile din Antichitate

Colecțiile de cărți au simbolizat în toate timpurile cultura și cunoștințele proprietarilor lor. În majoritatea limbilor cuvântul *biblioteca* desemnează în același timp atât colecțiile, cât și clădirile care le adăpostesc. În perioada Greciei Antice apare termenul *biblioteca* format de la cuvintele *biblion* – *carte* și *theke* – *cufăr*. Fiecare epocă, fiecare cultură a reinventat acest concept, modelându-l după imaginea propriilor priorități și preocupări, transformând astfel biblioteca într-o veritabilă oglindă a civilizațiilor.

Vă invit într-o călătorie istorică în jurul lumii, de la începuturile scrierilor până în zilele noastre, din Mesopotamia antică până în Japonia contemporană. Pentru început, ne vom îndrepta atenția către bibliotecile din Antichitate. Această perioadă a jucat un rol cheie în formarea instituțiilor civilizației occidentale. Majoritatea tipurilor de bibliotecă actuale își au rădăcinile în lumea antică: biblioteca enciclopedică, biblioteca academică, arhivele administrative, biblioteca privată sau publică, toate își au originea în Orientul Mijlociu.

Biblioteca lui Assurbanipal din Ninive a fost una dintre cele mai mari și poate prima bibliotecă modernă. Împărțită în mai multe camere, textele fiind grupate după subiect, biblioteca conținea peste 30.000 de tăblițe datând din secolul al VII-lea î.e.n. Unul dintre cele mai cunoscute texte descoperite aici este faimoasa *Epopoea a lui Gilgamesh*. Una dintre inscripțiile găsite indică faptul că tăblițele de aici au fost aranjate din dorința regelui, de altfel pe documentele găsite

se distinge o inscripție care atesta că aparțin regelui. Una dintre tăblițe avea rolul de catalog de bibliotecă, cu notițe în scriere cuneiformă, servind drept ghid pentru colecția regală. Acestea erau păstrate în vase speciale ce purtau denumirea de *oale cu tăblițe*, așezate pe rafturi de argilă sau în nișe. Arhivarul-bibliotecar era cunoscut sub numele de *fiu al oalelor cu tăblițe*.

Biblioteca din Pergam era una dintre cele mai importante biblioteci din Antichitate, fiind depășită în lumea elenistică numai de cea din Alexandria. Se cunosc foarte puține date despre funcționarea și lucrările bibliotecii. Săpăturile arheologice au arătat că era compusă din patru săli, sub porticul de nord al templului Atenei căreia îi era asociată. Cea mai mare cameră servea drept sală de lectură sau festivități, în timp ce

celelalte trei, mai mici, pentru a găzdui lucrările. De asemenea, este posibil ca arcada din nord să fi servit drept spațiu de lectură. Singura mențiune despre cantitatea de cărți care se găsea aici este cea pe care Marc Antoniu a oferit-o reginei Cleopatra în anul 41 î.e.n., și anume 200.000 de volume pe care acesta le-a preluat din biblioteca din Pergam, fără să se știe dacă ele reprezentau întreaga colecție.

Regele Pergamului, Attal I, a încercat, fără succes, să-l aducă în Pergam pe bibliotecarul din Alexandria, Aristofan din Bizanț, un mare critic al operelor lui Hesiod, Pindar, Alceu din Mitilena, Euripide, Aristofan și Menandru. Rivalitatea dintre cele două biblioteci era uriașă, iar pentru cea din Alexandria, apariția celei din Pergam a avut consecințe nefaste. Au apărut multe texte false pe piața neagră, papirusuri contrafăcute perfect încât, la un moment dat, se spune că Egiptul a interzis exportul de papirusuri, cu scopul de a nu oferi suport rivalei sale din Asia Mică. Se presupune că după ce biblioteca din Alexandria a dispărut în incendiu, multe texte au fost salvate și transferate la cea din Pergam.

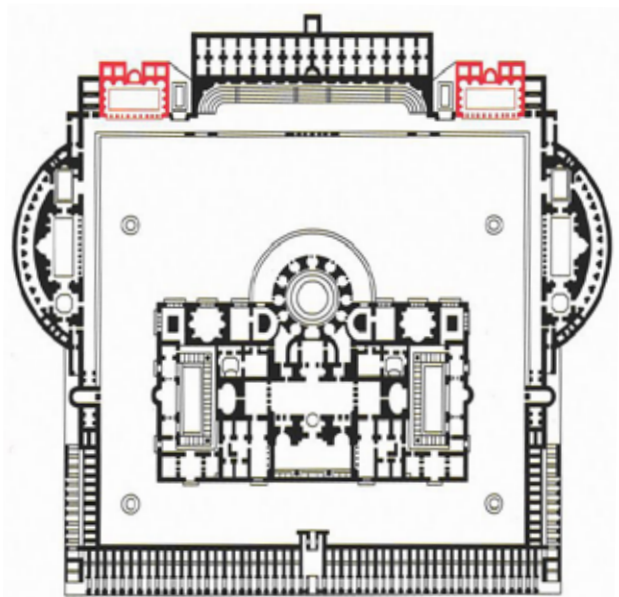
Biblioteca din Alexandria a luat naștere datorită lui Ptolemeu I, regele Egiptului cu preocupări culturale și științifice. Aceasta se constituia ca parte a unui complex cultural-religios. Colecția bibliotecii era organizată

pe domenii, urmărindu-se tezaurizarea într-un singur loc a tuturor lucrărilor din lume, noi și vechi, grecești și barbare. În timpul lui Ptolemeu Filadelful (285-246 î.e.n.), biblioteca din Alexandria deținea aproximativ 400.000 de volume (papirusuri), iar în timpul lui Cezar circa 700.000 de volume, inclusiv tablete, papirusuri, pergamente. Poetul Calimah, fost bibliotecar, menționa într-un catalog că în colecția bibliotecii se numărau peste 550 de tragedii și peste 1.500 de comedii, printre care și lucrările filosofului Aristotel. Există chiar un ordin prin care orice document, odată ajuns în Portul din Alexandria, era confiscat, copiat și restituit proprietarului. În bibliotecă exista și un spațiu al memoriei, unde personalitățile erau invitate să citească și să își exprime opiniile asupra cărților. Printre marii bibliotecari ai Bibliotecii din Alexandria s-au numărat: Zenodot, Calimah, Eratostene, Aristarh din Samotrace, Aristofan din Bizanț, care au ajutat, de-a lungul timpului, la întocmirea unei bibliografii exhaustive a literaturii grecești și la copierea de texte pentru îmbogățirea colecțiilor. Catalogul bibliotecii, numit *Pinakes*, asemenea notațiilor făcute despre fiecare volum, oferea o serie de informații precum: date bibliografice ale operei, ale autorului, numele tatălui și al magistrului, lucrările pe care le-a scris etc. Biblioteca din Alexandria a devenit o instituție publică luată ca model de bibliotecile regale din multe centre urbane din estul Greciei elenistice. Aceasta și-a câștigat autoritatea îndeosebi în domeniul științelor filologice și matematice.

Biblioteca lui Celsus, expresie a idealului estetic al societății grecești, a fost construită pentru Tiberius Iulius Celsus Polemaeanus, guvernator și mare iubitor de cărți. A fost descoperită în orașul Efes, alături de 12.000 de volume, în același loc aflându-se mormântul Fecioarei Maria, alături de biserica închinată ei, dar și spațiul în care erau persecutați creștinii și grotele în care

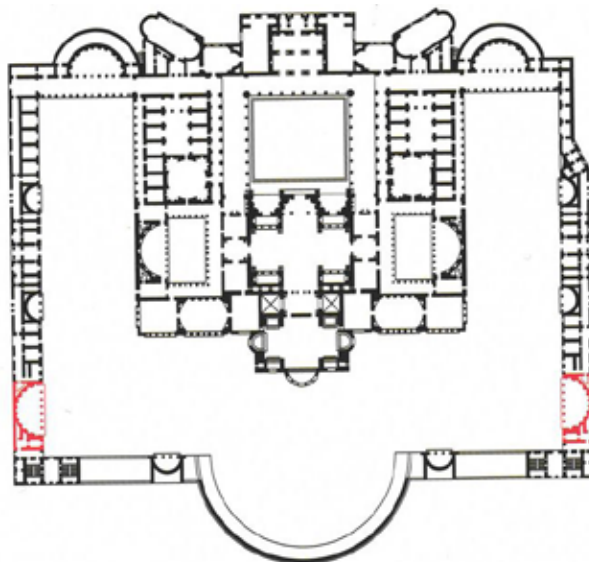

ei se ascundeau. Datorită acestui aspect, fațada bibliotecii s-a păstrat până în zilele noastre, fiind restaurată în anul 1970. Clădirea este realizată din marmură, coloanele sunt dispuse în perechi, iar între acestea există trei uși bogat decorate cu rame. Principalul rol al bibliotecii era cel cultural, dar în anumite cazuri putea fi monument funerar și sanctuar, fiind o mare onoare pe vremea aceea să fii îngropat într-o bibliotecă.

Biblioteca Termelor lui Caracalla a fost construită în același timp cu termele, în anul 216 e.n. și inaugurată chiar de împărat. Termele și biblioteca se situau în câmpia de la răsărit de Aventin și la sud de Caelius, în afara limitei originare a Romei. În latura de sud-vest a termelor, biblioteca era separată în două săli, una pentru lucrări grecești și alta pentru cele latine. Existau și săli de lectură împrejurul cisternelor.

Termele lui Traian cuprindeau o bibliotecă care era despărțită în două părți, una pentru lucrări grecești și alta pentru lucrări latine, construite fiecare sub formă de abside situate contra zidului exterior al complexului termal, de o parte și de alta a băilor.

Surse:

Bibliothèques une histoire mondiale, James W.P. Campbell, Will Pryce, Editura Citadelles & Mazenod, Paris, 2013

Teodora LUNGU,
documentarist

Ana Engrth Răduleț și proiectul *Biblioteca Prichindeilor*

În vreme ce în România bibliotecile sunt luate, desconsiderate, subfinanțate și chiar se închid, un proiect gândit pentru copiii din diaspora ne arată cum ele pot să rămână vii, nu doar ca spații de lectură, ci și ca spații comunitare. Inițiativa, cunoscută drept *Biblioteca Prichindeilor*, a început acum doi ani la Praga, iar de atunci a ajuns să cuprindă 15 filiale în aproape tot atâtea țări.

Ana Engrth Răduleț are 34 de ani și e motorul din spatele *Bibliotecii Prichindeilor*. Locuiește la Praga de 7 ani, e căsătorită cu un ceh și are doi copii mici, de 1 și 5 ani.

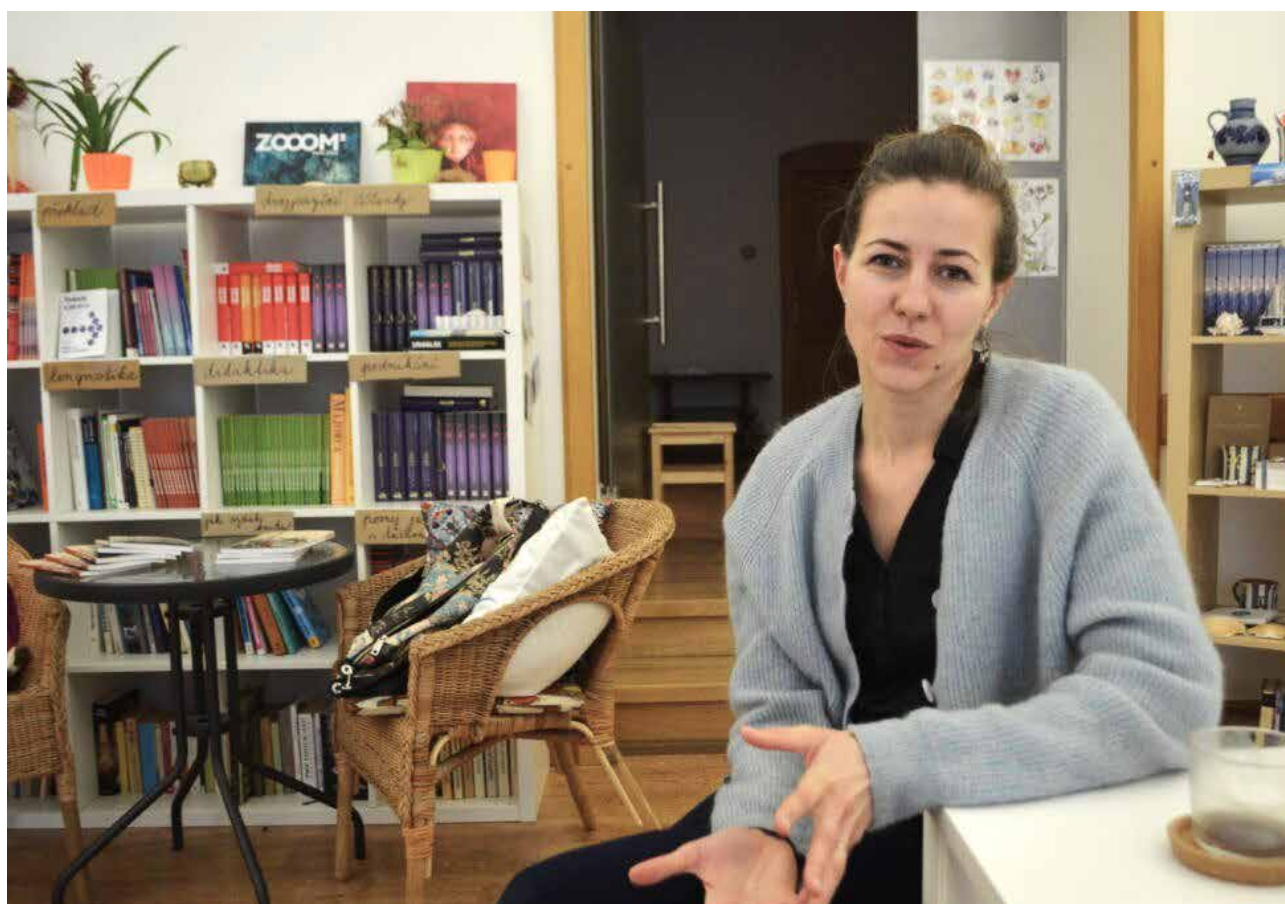
Vorbește cu ei în limba română, vrea ca ei să conștientizeze că limba română este limba lor maternă și să o stăpânească foarte bine. Și de aceea le citește foarte mult, în primul rând pentru dezvoltarea vocabularului și apoi pentru asocierea stării de bine pe care ți-o oferă cititul, mai ales în limba maternă.

Ca mulți alți români plecați peste hotare, Ana s-a confruntat cu dificultatea de a cumpăra cărți,

atât din punct de vedere logistic, cât și din punct de vedere financiar.

Condusă de această nevoie, a mers la un eveniment la care românii din Praga făceau schimb de cărți pentru copii. I-a plăcut ideea, dar ceea ce nu i-a plăcut a fost că nu exista o evidență clară a locului în care ajung cărțile și nici o garanție că se întorc. A identificat această nevoie și la alți membri ai comunității românești din Praga și a decis să facă ceva. Așa a și pornit totul, cu vreo 50 de cărți pe care le avea acasă și câteva de la părinți. Practic, *Biblioteca Prichindeilor* era ea. Pentru că nu avea un spațiu fizic de lucru, cine auzea de inițiativă și rezerva vreun volum trebuia să se vadă cu Ana la mijlocul drumului și să îl preia din portbagaj sau geamantan. Și era chiar în mijlocul pandemiei de coronavirus.

În paralel, fondul de carte creștea văzând cu ochii. A inventat *Carte-Împarte*, un sistem prin care părinții puteau să dea bibliotecii cărți cu împrumut temporar, ca să fie puse la dispoziția comunității pentru trei luni, șase luni, un an, în

funcție de preferințe. La un moment dat ajunsese să aibă 100 de cărți ale sale și încă 100 de la părinții care voiau să le împrumute *Biblioteca Prichindeilor*. A mers mai departe căutând soluții. Cum dorința de a citi exista și devenea din ce în ce mai mare, s-a gândit să găsească ea însăși un sistem online prin care să centralizeze titluri, să gestioneze rezervări, împrumuturi sau returnări.

Așa că creat o pagină de facebook *Biblioteca Prichindeilor din Praga* și un cont pe o aplicație care îi permitea să țină o evidență a cărților pe care le avea și a împărtășit cu toți cei dornici de a citi în limba română toate cărțile pe care le avea atunci la dispoziție. Le-a pus etichete și le-a urcat în catalogul online, a pus anunțuri pe toate grupurile de români de pe facebook și după ce au venit primele cereri, a făcut coletele și a plecat cu ele și cu cei doi copii după ea, ca să livreze cărțile către doritori.

Pentru că numărul de solicitări a crescut și după o întâlnire cu ambasadoarea României la Praga, care auzise de bibliotecă și a laudat-o, Ana a prins curaj și a decis să abordeze editurile din România. Le-a scris, a povestit despre ea și despre proiectul ei și a cerut susținere. Primul colet a venit de la Editura Arthur. Apoi au urmat colete de la Signatura, Humanitas Junior, Corint, Katartis, Panda, Litera, toate cu o multitudine de titluri noi. De la unele edituri, mai mult decât spera, a primit livrări recurente de cărți pentru copii. De la altele a primit donații punctuale cu pachete de cărți. Unele i-au oferit reduceri și condiții avantajoase la livrare.

În felul acesta a crescut într-un timp scurt portofoliul de cărți al bibliotecii, inclusiv cu ajutorul părinților din comunitate. Editurile care sprijină proiectul trebuie amintite din nou și felicitate: Arthur, Signatura, Katartis, Pandora M, Frontiera, Humanitas Junior, Litera, Publica și Cartemma.

Acum Ana are peste 1000 de cărți în *Biblioteca Prichindeilor* și un spațiu închiriat pe strada Mečislavova din Praga, la numărul 7, unde a amenajat un loc primitiv cu rafturi, mese și canapelele, unde se întâlnește cu părinții și copiii din comunitate. Pentru că dincolo de posibilitatea de depozitare, spațiul nou a mai adus ceva: mediul prietenos și cald în care să aibă loc ateliere cu copiii.

Acum, la *Biblioteca Prichindeilor* au loc aproape săptămânal ateliere de lucru manual pornite de la povești, ieșiri împreună, jocuri logopedice ținute de un părinte cu pregătire în domeniu, chiar și un Campionat de lectură lunar, pentru copii de peste 8 ani. Pentru viitor, plănuiesc inclusiv educație ecologică, tot pornind de la povești.

Și, ajutate de Ana Engrth Răduleț, au urmat acest proiect și Anamaria Vition (Biblioteca Prichindeilor din Bruxelles - Belgia), Alina Dobrescu (Biblioteca Prichindeilor din Zagreb - Croația), Ruxandra Bojita (Biblioteca Prichindeilor din Tarragona - Spania), Oana Darie (Biblioteca Prichindeilor din Madrid - Spania), Andreea Derla (Biblioteca Prichindeilor din Helsinki - Finlanda), Gabriela Popescu (Biblioteca Prichindeilor din Cracovia - Polonia), Andra Burca (Biblioteca Prichindeilor din Bologna - Italia), Cătălina Hansen (Biblioteca Prichindeilor din Aarhus - Danemarca). Sunt în curs de deschidere *Bibliotecile ale Prichindeilor* în Franța, Marea Britanie, Suedia, Austria și Germania și povestea, pentru că este o poveste frumoasă, nu se va opri aici.

Cărțile au puterea asta magică de a întinde fire și de a ne lega unii de ceilalți. Ana a reușit, în nici trei ani de la înființare, să dezvolte alte *Bibliotecile ale Prichindeilor* prin toată Europa. Fiecare dintre ele își coordonează individual proiectul, fiecare are autonomie și își setează propriile reguli și termeni de colaborare, fiecare decide cât timp și câte resurse alocă, dar se susțin una pe cealaltă și au planuri comune de viitor. Tot Ana, motorul generator al bibliotecilor, a reușit să scrie un proiect și să obțină o finanțare din partea *Departamentului Românilor de Pretutindeni*, finanțare care le-a asigurat achiziția de cărți din această perioadă în proporție de 80-90%.

În momentul de față proiectul *Biblioteca Prichindeilor* are trei direcții în care își desfășoară activitatea: împrumutul de cărți, organizarea de evenimente și activități pentru copii în jurul cărților și achiziția de cărți pentru bibliotecile personale ale românilor din diaspora, prin plasarea de comenzi centralizate.

Unele dintre bibliotecare au susținere și din partea membrilor comunității, donații de cărți sau chiar bani cu care să își acopere o parte din cheltuieli, dar, în mare parte, proiectul este susținut și din bugetele personale, însă nu le pare rău nici măcar o clipă, considerând că investesc în viitorul copiilor lor.

Pentru că toate coordonatoarele cu suflet mare care s-au implicat în acest proiect de-a lungul și de-a latul Europei nu vorbesc despre *Bibliotecile Prichindeilor* în termeni de profitabilitate, ca autoritățile de la noi, ci în termeni de valoare adăugată vieții celor din jur.

Leonard NECULAE,
redactor

Încercări literare

Concursul Național de Creație Literară

Și eu știu să scriu 2024 – Premiile I

Secțiunea 7-10 ani (poezie)

Dragă grădiniță

Dedicată surioarei Nectaria

Dragă grădiniță,
Am fost prieteni buni!
Dar timpul neprieten
S-a dus și de acum...

Vom fi elevi la școală
Cu toți, în clasa întâi.
Vei fi o amintire,
Un basm frumos vei fi.

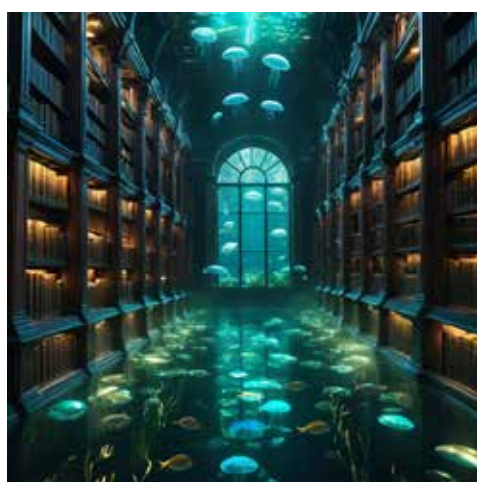
Cu o zână încântătoare
Și-n jurul ei pitici,
Cu o doamnă educatoare
Ghidând vlăstare mici.

Plecăm cu ale noastre vise!
Albinuțe silitoare -
Să sorbim cu străduință
Mierea din abecedare!

Filotea CIOBANU, 10 ani

**Instituția Publică Gimnaziul Ștefan cel Mare
Nisiporeni, Republica Moldova**

Secțiunea 10-14 ani (poezie)

Școala

O rețea de fire încâlcite
Amestecate printre radiere
O veșnică ambuscadă intitulată școală
Zumzăit nedeslușit de voci pluşate învăluite în
aroma iubirii abandonate în era glaciară,
În amintirea mesajelor scrise cuviincios pe tablă.

Multe cărți, teme, portofolii
Vacanță, test inițial, apoi un vis
— *Ești un copil!*
— *De ce?*
— *Că mergi la școală.*

Școala crește rădăcina florilor de toamnă
A vecinului inocent vis, ciob al viitorului oglindă,
Din pași lăsați prin praf de infinit în dansul
stelelor sfioase
În azuriul zării leșinate, l-am descoperit,
Atunci cu fir de gânduri, s-a cusut destin.

Din gândurile mele, se-nalță către stele
Visul ce-l contemplu
Din al minții templu
Și-l tot respir în școală, primul inel
Din a mea coloană vertebrală.

Școala – turnul meu de fildeș gratuit
 Mi-a descoperit a mea cărare, iluzionistă a
 alegerilor clătinate
 Și eu pot vedea pieziș,
 Peste împodobita vale
 Vis și dorințe, toate înfipțe în celeste suferințe.

Din cerneală și din cretă vis, oare
 Are o șansă în zarea păsărilor răpitoare?
 Doar șoapta-mi aude
 Visul ce se-ascunde

Sub o frunză arămie, pe un deal de pădăie
 În parfum de nuc și tei, sub cortini de ghiocei
 Peste-a soarelui câmpie
 În ceas de copilărie.

Crește visul de școală plantat
 În suflet de copil încăpățânat
 Care mătură cu a sa faptă, murdăria de pe omenie
 uitată
 — *Ești un copil!*
 — *De ce?*
 — *Că mergi la școală.*

Andrada BIBICU, 13 ani
Școala Pahomie C. Vasiliu Grămești
jud. Suceava

Secțiunea 7-10 ani (proză)

Stiloul magic de Crăciun

Clara are nouă ani. I-a împlinit de curând, iar de ziua ei, printre multe alte cadouri, a primit și un stilou.

Nu i-a acordat importanță atunci, vrăjită fiind de cutiile cu păpuși colorate și de teancul de

cărți ce ieșeau curioase din pungile de cadouri. Se gândea că mătușa sa i-a făcut cadou un stilou pentru a-l folosi la școală, însă acum se bucura de vacanța de iarnă.

A pus stiloul primit în biroul său, acesta găsimdu-și un loc confortabil printre o mulțime de carioci și creioane colorate. Zilele de vacanță au trecut repede, întreaga familie a Clarei fiind ocupată cu pregătirile de Crăciun. Atmosfera magică a Crăciunului i-a găsit pe toți bucuroși că pot fi împreună, lângă bradul împodobit.

Moș Crăciun a fost darnic cu familia Clarei, fiecare membru al familiei primind cadoul mult visat. Clara a primit telefonul pe care și-l dorea și o vioară.

A fost fericită și întreaga zi de Crăciun a exersat la vioară sub atenta supraveghere a tatălui său, care era profesor de muzică și îi insuflase și ei încă de micuță dragostea pentru vioară.

A venit timpul de somn, iar Clara și-a strâns în brațe păpușa preferată și s-a pregătit pentru o nouă călătorie în lumea viselor. În acea noapte nu a visat nimic cu toate că de fiecare dată avea vise pe care și le amintea cu exactitate a doua zi. Pe la miezul nopții, însă, a fost trezită de un zgomot misterios. S-a trezit speriată, neînțelegând ce se întâmpla.

Deodată, a auzit că cineva vorbea din biroul ei. Nu se poate! În birou se aflau doar cărțile și caietele ei pentru școală. Ah! Uitase de sertarul mic unde pusese rechizitele. A deschis speriată sertarul, realizând că de acolo se auzeau zgomotele.

Incredibil! Stiloul primit de ziua ei purta un dialog cu cariocile și cu creioanele colorate. Cum era posibil așa ceva? Clara era nedumerită și a vrut să alerge speriată spre camera părinților pentru a le cere ajutor, însă deodată, a auzit o voce groasă:

— Clara, nu te speria! Nu îți voi face rău. Dimpotrivă, pot fi unul dintre cei mai buni prieteni ai tăi.

— Poftim?! Se miră Clara fără a înțelege cum un stilou poate vorbi. Mai mult de atât, vocea sa semăna cu a bunicului de care îi era atât de dor!

— Te rog, lasă-mă să îți explic! Intențiile mele sunt bune, iar dacă am ajuns în biroul tău este pentru faptul că ești o fetiță harnică și silitoare la școală. Nu-i așa?

— Da, spuse Clara cu vocea încă sugrumată de teamă și nedumerire...

— Atunci, draga mea, trebuie să știi că nu ți se va întâmpla nimic rău. Împreună vom face o călătorie prin lumea magică a cuvintelor.

Clara s-a uitat în jurul ei neîncrezătoare, mirată

Secțiunea 10-14 ani (proză)

fiind de faptul că un obiect fără viață putea să-i vorbească. Dintr-odată însă, și-a amintit că este Crăciunul și miracolele se întâlnesc la orice pas, așa cum bine știa din cărțile ei preferate. S-a dat jos din patul încălzit, s-a așezat pe scaunul de la birou și a așteptat preț de câteva clipe să vadă dacă stiloul magic îi mai vorbește.

Tăcere! Nu se mai auzea nimic în camera ei. Singurul zgomot care tulbura liniștea era sunetul de la instalația muzicală a bradului de Crăciun. Deodată, însă, a auzit din nou stiloul vorbindu-i.

— Draga mea, nu te teme! Sunt aici lângă tine și te voi ajuta să scrii o poveste. Vrei să încercăm?

— Da, spuse Clara încă temătoare...

— Așadar, să începem! Ia-mă în mână și strânge-mă așa cum ai strânge în brațe o persoană dragă și începe să așterni câteva cuvinte pe o foaie albă!

Clara părea neîncrezătoare, dar i s-a părut interesantă ideea de a scrie chiar ea o poveste. Iubea atât de mult poveștile! S-a așezat comod la biroul său, a mângâiat stiloul, acesta parcă dându-i încredere, și a început să scrie primele cuvinte.

Incredibil! Cuvintele formau propoziții, propozițiile formau fraze, iar micuța Clara a reușit să scrie singură o poveste de două pagini. Se simțea atât de fericită!

Recunoscătoare, i-a mulțumit stiloului magic pentru ajutor și a vrut să-l așeze la locul său în sertar, dar a auzit din nou acea voce groasă și fermă:

— Clara, sunt foarte mândru de tine! Ai reușit să scrii o poveste minunată, sunt sigur că alți copii se vor bucura de ea. Ai văzut cât de ușor a fost?

— Îți mulțumesc pentru ajutor! Fără tine nu aș fi reușit. De-abia aștept să le-o citesc și colegilor de la școală!

Noaptea s-a așezat în tăcere peste casa caldă a Clarei, ea citindu-le povestea părinților, iar aceștia ascultând-o cu bucuria și mândria unui miracol de Crăciun. Clara a adormit fericită, așteptând cu nerăbdare prima zi de școală pentru a le citi colegilor săi povestea.

Bogdan-Ioan BĂDICĂ, 10 ani
Școala Gimnazială Vasile Alecsandri Brăila

Tasuma și Călăreața Focului

Bââz... O bââia un țânțar. Își atinse brațul stâng ca să alunge creatura, dar puse mâna pe ceva dur, zgrunțuros și rece, solzi, precum cei ai reptilelor... Speriată, Sarhina se ridică în capul oaselor. Primele dungi oranj ale răsăritului ce arunca firimituri de lumină alungară coșmarul. O respirație caldă și plăcută îi gâdilă urechea dreaptă. Fata mângâie fericită capul dragonului repetându-și că totul era bine și visul trecuse. La rândul lui, dragonul toarse fericit și o înveli cu grijă cu aripa-i solzoasă și vâjnoasă.

Tasuma era unul dintre Singuratici, cei ale căror ouă au fost furate de către juguyeni, dușmanii primari ai dragonilor. Alungat din cuibul său în lumea oamenilor și părăsit, o găsisese pe Sarhina pe când avea cinci ani, abandonată pe străzile unui cătun, înfometată și murdară. O luase sub îngrijirea sa și se adăpostiseră în pădurea cea mai apropiată. Astfel, niciunul dintre ei nu s-a mai simțit părăsit. Anii au trecut pe nesimțite, iar fetița cea mică s-a transformat într-o adolescentă frumoasă, cu pielea de culoarea ciocolatei calde, ochi negri, migdalați și păr creț, întunecat. Toată bogăția lor consta în solzii căzuți, pe care tânăra îi vindea la piață cu un preț destul de mare, și strânsa legătură dintre ei.

Cum soarele se ridica încrezător pe mantia azurie a cerului, fata se scula în capul oaselor, își puse pe umăr desaga în care îngrămădi câțiva solzi, își luă la revedere de la prietenul său și o porni pe cărările ascunse ale desișului. Proviziile se împutinau, iar târgul din Bamako o aștepta.

Mergând de una singură, gândurile îi zumzăiau neconținut. Putea să jure că ce simțise de dimineață

fusesse aievea. Nu că nu ar fi fost normal. Putea, de exemplu, să controleze focul, mai ales atunci când se simțea amenințată de vreun pericol, ori să comunice telepatic cu Tasma, care învățase *bambara* de când era cu ea și puteau vorbi în același grai. De altfel, chiar el acceptase bucuros numele de *flacăra* recunoscând că felul în care era strigat în dragoneză nu îi plăcuse niciodată. Evident că toate aceste lucruri o făcuseră ciudată în ochii altora, ba chiar femeile superstițioase ale satului încercară să o captureze pe *vrăjitoare* și să o țină închisă într-un șopron, în speranța că distanța față de prietenul ei o va aduce pe *drumul cel bun*. Lucrurile însă nu decurseseră așa de bine pe cât se așteptau, șopronul a fost cuprins de flăcări fără motiv, iar o reptilă gigantică și nemaipomenit de furioasă a mimat că încearcă să le muște dacă o mai atingeau pe protejata lui.

Cu gândul plecat hai-hui, Sarhina nici nu realiză că ajunsese pe o uliță lăturalnică a cătunului. În curând avea să ia contact cu ceilalți oameni, lucru care o făcea să se simtă groaznic de sfioasă. Înainte să apuce să icnească, se trezi în nas, cu desaga smulsă de pe umăr.

— Haha! Uitați-o și pe domnișoara Pui-de-Șopârlă! V-a dat tatăcu' bani de cheltuit? spuse în batjocură băiatul înalt ce îi pusese piedică și acum îi scutura desaga.

Fata se ridică și își duse mâna la gheață. Acolo putea simți mânerul rece de os al unui pumnal cu lamă de solzi ascuțiți, la care lucrase mult timp. Altă dată amenințarea funcționase asupra cetei de flăcăi, așa că nu se ajunsese la niciun incendiu, dar acum râsul se întee și ochii le sclipiră lacomi. Așa deci, credeau că nu e în stare să îl și mânuiască la nevoie, credeau că îi pot fura prețiosul obiect... Dar se înșelau. Când stai cu un dragon, ai două opțiuni: ori le arăți și celorlalți ce abilități supraomenești ai deprins, ori te prefaci că ești slab și neîndemânatic pentru ca ei să te lase în pace. Nu voia să atingă niciun fir din părul vreunui om, nici măcar din cel al femeilor ce o capturaseră cu mult timp în urmă, dar nu avea să cedeze așa ușor de data asta. Conturându-și mai întâi scena în cap, își încordă genunchii gata să sară și să se rostogolească fix printre picioarele tâlharului, pentru ca mai apoi să recupereze desaga și...

— Nu, Gaspar, nu o vei necăji și astăzi! Fugi, Sarhina! țipă un băiat cu piele măslinie ce înhăță traista și o rupse la goană printre străduțele întortocheate.

Mda, îl cunoștea pe ăsta. Era chiar mai ciudat ca ea. Aidin Cruntul, hoțul de pe cele șapte târâmurii, care nu era în stare să fure o brișă sau să palmuiască o muscă, dar nu conta! Curajul său de fier făcea din el un adevărat conducător... Conducătorul neghiobilor poate! În timp ce alerga în urma sa, cu haita lui Gaspar în spate, fata se gândea de ce își băgase el nasul într-o situație pe care o avea complet sub control ori poate chiar atât de bine se putea preface neajutorată? Cu toate că avusese un avans mare față de ea, mai avea puțin și îl întrecea, dar până la urmă, de ce îl critica așa rău, căci țestoasa a întrecut iepurele, nu? Cotiră brusc dreapta și se ascuseră în umbra unui gang. Sarhina îi smulse desaga și se rătoi la el, spunându-i că nu avusese nevoie de ajutor.

— Ascultă, răspunse acesta printre răsuflări, cu un zâmbet șmecheresc, eram în trecere și nu puteam să nu ajut o domniță la ananghie! Plus că nu voiam să ia foc toată regiunea, luând în considerare solzii de pe mâna ta...

Surprinsă, icni și își verifică brațul stâng, acolo unde, ieșiți ca niște zimți din piele, îi strălucea un rând de solzi rubinii, ce păreau că se retrag cu fiecare secundă în care inima sa își încetineea galopul. În liniștea aceea profundă ce se așternuse între ei, reuși să distingă niște voci la capătul coridorului ce îi atraseră atenția. După grai, nu era nici dragoneză, nici bambară, ci mai degrabă juguyană.

Îi făcu semn lui Aidin să se furișeze alături de ea până la locul de unde se auzea ecoul. Dădură într-o curte interioară spațioasă, umbrată de niște pânze ce jucau rol de copertină. În mijloc erau îngropate pe jumătate niște roci sidefate, în nuanțe de roșu, galben, indigo și verde, de o frumusețe rară. Ar fi vrut să îi șoptească băiatul că rocile îngropate fără pic de cugetare par a fi puse de careva din neam cu el, când brusc își dădu seama de gravitatea situației: nestematele erau OUĂ, iar cei care le îngropau fără prea mult interes erau juguyeni, forțele răului. Arătările hidoase cu urechi clăpăuge, rât de porc, brațe legate de corp cu un fel de membrană asemănătoare unei aripi și picioare cu labe de rață, râdeau și vorbeau între ei, repetând fraza: *Când le vor găsi, vor fi tare furioși pe ei!*

Realizând brusc ce se întâmpla, Sarhina îl înghionti pe Aidin să meargă tiptil înapoi în umbra tunelului. Îi povesti în șoaptă despre creaturile urâcioase care furau ouăle de dragon pentru a le ține în foc timp de două zile, transformându-le

interiorul în licoarea tinereții și a puterii care îi poate preface în cele mai minunate ființe, iar coaja prețioasă – în cele mai bogate. Planul lor părea a fi acela de a da vina pe oameni pentru furtul rocilor din curte, pentru ca, în timp ce dragonii se luptă cu cei din Bamako, ei să le fure ouăle. Atunci, cu o cantitate atât de mare de licoare, ei ar deveni cele mai puternice ființe și ar conduce lumea în haos și nedreptate. Între timp juguyenii plecaseră, dar mugete furioase se auzeau din depărtare. Nu mai era vreme de pierdut!

Buf! Pânzele fură rupte de o reptilă imensă cu solzi de culoarea granatelor ce ateriză în curte. Chiar dacă Aidin tremura de frică, nu avea niciun motiv. Era Tasma, care îi auzise gândurile Sarhinei! Fata băgă rapid rocile în desagă și se urcă în spinarea lui. Lângă el, băiatul îi făcea teorie, îi expunea pericolele și prea puținele avantaje. Până la urmă, plictisit, Tasma luă de guler mogâldeța ce se zbătea și dădea din pumni și picioare, o puse în spinare și decolă. Pe cer se adunase deja armata dragoneză, pregătită de atac.

La indicațiile fetei, dragonul reuși să îi convingă pe cei de neam cu el că trebuiau să facă grabnic cale-ntoarsă la cuiburi, unde îi aștepta o ambuscadă. Fiind înzestrat cu o rapiditate neobișnuită chiar și pentru cei ca el, Tasma o luă înainte, ajungând primul la cuiburile pitite pe creasta unui munte, unde hidoșeniile își făceau de cap. Problema era că deja unii dintre ei băuseră din rezervele lor de licoare și s-au arătat foarte îndrăzneți în lupta cu întăririle.

Situația părea că o apucă pe un făgaș nedorit, sulite și săgețile zburau prin aer, dragonii nu puteau să își controleze focul atât de bine încât să nu le distrugă cuiburile, așa că preferau să fie răniți apărându-și puii, Tasma dispăruse și îi lăsase pe tineri la marginea poieniței, de unde lupta sau, mai degrabă zis, învingerea se vedea cel mai bine.

Cu inima în gât, abia reușea să își mai podidească lacrimile. Din cauza juguyenilor, prietenul ei înaripat suferise atâta, acum se pierduse încercând să se răzbune și nu mai reușea să aibă conexiune cu el... Simți cum mâinile îi iau foc, brațele o ustură și o mănâncă, din acestea ieșind solzi rubinii... Închise ochii, iar în întunericul din spatele pleoapelor se contură o imagine: ea și Tasma stăteau pe un petic de iarbă dintr-o poieniță, privind bolta catifelată brodată în mii și mii de pietricele argintii. O noapte fără lună, de acum două primăveri, când, pentru prima oară, Sarhina invocase focul. Era noaptea în care

incendiasse șopronul și se întorsese în pădure, alături de camaradul său înaripat. Reușise, cumva, să îl controleze cu ajutorul emoțiilor intense pe care și le concentrase într-una singură și atunci se petrecuse minunea. În mintea ei și-i imagină pe juguyeni în flăcări, prevăzând ca ouăle să se afle în siguranță. Când deschise ochii, observă că aceștia luaseră, într-adevăr, foc, un foc neobișnuit, imposibil de stins, care îi mistui pe toți, până la unul.

Văzând că inamicul fusese înfrânt, dragonii se regrupară și începură să își numere ouăle, chiar și pe cele aduse din satul oamenilor, iar de nicăieri, mândru și mergând șontăc-șontăc, apărură și Tasma. Sarhina se aruncă la gâtul său, îl mângâie, îl scărpină și îl alintă până nu mai avu vorbe de laudă. Se urcă în spinarea lui împreună cu Aidin, gata pentru drumul de întoarcere.

— Deci, se poate numi că ai salvat lumea, nu? Acum ești supereroină sau ce? Chiar că sună tare! *Hoțul și Călăreața Focului!*

— Da, da! Mai visează! Nu ai avut nimic de spus în povestea asta!

— Poate că da, dar dacă nu îți salvam desaga cu solzi, respectiv pumnalul care ți-a căzut când fugeai, nu ai fi putut lua legătura cu amicul tău și războiul dintre oameni și dragoni ar fi fost de neevitat!

Rămași fără cuvinte, cei doi au zburat în tăcere peste colinele de smarald, fără să își mai vorbească, fiind recunoscători că pur și simplu se aflau acolo în acel moment, tustrei, Hoțul, Călăreața Focului și Tasma - Flacăra ei.

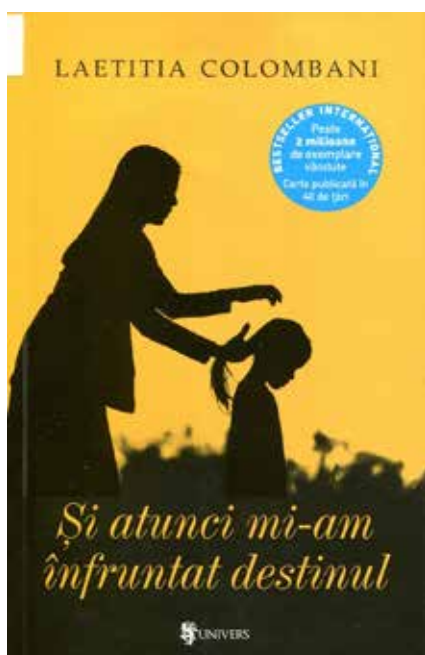
Eliza Rosanna TIU, 14 ani
Școala Gimnazială Federico Garcia Lorca,
București

Recomandări de lectură

Și atunci mi-am înfruntat destinul, Laetitia Colombani, editura Univers, București, 2023

Laetitia Colombani este scenaristă, actriță și romancieră. A scris și regizat două lungmetraje, de asemenea scrie și piese de teatru. A publicat primul ei roman, *Și atunci mi-am înfruntat destinul* în 2017, urmat de bestsellerurile *Les Victorieuses* (2019) și *Le Cerf-volant* (2021).

Cartea cuprinde trei povestiri care au în centrul lor figurile a trei femei de pe continente diferite, care aparent nu au nicio legătură una cu cealaltă. Poveștile alternează și își continuă firul narativ până când cititorul află ce le unește pe eroinele romanului.

Smita trăiește în India și este din rândul daliților, oameni considerați inferiori, care nu trebuie atinși, nici măcar priviți și care fac muncile cele mai de jos fără să fie plătiți, fără să aibă dreptul de a învăța sau de a-și depăși condiția. Smita goleşte cu mâinile goale latrinele jaților, castă superioară, și își dorește din tot sufletul ca fetița ei, Lalita, să nu fie nevoită să facă aceeași treabă nedemnă, motiv pentru care face tot posibilul ca cea mică să fie acceptată la școală. Din nefericire, acolo este umilită și bătută chiar de învățător, motiv pentru care mama se hotărăște să fugă din locul unde trăiesc în căutarea unei vieți mai bune. Riscurile sunt mari, dar Smita și le asumă, în ciuda împotrivirii soțului ei.

Giulia trăiește în Sicilia, lucrează în atelierul tatălui ei, o mică afacere de familie, până în ziua în care părintele său are un accident, iar Giulia află că afacerea se află pe punctul de a da faliment, așa că tânăra va fi obligată să găsească soluții. Povestea de iubire dintre ea și Kamal, un indian plin de mister, reprezintă ancora și salvarea ei.

Sarah este o avocată foarte apreciată din Canada. Are puțin peste patruzeci de ani, trei copii cu doi bărbați diferiți, care i-au fost soți, dar de care a divorțat pentru că întotdeauna și-a pus cariera mai presus de orice. Ignoră o vreme avertismentele corpului epuizat, însă află într-un final un verdict înspăimântător, și anume faptul că suferă de cancer. Hotărăște să ascundă boala de cei din jur, mai ales de colegi și șefi, și să jongleze între dosare, procese și ședințe de chimioterapie, însă secretul ei iese la iveală și consecințele sunt cele pe care Sarah nu ar fi dorit niciodată să le înfrunte. Colegii nemiloși profită de situație pentru a-i lua locul, iar șeful se gândește doar la bunăstarea cabinetului său și o înlătură pe Sarah cu zâmbetul pe buze, luându-i astfel munca sa de o viață.

Cartea portretizează trei femei puternice, care refuză să se supună sortii și care decid să lupte. În plus, romanul este valoros prin modul în care creează atmosfera specifică celor trei locuri de desfășurare a acțiunii. Ne plimbăm astfel, treptat, prin mahalalele fetide și supraaglomerate ale Indiei unde luăm contact cu concepții total străine de lumea noastră, simțim aerul Siciliei și farmecul oamenilor, ne plimbăm pe străduțele din Palermo, pe care le străbatem pe o Vespa, alături de personaje și pătrundem apoi în intimitatea familiilor siciliene sau intrăm în birourile de avocatură ori în sălile de judecată, pe holurile spitalelor, în lumea civilizată, însă extrem de dură și rece a continentului american, și totul într-un roman care însumează mai puțin de 200 de pagini.

Disecție, Han Kang, editura Art, București, 2018

Han Kang s-a născut în 1970, în Gwangju, Coreea de Sud și este fiica scriitorului Han Seung-won. A studiat literatura coreeană la Universitatea Yonsei. În 1993 a debutat ca poetă, iar în anul următor a publicat primul roman, în urma câștigării unui concurs literar. De-a lungul

timpului, scrierile autoarei au fost premiate și apreciate de public. După publicarea în Coreea de Sud a romanului *Disecție*, în 2014, scriitoarea Han Kang a fost inclusă pe lista neagră a administrației Park Geun-hye. La ordinul președintei Park, fiica fostului dictator militar Park Chung-hee, Ministerul Culturii a realizat o listă în baza căreia aproximativ zece mii de intelectuali coreeni erau excluși din proiectele subvenționate de autorități. Descoperirea acestei liste a dus la proteste care au avut ca rezultat demiterea președintei Park în anul 2017.

Romanul *Disecție* este unul extrem de dur și surprinde evenimentele sociale din Gwangju desfășurate în anul 1980, precum și consecințele acestora imediate, dar și la distanță de câteva zeci de ani. Prefața cărții lămurește cititorul mai puțin familiarizat cu istoria recentă a Coreei de Sud, Iolanda Prodan realizând un rezumat cu cele mai importante date. În urma asasinării președintelui Park Chunh-hee, la 26 octombrie 1979, situația politică internă se agravează. În urma închiderii Universității Jeonnam, la 18 mai 1980, studenții se revoltă și încep proteste masive, ocupând sediul Prefecturii din Gwanju. Pentru a izola evenimentul, guvernul trimite forțe militare speciale care trag în manifestanți. Generalul care conduce operațiunile este Chun Doo-Hwan, următorul președinte al Coreei de Sud.

Cartea cuprinde șase capitole și un epilog greu de digerat, care zugrăvesc tabloul acelor zile într-un mod zguduitor. Personajul care unește povestirile este Dong-Ho, un elev de liceu, ce își caută prietenul mort în timpul revoltei. Fiecare capitol în parte reprezintă o mărturie a celor care au avut mai mult sau mai puțin legătură cu acesta, iar gândurile și acțiunile

surprinse reprezintă o împletire între momentul revoltei și felul în care incidentele petrecute au afectat viața personajelor de-a lungul anilor. Astfel, pe lângă povestea băiatului care își caută prietenul și ajunge să fie și el ucis, scriitoarea ne oferă detalii din prisma sufletului prietenului lui Dong-Ho, care își privește leșul aruncat într-o groapă, printre alte cadavre necunoscute, aflăm apoi mărturisiri ale unor supraviețuitori: un redactor de carte, un prizonier torturat după masacru, o tânără muncitoare abrutizată, mama lui Dong-Ho și în final, chiar scriitoarea, ai cărei părinți vânduseră casa pentru a se muta la Seul tocmai familiei lui Dong-Ho cu doar câteva luni înainte de masacru.

Dincolo de aspectele violente ale povestirilor, cartea surprinde prin modul poetic în care sunt prezentate evenimentele și trăirile personajelor, precum și prin perspectivele variate, cartea fiind narată, pe rând, la persoanele a II-a, I și a III-a.

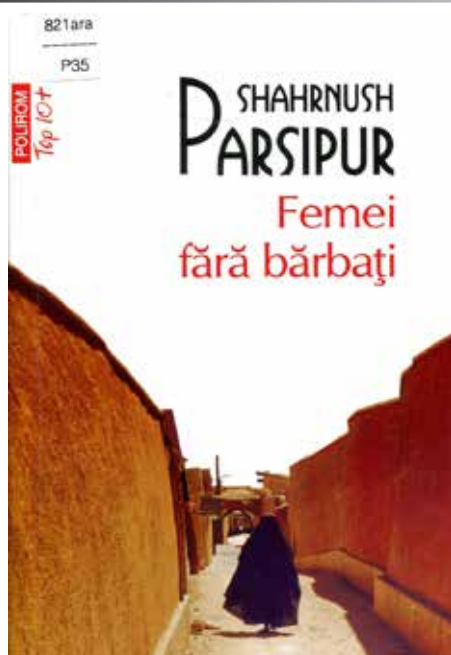
Romanul lui Han Kang se dorește a fi un omagiu adus victimelor și supraviețuitorilor Revoltei din 18 mai 1980, care nu au avut nici voce, dar nici posibilitatea de a se face auziți. În plus, el trebuie văzut ca un semnal de alarmă privitor la numeroasele masacre care au marcat istoria diferitelor popoare și care au rămas înconjurată de întrebări fără răspuns, dar și ca un avertisment cu privire la faptul că ignoranța oferă monștrilor teren pentru a se manifesta.

Femei fără bărbați, Shahrnush Parsipur, editura Polirom, Iași, 2022

Shahrnush Parsipur s-a născut în anul 1946 în Teheran, însă studiile și le-a realizat în Franța. Întoarsă în Iran, datorită opiniilor sale dizidente a fost întemnițată. Scrierile sale au propulsat-o în lumea literară a Teheranului și au făcut-o cunoscută și la nivel mondial. În scurt timp însă, romanele sale au fost interzise în Iran, motiv pentru care scriitoarea s-a retras în Statele Unite, unde locuiește și în prezent.

Femei fără bărbați urmărește destinele a cinci femei, Mahdokht, Faezê, Mounes, doamna Farrokhlagha Sadroddivan Golchehreh și Zarrinkolah, cărora autoarea le dedică unul sau mai multe capitole din cartea sa. Cele cinci se află în căutarea locului pe care societatea refuză să li-l ofere și se refugiază într-o grădină fermecată, unde își găsesc rostul și calea în viață.

Cartea îmbină elementele fantastice cu cele realiste și transmite un mesaj profund societății iraniene prin intermediul personajelor sale. Parsipur face adesea trimiteri la vechea cultură persană, ceea ce se dorește a fi un avertisment adresat oamenilor din țara sa natală, cum că

soarta acestora nu se va schimba decât atunci când valorile culturale ale imperiului persan de altădată vor fi reînviat.

Cartea reușește cu succes să atragă atenția asupra problemelor cu care se confruntă femeile în Iran. Personajele sunt bine schițate, reprezentative din punct de vedere social – o tânără care vrea să se transforme într-un pom, o fată bătrână, o adolescentă ucisă de fratele ei, o doamnă înstărită și o prostituată, conturul acestora fiind trasat pe parcursul întregului roman. Este subliniată cu precădere sensibilitatea feminină, care este încătușată în societatea iraniană.

Descrierile succinte, cuvintele bine alese, amestecul de magie și realitate, deznodământul tipic prozei fantastice, dar și protestul evident din paginile cărții, fac din acest roman o provocare literară pentru cei pasionați.

Romanul *Femei fără bărbați* a inspirat în anul 2009 o celebră ecranizare, pentru care regizoarea ei, Sherin Neshat, a câștigat Leul de Argint la Festivalul de film de la Veneția.

Nu-i ușor să fugi de fericire, Laura Frunză, editura Trei, București, 2023

Laura Frunză traduce cărți, are un blog de lifestyle și lucrează în departamentul Resurse Umane la o companie multinațională. A absolvit Facultatea de Litere, secția germană-engleză, în 2003, cu intenția de a lucra în domeniul editorial. În prezent, scrie recenzii, moderează evenimente, ateliere și lansări de carte, interviează scriitori și promovează cititul în rândul copiilor și tinerilor. *Nu-i ușor să fugi de fericire* este romanul ei de debut.

Cartea abordează într-un mod facil, cu ajutorul unei povești atractive o multitudine de teme profunde, care pot zgudui realitatea cititorului. Dincolo de relația cu suișuri și coborâșuri dintre Ileana și Bogdan, autoarea vorbește direct sau printre rânduri despre abandon, violență în familie, adulter, traumă, temeri, adolescență, stimă scăzută de sine, bullying, vicii, adulter, iar lista poate continua. Pentru că acțiunea romanului se petrece într-un oraș din țară, personajele vorbesc, respiră, trăiesc românește, prin urmare identificarea celui care citește cu tematica, întâmplările sau eroii cărții se petrece de la sine. În plus, personajele sunt extrem de bine construite, ele trăiesc sub ochii noștri, au o viață, iubesc, suferă, experimentează, se maturizează, iau decizii bune sau mai puțin bune, se vindecă, oferă și primesc mai devreme sau mai târziu o a doua șansă la o viață fericită.

Atât Ileana, cât și Bogdan pășesc în relația pe care o construiesc treptat, cu un bagaj emoțional afectat de tot ceea ce li s-a întâmplat până la aproape 40 de ani. Ileana este o fotografă celebră, care își apreciază libertatea, o femeie sigură pe atuurile ei, transformată total față de adolescența retrasă pe care o cunoscuse Bogdan în liceu. Cei doi se reîntâlnesc pentru prima dată cu nouă ani înainte de întâmplările petrecute de-a lungul unui an la care cititorul va participa pas cu pas, dorindu-și de fiecare dată ca eroii să își găsească fericirea. Aflați la bordul unui vas de croazieră în noaptea de Revelion, Bogdan și Ileana au o interacțiune de câteva minute, însă ambii sunt bulversați de atracția inevitabilă dintre ei. Aproape zece ani mai târziu, personajele se întâlnesc din nou, de data aceasta la reuniunea colegilor de liceu și ceea ce nu s-a petrecut pe vapor se întâmplă în seara petrecerii. Ambii sunt însă de părere că totul

trebuie să rămână doar o aventură de o noapte, fiecare având propriile motive. Ileana se teme să nu fie iarăși abandonată, fapt pe care l-a trăit de nenumărate ori de-a lungul vieții sale, începând cu dispariția propriului tată odată cu nașterea ei, iar Bogdan, sub aparența de bărbat sigur pe el pe care i-o oferă funcția de comisar-șef de poliție, ascunde vulnerabilități. Este văduv de doi ani, căsnicia lui nu fusese una tocmai fericită, însă are două fete aflate la vârste delicate, Maria și Irina, cărora le este extrem de dedicat și pe care își dorește să le protejeze de suferința unui eventual atașament față de o altă femeie care nu ar rămâne definitiv în viața lor. Însă destinul are un cu totul alt plan, iar existențele celor doi se întrepătrund întâmplător sau voit pe parcursul lunilor următoare făcându-i să conștientizeze faptul că între ei e mai mult decât o simplă prietenie.

Trebuie precizat faptul că autoarea are un talent deosebit în portretizarea personajelor, și nu vorbim doar despre protagoniști. În carte întâlnim o întreagă galerie de personaje secundare care au propria viață, nu se află în carte doar pentru a gravita în jurul Ilenei și al lui Bogdan. Au și ele traume ce trebuie rezolvate, un destin propriu, iar unele dintre ele ar putea avea chiar propria poveste într-o altă carte.

Nu-i ușor să fugi de fericire este o carte complexă, romantică, dar nu doar atât, cu acțiune, dialoguri incitante și profunde, cu personaje vii alături de care trăiești emoții, suferi, te bucuri și regreți atunci când povestea se termină, dorindu-ți să mai rămâi măcar puțin în lumea lor în care te-au primit cu ușurință încă de la primele rânduri.

M-am bucurat să citesc un roman de dragoste care este mai mult decât atât, un roman cu multiple schimbări de perspectivă, care m-a plimbat prin viețile protagoniștilor ca printr-un labirint pe ale cărui alei simți că te poți pierde definitiv, dar trăiești totuși cu speranța că, în cele din urmă, vor găsi drumul spre ieșirea salvatoare. Laura Frunză scrie cu precizie și nu se abate de la povestea pe care o are de spus, însă o face cu emoție și onestitate în același timp. (Camelia Cavadia, scriitoare)

Începuturi fără sfârșit, Rebecca Yarros, editura Litera, București, 2023

Rebecca Yarros este o cunoscută autoare de bestsellere, care a publicat până în prezent peste douăzeci de romane cu succes la public. Este o povestitoare înzestrată, ceea ce i-a adus premiul de excelență din partea Colorado Romance Writers. Rebecca iubește eroii militari, având o căsnicie fericită de aproape douăzeci de ani cu propriul erou.

Începuturi fără sfârșit este o carte pentru iubitorii de literatură romantică, care îmbină frumos două povești a două femei, nepoată și străbunică.

Georgia Stanton, proaspăt divorțată și dezamăgită profund de fostul soț, se întoarce din New York la casa copilăriei sale din Colorado, unde a fost crescută de străbunica sa, Scarlett Stanton, o celebră scriitoare de cărți romantice, care decedase de curând, la onorabila vârstă de 100 de ani. Viața Georgiei e departe de a se așeza pe drumul ei, asta și datorită faptului că se află în conflict cu propria mamă care își dorește neapărat să publice pentru banii pe care i-ar primi ultima carte rămasă neterminată a străbunicii, motiv pentru care aceasta angajează un tânăr scriitor de succes, Noah Harrison, pentru a oferi romanului finalul meritat.

Cartea este una specială, deoarece e o autobiografie, pe care Scarlett nu și-a dorit niciodată să o termine și cu atât mai mult să o publice, iar Georgia luptă pentru păstrarea acestui drept, dar și cu propriile speranțe care îi spun că dacă va ceda dorințelor mamei ei, aceasta nu o va mai părăsi cum a făcut-o întotdeauna. Așa că, într-un final, acceptă ca atrăgătorul și arogantul Noah să ducă la bun sfârșit cea mai importantă carte a străbunicii sale, însă nu reușesc să se pună prea ușor de acord cu privire la nota în care ar trebui să se termine aceasta – una tristă, așa cum a fost realitatea bunicii sale, care și-a așteptat aproape o viață întreagă soțul sau una optimistă, pe care cei doi iubiți ar fi meritat-o, dar viața și circumstanțele crude le-au refuzat-o.

Rebecca Yarros alternează capitolele din prezent cu cele din trecut și astfel reușim să cunoaștem povestea unică și extrem de profundă

dintre Scarlett și Jameson, care au avut neșansa să trăiască în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Scarlett face parte din aristocrația decăzută a Angliei și are niște părinți care își doresc cu tot dinadinsul să își păstreze poziția și averea, motiv pentru care îi găsesc fetei un pretendent pe măsura doleanțelor lor. Scarlett însă se înrolează alături de sora sa Constance în Forțele Aeriene Auxiliare Feminine, ajutând piloții aflați în luptă cu precizia mișcărilor lor pe planșete. Îl cunoaște astfel pe Jameson, un american chipeș care s-a înrolat ca pilot în armata britanică, tocmai pentru a ține războiul departe de țara și de familia lui. Povestea celor doi este profundă și nespus de romantică, iar pericolul în mijlocul căruia se află tânărul cuplu va ține cititorul în tensiune maximă, dorindu-și ca cei doi să reușească să supraviețuiască războiului și să aibă parte de o viață lungă și fericită, așa cum merită.

Manuscrisul și scrisorile dintre Scarlett și Jameson pe care le parcurg Noah și Georgia la peste 80 de ani distanță le dezvăluie acestora faptul că finalul poveștii de dragoste nu a fost unul fericit, așa cum de altfel Georgia știa, însă îi lasă și cu câteva semne de întrebare care vor conduce spre un final cu totul neașteptat, dar și spre clarificarea propriilor sentimente, fiind evident faptul că între ei nu poate fi doar o simplă relație bazată pe afaceri sau o aventură ce se va termina odată cu publicarea ultimei cărți a lui Scarlett Stanton.

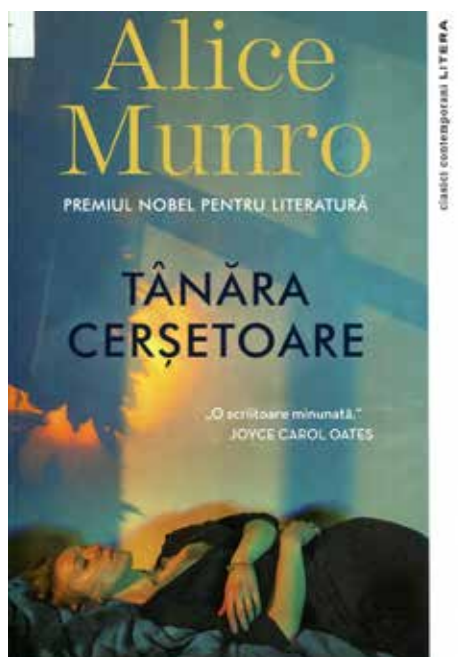
Tânăra cerșetoare, Alice Munro, editura Litera, București, 2022

Alice Munro s-a născut și a crescut în Wingham, Ontario, Canada și a studiat la Universitatea Western Ontario. A publicat douăsprezece colecții de proză scurtă, un roman și două volume de *Povestiri alese*. Proza ei scurtă a apărut în paginile unor reviste prestigioase precum *The New Yorker*, *Atlantic Monthly*, *The Paris Review*, iar volumele de povestiri au fost traduse în peste treisprezece limbi. De-a lungul carierei sale a primit numeroase premii și distincții, iar în 2009, pentru întreaga sa activitate literară, a fost distinsă cu Premiul Man Booker International. De asemenea, în 2013, i s-a acordat Premiul Nobel pentru Literatură. Alice Munro s-a stins din viață la 13 mai 2024, nu înainte însă de a-și pune amprenta asupra prozei scurte de calitate, devenind în mod incontestabil un model în domeniu.

Volumul *Tânăra cerșetoare* cuprinde zece povestiri, care pot fi citite separat sau ca un roman, acestea având continuitate prin personajele

centrale și destinul acestora. Proza care dă titlul volumului pleacă de la legenda regelui african Cophetua, care s-a îndrăgostit de o cerșetoare pe nume Penelophon cu care s-a și căsătorit. Povestea a reprezentat sursă de inspirație de-a lungul timpului pentru mai multe creații literare, dar și pentru pictori, un astfel de tablou inserat în textul lui Munro inspirându-l pe Patrick să o compare pe Rose cu tânăra cerșetoare din pictură.

Rose este personajul principal al textelor volumului, care urmăresc atât evoluția acesteia, cât și relația sa cu soțul pe de o parte, iar pe de altă parte cu mama vitregă a acesteia, Flo. Patru din cele zece povestiri surprind aspecte din copilăria lui Rose și modul în care fata conștientizează statutul ei social, ceea ce duce la invidia față de cei care locuiau în centru. Mai târziu, Rose primește o bursă și studiază la Universitate, unde intră în contact cu un alt stil de viață, căsătorindu-se ulterior cu Patrick Blatchford, un absolvent ceva mai mare decât ea.

Există în volum câteva povestiri care urmăresc evoluția căsniciei celor doi, ce are la bază dorința personajului feminin de a urca pe scara socială și materială, guvernată de povestea tinerei cerșetoare care o inspiră pe Rose. Din nefericire, după unsprezece ani de certuri și împăcări, căsătoria celor doi eșuează.

Pe lângă relația dintre soți, Alice Munro surprinde cu măiestrie și evoluția legăturii dintre Rose și mama sa vitregă, pe parcursul a aproape patruzeci de ani. Flo este o femeie practică și aspră, care încearcă să o influențeze pe Rose prin poveștile pe care i le relatează, profitând de neîndemânarea și timiditatea fetei, care reușește totuși să se desprindă de universul în care a copilărit.

Surprinzător la povestirile cuprinse în volumul *Tânără cerșetoare*, pe lângă aspectele psihologice tratate care oferă complexitate textelor, este modul în care de la o povestire la alta întâlnim personajele într-o altă etapă a existenței și maturității lor, cu personalități diferite, ceea ce ne ajută să ne conturăm în minte tabloul vieții acestora. Uneori însă avem impresia că în fața noastră sunt alte personaje decât cele pe care le-am cunoscut inițial. Incontestabil, tehnica aceasta oferă valoare scrierilor autoarei.

Munro a combinat povestirea cu elementele specifice romanului, oferind un tip neobișnuit de desfătare literară. Fiecare din cele zece povestiri este un tot contemplativ și estetic; fiecare cuprinde o lume aluzivă și complexă, fiecare cu expresivitatea și textura ei. Spre satisfacția cititorului însă, toate aceste lumi sunt străbătute de un unic destin românesc. (New Republic)

Ținutul mlaștinilor, Virginia Hartman, editura Litera, București, 2023

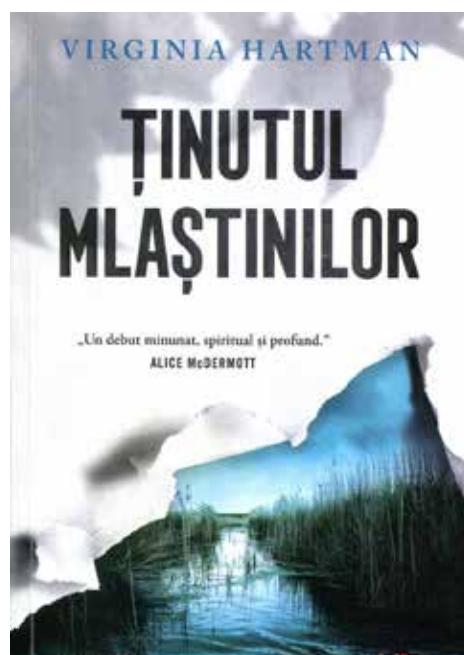
Virginia Hartman a absolvit un master în arte frumoase la American University și predă scrierea creativă la George Washington University din Washington DC și la Writer's Center din Maryland. Poeziile, eseurile și povestirile sale au apărut de-a lungul timpului în numeroase reviste și antologii, autoarea fiind nominalizată pentru Premiul Pushcart, de asemenea povestirile ei au ajuns pe lista scurtă a premiilor New Letters, The Tennessee Williams Festival și Dana. *Ținutul mlaștinilor* (*The Marsh Queen*, 2022) este romanul de debut al Virginiei Hartman.

Cartea prezintă povestea lui Loni Murrow, o artistă specializată în desenarea păsărilor la Institutul Smithsonian, din Washington DC, care își iubește meseria. Aceasta primește un telefon de la fratele său, care îi cere să revină în Florida copilăriei sale, pentru a fi alături de mama lor care a avut un accident în urma căruia și-a fracturat mâna, dar mai presus de asta, în ultima vreme a început să dea semne de pierdere a memoriei.

Odată cu întoarcerea în casa părintească, Loni este nevoită să se confrunte din nou cu nemiloasa dispariție a tatălui, cu care a încercat să se împace fără să se mai gândească mult în această direcție. Găsește însă un bilet enigmatic în care o anume Henrieta îi scrisese mamei lui Loni cum că ar avea câteva detalii neștiute să-i comunice în legătură cu moartea lui Boyd, soțul ei. Așa că Loni începe o căutare pe cont propriu a adevărului, care aduce mister și suspans

romanului, spre desfătarea amatorilor acestui gen literar. Povestea este completată cu apariția în viața lui Loni a unui bărbat fermecător, de care aceasta se îndrăgostește, în ciuda faptului că este conștientă că la finalul concediului său va trebui să se întoarcă la Washington dacă nu vrea să își piardă locul de muncă.

Consolidarea relațiilor de familie, investigațiile, răsturnările de situație, acțiunea intensă de la finalul cărții ce duce la rezolvarea unui mister vechi de decenii se îmbină perfect cu pasajele contemplative, unde autoarea aduce un elogiu vieții sălbatice din mlaștinile Floridei, bucurându-ne cu acuratețea detaliilor unui peisaj luxuriant.

Cufundat în ritmurile luxuriante și umbrele sinistre ale mlaștinilor din Florida, romanul Virginiei Hartman este în același timp un mister captivant, o dramă de familie zguduitoare, o poveste de dragoste și un omagiu la adresa lumii naturale. (Lara Prescott)

Subtilă și complexă, «Ținutul mlaștinilor» navighează prin curenții și apele stagnante ale relațiilor de familie, prin smârcurile Floridei și prin detaliile unui deces misterios produs cu douăzeci și cinci de ani în urmă. Hartman pătrunde adânc în lumea naturală, explorând legăturile dintre o femeie bântuită de trecutul ei și apele care i-au ucis tatăl. (Suzanne Feldman)

Cu ținutul mlaștinilor ca decor de atmosferă, debutul Virginiei Hartman duce cu gândul la bestsellerul Deliei Owens, «Acolo unde cântă racii»... Ritmul alert și capitolele scurte asigură o lectură extrem de plăcută. (Booklist)

Viața ca un râu, Shelley Read, editura Litera, București, 2023

Shelley Read trăiește în Colorado, la fel ca înaintașii ei de cinci generații, mai exact în munții Elk, din partea de vest a statului și mărturisește că se simte cel mai bine în vârf de munte. A fost timp de aproape trei decenii conferențiar la Western Colorado University, unde a predat artă narativă, literatură, studii de mediu și gândire critică. De asemenea, a format propriul program de studii de Protecția mediului și Sustenabilitate și un program de sprijin pentru studenții aflați la prima generație și în situație de risc. Are diplomă de licență în artă narativă și studii literare la University of Denver și a absolvit programul postuniversitar de scriere creativă de la Temple University. *Viața ca un râu* este romanul său de debut.

Cartea este deosebită prin profunzimea ei, prin lirismul scrierii și prin emoțiile pe care autoarea reușește să le transmită cititorilor. Victoria Nash este o tânără de șaptesprezece ani din Iola, un orașel din Colorado. Viața nu a fost tocmai blândă cu ea, deoarece aceasta și-a pierdut mama, mătușa și vărul într-un accident de mașină, fiind nevoită să se maturizeze peste noapte și să se ocupe de îngrijirea gospodăriei, a livezii de piersici a familiei și a celor trei bărbați din casă, tatăl său – transformat într-un bărbat ursuz odată cu pierderea soției, fratele Seth – un adolescent care își alimentează agresivitatea nativă cu alcool și unchiul Og – cândva un tânăr jovial, dar căruia războiul îi răpise atât picioarele, cât și pofta de viață, transformându-l într-un bărbat fără rost, dependent de scaunul cu roțile și de cei din jur.

Acțiunea romanului începe în anul 1948 și odată cu aceasta și noua viață a Victoriei, marcată de întâlnirea fetei la răscrucea a două străzi cu Wilson Moon, un tânăr hoinar și misterios, hotărât să trăiască după propriile reguli. Atracția

dintre cei doi este evidentă și bulversantă pentru lipsa lor de experiență și tocmai din acest motiv povestea lor de iubire este extrem de sensibilă și cumva dincolo de puterea de exprimare a cuvintelor. Din păcate însă, obstacolele nu întârzie să se arate, iar prejudecățile pline de ostilitate la adresa nativilor americani schimbă iremediabil traiectoria vieții celor doi. Ceea ce urmează reprezintă etape în devenirea Victoriei Nash, al cărei destin pare marcat de tragedii fără număr, dar cărora aceasta reușește să le facă față, asemenea unui râu, care curge în ciuda a ceea ce întâlnește în cale și care aduce cu el experiențe și trăiri menite să îi definească calea.

Cartea atrage atenția și prin relația specială pe care scriitoarea o construiește între personajul său și natură. Livada cu piersici a familiei este ea însăși personaj în poveste, iar munții, apele, pășunile, animalele de la fermă, toate sunt părți profunde din ființa Victoriei. Limbajul încărcat cu lirism și simboluri întregeste imaginea pe care autoarea o creează, oferindu-i cititorului posibilitatea să respire aerul cu care își înconjoară personajele, să calce prin locurile stâncoase sau împădurite, să simtă arșița verii sau gerul aspru, să plângă alături de eroina cărții, să se teamă, să spere alături de ea și să zâmbească în puținele momente de fericire ale acesteia.

Viața ca un râu este dincolo de orice o lecție tulburătoare pentru oricine parcurge paginile cărții și pătrunde în zguduitorul poveste despre supraviețuire, adevăr, maturizare, destin și misterul unei iubiri dincolo de limitele existenței umane.

Shelley Read a scris un roman splendid despre o tânără strivită de împrejurări care trebuie să găsească o cale de a ierta înainte de a putea iubi... «*Viața ca un râu*» este un debut literar uimitor plasat în inima visului american.

(Adriana Trigiani, scriitoare)

Debutul superb al lui Shelley Read, «Viața ca un râu», tratează o gamă impresionantă de teme: tandrețea și curiozitatea primei iubiri, durerea veșnică a pierderii, brutalitatea rasismului, capacitatea uriașă de rezistență a naturii chiar și în fața distrugerilor provocate de om și miracolul precar al dragostei de mamă. Plină de înțelepciune și empatie, această mărturie zguduitoare a vieții autentice merită savurată, prețuită, împărtășită.

(Meg Waite Clayton, scriitoare)

Aceste volume sunt disponibile pentru împrumut, la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila. Disponibilitatea titlurilor poate fi consultată în catalogul electronic al bibliotecii – <https://toread.bjbraila.ro/opac>.

Roxana NEAGU,
corector

CLUBUL DE VACANȚĂ

1 iulie - 9 august
2024

peste 30 de ateliere pentru copii și tineri între 6 și 16 ani

ARTISTICE

Caligrafie
Karaoke
Micul Picasso
Muzica Rock
Pictură
Pictură pe sticlă
Teatru de păpuși

GASTRONOMICE

Cu și despre ciocolată
Pizza La Grecu

HAND-MADE

Acul fermecat
Colorăm viața
Creative Kids
Curcubeul emoțiilor
Design textil
Eroii din poveste
Jurnal de vacanță
Lumea poveștilor
Magia hârtiei
Noduri marinărești
Sunt creativ
Tărâmul emoțiilor

DEZVOLTARE PERSONALĂ

Arta de a vorbi în public
Atelier de lectură
Hoinărind prin Brăila
Modelare și imprimare 3D
Lăcu-Sărat
Șah
Vacanța în Ecobază

LIMBI STRĂINE

English is Fun

Caseta redacțională

EX Libris nr. 21/2024:

Redactor: Leonard NECULAE

Secretar de redacție și Corectură: Roxana NEAGU

Tehnoredactare computerizată

Laurian ONOFREI

Coperta: Lucrare artistică realizat în cadrul proiectului Creative Hub,
de către elevii Liceului de Arte Hariclea Darclee Brăila

Revistă editată și multiplicată
de Biblioteca Județeană PANAIT ISTRATI Brăila

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "PANAIT ISTRATI" BRĂILA

www.bjbraila.ro • e-mail: bjpi@bjbraila.ro

*„Nu Brăila este fiica Principatului Țării Românești,
ci ea este maica acestuia.”*

Nicolae Iorga

ISSN 2285 – 9721
ISSN-L 2285 – 9721

